

Aneks nr 3

do umowy o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego

kierowanego przez społeczność nr 00015.UM15.6572.20021.2023 z dnia 03.01.2024 r.

zawarty w dniu 23-10-2024 w Poznaniu

pomiędzy

Województwem Wielkopolskim

z siedzibą Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu,

al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań,

reprezentowanym przez Zarząd Województwa, w imieniu którego działa:

Krzysztof Grabowski, Wicemarszałek Województwa Wielkopolskiego;

zwanym dalej „Zarządem Województwa”,

a

Stowarzyszeniem Lokalna Grupa Działania Kraina Trzech Rzek,

z siedzibą w Obornikach,

przy ul. Marsz. J. Piłsudskiego 76, 64-600 Oborniki,

NIP 6060065696,

numer KRS 0000311997,

reprezentowanym przez:

Małgorzatę Najdek, Prezesa Zarządu;

zwanym dalej „LGD”,

– razem zwanymi dalej „Stronami”, o następującej treści:

§ 1.

W umowie o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność nr 00015.UM15.6572.20021.2023 z dnia 03.01.2024 r., zawartej pomiędzy Zarządem Województwa a LGD, wprowadza się następujące zmiany:

- 1) Załącznik nr 1 do Umowy otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 1 do niniejszego Aneksu.

§ 2.

Pozostałe warunki Umowy nie ulegają zmianie.

§ 3.

Aneks został sporządzony w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach - po jednym egzemplarzu dla każdej ze Stron.

§ 4.

Aneks obowiązuje od dnia zawarcia.

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA

.....
Krzysztof Grabowski

LGD

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania
Kraina Trzech Rzek
ul. Marsz. J. Piłsudskiego 76, 64-600 Oborniki
Nr KRS 0000311997, NIP: 6060065696
REGON: 301012220, tel. 883 777 918
e-mail: biuro@krajnatrzehrzek.pl; www.krajnatrzehrzek.pl

PREZES ZARZĄDU

Małgorzata Najdek

Fundusze Europejskie
dla Wielkopolski

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Plan
Strategiczny dla
Województwa
Wielkopolskiego
na lata 2023-2027

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Kraina Trzech Rzek

Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2023-2027

Kraina Trzech Rzek
Stowarzyszenie LGD

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania
Kraina Trzech Rzek

ul. Marsz. J. Piłsudskiego 76, 64-600 Oborniki
Nr KRS 0000311997, NIP: 5060065696
REGON: 301012220, tel. 883 777 918
e-mail: biuro@kraina3rzek.pl, www.kraina3rzek.pl

PREZES ZARZĄDU

Małgorzata Najdek
Małgorzata Najdek

Oborniki, Maj 2023

Spis treści

Rozdział I.	Charakterystyka partnerstwa lokalnego.....	3
Rozdział II.	Charakterystyka obszaru i ludności objętej wdrażaniem LSR... ..	14
Rozdział III.	Partycypacyjny charakter LSR.....	17
Rozdział IV.	Analiza potrzeb i potencjału LSR.....	23
Rozdział V.	Spójność, komplementarność i synergia.....	38
Rozdział VI.	Cele i wskaźniki.....	51
Rozdział VII.	Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru... ..	65
Rozdział VIII.	Plan działania.....	68
Rozdział IX.	Plan finansowy LSR.....	69
Rozdział X.	Monitoring i ewaluacja.....	70
Rozdział XI.	Załączniki.....	73

Nazwa LGD i forma prawna

Pełna nazwa Lokalnej Grupy Działania brzmi: Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Kraina Trzech Rzek. Statut zezwala na używanie skróconej nazwy: LGD Kraina Trzech Rzek. Siedziba Stowarzyszenia mieści się w Obornikach pod adresem: 64-600 Oborniki, ul. Marszałka J. Piłsudskiego 76.

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Kraina Trzech Rzek posiada osobowość prawną jako stowarzyszenie, które zostało wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 22 sierpnia 2008 roku pod numerem 0000311997. Członkami LGD Kraina Trzech Rzek są zarówno osoby fizyczne jak i prawne w tym także jednostki samorządu terytorialnego (gminy). Nadzór nad Stowarzyszeniem Lokalna Grupa Działania Kraina Trzech Rzek sprawuje Marszałek Województwa Wielkopolskiego. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Kraina Trzech Rzek może prowadzić działalność gospodarczą. Organami Stowarzyszenia są: Walne Zebranie Członków, Zarząd, Komisja rewizyjna oraz Rada LGD, której kompetencją jest wybór operacji do realizacji w ramach LSR oraz ustalenie kwoty i intensywności wsparcia operacji.

Opis procesu tworzenia partnerstwa

Lokalna Grupa Działania Kraina Trzech Rzek już w dwóch perspektywach z sukcesem wdrażała Lokalną Strategię Rozwoju – opracowane na lata 2007 – 2013 oraz 2014 – 2022, na mocy zawartych z samorządem województwa umów.

Impulsem do utworzenia partnerstwa i powołania Lokalnej Grupy Działania Kraina Trzech Rzek był Pilotażowy Program Leader+. Pozytywny wpływ podejścia Leader na mobilizację i aktywizację społeczności lokalnej zainspirował działaczy społecznych i samorządowych z gminy Oborniki do podjęcia pod koniec 2007 roku działań mających na celu wdrożenie podejścia Leader na swoim terenie.

Poszukując partnerów do utworzenia lokalnej grupy działania skierowano propozycje do sąsiednich gmin Ryczywół i Murowana Goślina.

Podjęto kampanię informacyjną mającą upowszechnić wiedzę o podejściu Leader wśród mieszkańców gmin oraz zachęcić ich do aktywnego uczestniczenia w tworzeniu partnerstwa i przygotowaniu Lokalnej Strategii Rozwoju. W efekcie tych działań wielu lokalnych liderów, w tym również przedsiębiorców zadeklarowało chęć dołączenia do partnerstwa i udziału w jego tworzeniu.

W dniu 11 czerwca 2008 odbyło się spotkanie założycielskie LGD Kraina Trzech Rzek, w którym uczestniczyło 75 członków-założycieli reprezentujących trzy sektory: samorządy lokalne i inne podmioty publiczne, organizacje pozarządowe oraz podmioty gospodarcze działające na terenie gmin tworzących obszar partnerstwa.

Zebrani uchwalili statut oraz wybrali komitet założycielski, który przeprowadził procedurę rejestracji Stowarzyszenia. W efekcie opisanych działań w dniu 22 sierpnia 2008 roku Stowarzyszenie LGD Kraina Trzech Rzek zostało wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego.

W 2015 roku LGD Kraina Trzech Rzek zwiększyła swój obszar. Z dniem 1 lipca 2015 roku do LGD Kraina Trzech Rzek przystąpiła gmina Suchy Las. Wcześniejsza owocna współpraca w ramach realizowanego projektu współpracy o akronimie SUS oraz podobna sytuacja społeczno – gospodarcza i bezpośrednie sąsiedztwo z dwoma gminami: Oborniki i Murowana Goślina, przyczyniły się do podjęcia decyzji o przystąpieniu gminy do LGD Kraina Trzech Rzek. Dodatkowym argumentem były również wspólne plany promocji turystycznej obszaru skierowanej do odbiorcy poznańskiego. Wraz z przyłączeniem nowej gminy zwiększył się potencjał Krainy Trzech Rzek a świadoma społeczność oraz walory przyrodnicze i silna gospodarka, to niewątpliwe atuty wszystkich gmin obszaru, zatem i LGD.

Wdrażanie Strategii Rozwoju Lokalnego, kierowanego przez społeczność w ramach PROW 2014-2020 umocniło partnerstwo. Ogłaszane nabory wniosków oraz działania aktywizujące sprawiły, że Lokalna Grupa Działania stała się podmiotem rozpoznawalnym, w ramach którego aktywnie działają nie tylko

samorządy, ale przede wszystkim organizacje pozarządowe (stowarzyszenie, KGW, OSP), jak i grupy nieformalne, przedsiębiorcy i przede wszystkim lokalni liderzy. Dziś największym zasobem naszej LGD są ludzie i łączące ich relacje. Przez lata działania stworzyliśmy system, w którym dominującą rolę gra partnerstwo lokalne. Budując na dobrych relacjach, jesteśmy w stanie zaspokajać różnorodne potrzeby i godzić czasem sprzeczne dążenia. Dzięki skutecznie działającemu partnerstwu, partykularne interesy przestają mieć dominujące znaczenie. Na pierwszy plan wysuwa się dobro obszaru i ogółu mieszkańców.

Szczególnie istotny jest udział lokalnej społeczności w kierowaniu działalnością Lokalnej Grupy Działania Kraina Trzech Rzek. Siłą partnerstwa jest współpraca trzech sektorów – społecznego, gospodarczego oraz publicznego i mieszkańców obszaru. Na dzień 30 maja 2023 LGD Kraina Trzech Rzek liczy 200 członków. Większość z nich aktywnie angażuje się w kreowanie lokalnej rzeczywistości, choćby poprzez udział w pracach mających na celu opracowanie niniejszej strategii.

Członkowie LGD mają decydujący wpływ na kierunki działania LGD oraz podejmowane inicjatywy. Zarząd, w którego skład wchodzi osoby zaangażowane społecznie to gwarancja przeciwdziałaniu dominacji sektora publicznego w planowaniu i realizacji działań LGD.

Partnerstwo tworzące Lokalną Grupę Działania efektywnie współpracuje na rzecz rozwoju obszaru. Trójsektorowość i różnorodność jej członków to warunek efektywnego wdrażania Strategii. Dzięki temu wspierane działania są dostosowane do wielu zróżnicowanych potrzeb mieszkańców naszego terenu – zarówno w zakresie rozwoju przedsiębiorczości, sektora społecznego jak i przestrzeni i instytucji publicznych. Ze względu na przynależność do sektora, można zauważyć, że blisko połowa liczby członków to mieszkańcy. Przedstawiciele sektorów to 52% wszystkich członków. Z tego 26% to sektor społeczny, 20 % sektor gospodarczy oraz 6% sektor publicznego. Podział ten jest reprezentatywny względem zdiagnozowanych grup interesariuszy.

Należy zauważyć wysokie zaangażowanie mieszkańców w tworzenie LSR – w każdym ze spotkań konsultacyjnych, przygotowujących do stworzenia nowej strategii, brało udział 56 osób. Udział lokalnych podmiotów związany jest także z odpowiedziami na ankietę (35 osób) oraz indywidualnymi rozmowami i spotkaniami z osobami zainteresowanymi ubieganiem się o dofinansowanie projektów. LGD uczestniczyła także w spotkaniach z grupami docelowymi LSR – włodarzami gmin, młodzieżą, przedsiębiorcami, przedstawicielami ośrodków kultury i bibliotek i grupy roboczej ds. tworzenia strategii.

Bliskość relacji z mieszkańcami to atut naszej LGD. Z przeprowadzonej ewaluacji LSR wynika, że adresowane do nich działania były trafne, adekwatne, odpowiednie i efektywne. Tak też dzieje się w czasie przygotowania nowego dokumentu.

W ramach planowanej strategii, przewidziano szereg działań, które będą miały na celu zachęcanie do udziału we wdrażaniu LSR. Z doświadczenia LDG wynika, że najefektywniejsze formy poszerzania i pogłębiania zaangażowania lokalnej społeczności to cykliczne, rozpoznawalne działania takie jak newsletter oraz artykuły w biuletynach gminnych oraz flagowe wydarzenia jak doroczna konferencja liderów gromadząca blisko 100 aktywnych kobiet lub rajdy i spływy na rozpoczęcie lata. Jednym z innowacyjnych działań i kanałów komunikacyjnych jest stworzona przez liderów społecznych w trakcie realizacji operacji własnej grupa messengerowa, na której blisko 60 sołtysów i sołtyszek, przewodniczących kół gospodyń wiejskich, prezesów/sek stowarzyszeń, OSP i innych podmiotów działających na terenie wymienia się informacjami. Ten kanał wymiany informacji jest wysoce skuteczny i efektywny i stanowi nasz bezpośredni dostęp do przedstawicieli lokalnej społeczności. **Ten celowany sposób komunikacji realizowany jest zgodnie z zasadą przewyższenia jakości nad ilością.**

Dotychczasowe doświadczenie grupy i członków we wdrażaniu podejścia RLKS/Leader

Na mocy umowy ramowej zawartej z Samorządem Województwa Wielkopolskiego w dniu 26.06.2009 r. LGD Kraina Trzech Rzek wdrażała Lokalną Strategię Rozwoju na lata 2009-2015 w ramach PROW 2007-2013. Za pośrednictwem LGD przedsiębiorcy, rolnicy, stowarzyszenia oraz samorządy zrealizowały dziesiątki operacji, które przyczyniły się do rozwoju obszaru.

W ramach działań realizowanych przez podmioty z obszaru: samorządy, stowarzyszenia, przedsiębiorców, rolników oraz osoby fizyczne wyplacono łącznie 5 735 446,09 zł, co stanowi realizację ponad 90% budżetu przeznaczanego na wdrażanie LSR. Ten wysoki wynik udało się osiągnąć dzięki skutecznej aktywizacji mieszkańców i doradztwu świadczonemu na wysokim poziomie.

Łącznie w ramach przeprowadzonych naborów w ramach pierwszej realizowanej przez LGD strategii wniosków wybrano do finansowania:

- 76 operacji w ramach tzw. „Małych Projektów”
- 18 operacji w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi”
- 4 operacje w ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”
- 8 operacji w ramach działania Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”.

LGD Kraina Trzech Rzek uczestniczyła w tamtych latach w realizacji dwóch projektów współpracy:

- Turystyczny rozwój regionu poprzez tworzenie szlaków kajakowych, którego łączna wartość wyniosła 232 736,20, natomiast wkład LGD Kraina Trzech Rzek 25 667,54. W ramach projektu został oznakowany szlak kajakowy na rzekach Wełnie i Małej Wełnie, powstał nowoczesny przewodnik kajakowy oraz w ramach promocji projektu zostały zorganizowane spływy kajakowe.
- Szlak Ukrytych Skarbów to projekt polegający na utworzeniu szlaku turystycznego wraz z infrastrukturą turystyczną. LGD Kraina Trzech Rzek była grupą koordynującą ten projekt współpracy, do którego przystąpiło łącznie pięć lokalnych grup działania z Wielkopolski. Celem realizacji projektu było wypromowanie mało znanych atrakcji turystycznych, których opis znalazł się w albumie topograficznym, informatorze turystycznym. Przy szlaku powstały wiaty turystyczne wraz z wyposażeniem (ławo stoły, stojaki na rowery oraz kosze na śmieci). Dodatkowo w każdej z wiat znalazła się obszerna tablica z mapą całego szlaku, który objął obszar pięciu lokalnych grup działania. Łączna wartość projektu wyniosła 591 342,83 zł, natomiast wkład LGD Kraina Trzech Rzek wyniósł 134 810,00 zł.

Szereg działań w ramach wdrażania LSR na lata skierowano na aktywizację mieszkańców. Dumą Lokalnej Grupy Działania Kraina Trzech Rzek jest zawiązanie niemal 100 – osobowej grupy liderki rozwoju lokalnego, czyli kobiet aktywnie działających w sferze życia społecznego na obszarze LGD. Coroczne spotkania liderki zaowocowały szeregiem ciekawych inicjatyw wdrażanych na całym obszarze LGD. Jednym z kluczowych kierunków działania LGD były również różnego rodzaju przedsięwzięcia promujące walory turystyczne obszaru. Dzięki działalności LGD powstała innowacyjna, obrazkowa mapa atrakcji turystycznych, zorganizowano szereg wydarzeń promujących obszar: spływy kajakowe, rajdy rowerowe, rajdy piesze czy nocne zwiedzania atrakcji turystycznych (wzorowane na Nocy muzeów). Działania LGD miały na celu również pielęgnowanie dziedzictwa kulturowego – w ramach aktywizacji mieszkańców prowadzono warsztaty z ginących zawodów, zapraszano do udziału w wykładach na temat dziedzictwa lokalnego.

Dzięki dużemu zaangażowaniu społeczności lokalnej udało się osiągnąć niemal w 100% założone w ramach LSR na lata 2009-2015 wskaźniki.

W perspektywie finansowej 2014 – 2022 LGD Kraina Trzech Rzek wdraża Strategię Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność dla obszaru obejmującego Gminy Oborniki, Ryczywół, Murowana Goślina i Suchy Las. Wartość strategii to 2 771 000,00 Euro. Aktualny poziom realizacji strategii to blisko 72%, przy kolejnych projektach wybranych, ale oczekujących na podpisanie umowy sięgająca blisko 95%. Trzy cele szczegółowe obejmowały następujące zakresy:

- Poprawę jakości życia mieszkańców przez stworzenie przestrzeni dla rozwoju kapitału społecznego rozwój infrastruktury niezbędnej dla rozwoju kapitału społecznego, rozwoju przedsiębiorczości poprzez,
 - Rozwój infrastruktury rekreacyjnej lub kulturalnej lub; poprzez budowę 10 obiektów tzw. „dużych” wybudowano 6 obiekty, 4 projekty oczekują na realizację.

- Rozwój infrastruktury rekreacyjnej; poprzez budowę lub przebudowę 41 obiektów tzw. „małych” wybudowano 37 obiektów, 4 projekty oczekują na realizację.
- Szkolenia dla liderów rozwoju lokalnego; poprzez realizację 8 szkoleń.
- Wzmocnienie więzi środowiskowych i międzysąsiedzkich w tym także podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz realizację zadań zapobiegających zmianom klimatu; poprzez realizację 53 wydarzeń dla mieszkańców.
- Rozwój idei Smart Village poprzez realizację międzynarodowego projektu współpracy oraz zaplanowane stworzenie 5 koncepcji Inteligentnej Wsi.
- Wsparcie kobiet poprzez realizację projektu współpracy.
- Rozwój gospodarki lokalnej i wzrost zatrudnienia w oparciu o lokalne zasoby dzięki następującym działaniom:
 - Podejmowanie działalności gospodarczej; poprzez dofinansowanie powstania 39 nowych firm – 24 operacje już zostały zakończone, kolejne oczekują na podpisanie umowy.
 - Rozwijanie działalności gospodarczej poprzez dofinansowanie 32 firm – operacje zakończone.
 - Wsparcie kobiet poprzez realizację projektu współpracy.

Mierzalnym wskaźnikiem jest powstanie co najmniej 71 nowych miejsc pracy.

- Wzrost atrakcyjności turystycznej obszaru poprzez zachowanie i promocję cennego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego poprzez:
 - Rozwój infrastruktury turystycznej poprzez budowę lub przebudowę 12 obiektów.
 - Remont zabytków poprzez poddanie pracom konserwatorskim 2 obiektów.
 - Promocję obszaru LGD z uwzględnieniem promowania ochrony środowiska naturalnego i przeciwdziałania zmianom klimatu poprzez 5 wydarzeń.
 - Zachowanie cennego dziedzictwa historycznego i kulturowego poprzez realizację 12 projektów.
 - Promocję walorów turystycznych obszaru objętego LSR poprzez realizację 4 projektów współpracy.

Wdrażanie LSR obejmowało także realizację zadań w ramach Planu Komunikacji oraz innych działań aktywizacyjnych. Zrealizowaliśmy między innymi:

- 59 spotkań i szkoleń dla mieszkańców dotyczących prowadzonych naborów.
- 34 wydarzenia aktywizacyjne w tym 4 konferencje dla liderki, szereg rajdów pieszych i rowerowych oraz spływów.
- 23 szkolenia dla członków rady i organów LGD.

Należy zauważyć, że jednym z naszych priorytetów wdrażania obecnej LSR, który planujemy utrzymać w kolejnej perspektywie było budowanie współpracy i sieci. Działo się to między innymi poprzez premiowanie grantów realizowanych we współpracy lokalnych podmiotów. Wszystkie 76 realizowanych w ramach strategii grantów realizowane były w partnerstwie **średnio 3 partnerów**. Projekty realizowane **w partnerstwie w ramach grantów były przez LGD dodatkowo punktowane** na etapie oceny grantu, dokonywanej przez Radę LGD.

Doświadczenie LGD Kraina Trzech Rzek w realizacji projektów finansowanych ze środków innych niż PROW:

LGD Kraina Trzech Rzek w toku wdrażania obu strategii realizowała różnorodne projekty dofinansowane z innych środków niż EFRROW:

- Dwa projekty finansowane ze środków **Funduszu Inicjatyw Obywatelskich** o łącznej wartości 50 305,00 zł.:

- Liderzy z Krainy Trzech Rzek – projekt mający na celu przeszkolenie liderów lokalnej społeczności z zakresu pozyskiwania funduszy na działalność na obszarach wiejskich, animowania społeczności lokalnej, zakładania stowarzyszeń oraz ich funkcjonowania. Podczas projektu prezentowane były dobre praktyki przedsiębiorczości społecznej na przykładach wiosek tematycznych. Wartość projektu wyniosła 28 051,00 zł
- Dziedzictwo kulturowe Krainy Trzech Rzek – projekt mający na celu promocję dziedzictwa kulturowego obszaru. W ramach jego realizacji zostały zorganizowane wystawy dawnych przedmiotów użytkowych w trzech miejscowościach obszaru. Na zakończenie wystaw w każdej z miejscowości odbyły się warsztaty ginących zawodów. Wartość projektu wyniosła 22 254,00 zł.
- **Program Działaj Lokalnie** – od 2020 roku nasza LGD stała się członkiem sieci Ośrodków Działaj Lokalnie i wdraża środki Polsko – Amerykańskiej Fundacji Wolności. W tych latach dofinansowano 38 projektów na kwotę 136 410,80 zł. Program wspiera małe, oddolne i często nieformalne inicjatywy, dzięki którym mieszkańcy wspólnie działają na rzecz wspólnego dobra. W kolejnych latach projekty były dedykowane przeciwdziałaniu negatywnym skutkom pandemii oraz wsparciu uchodźców z Ukrainy.

Ogólny opis struktury LGD

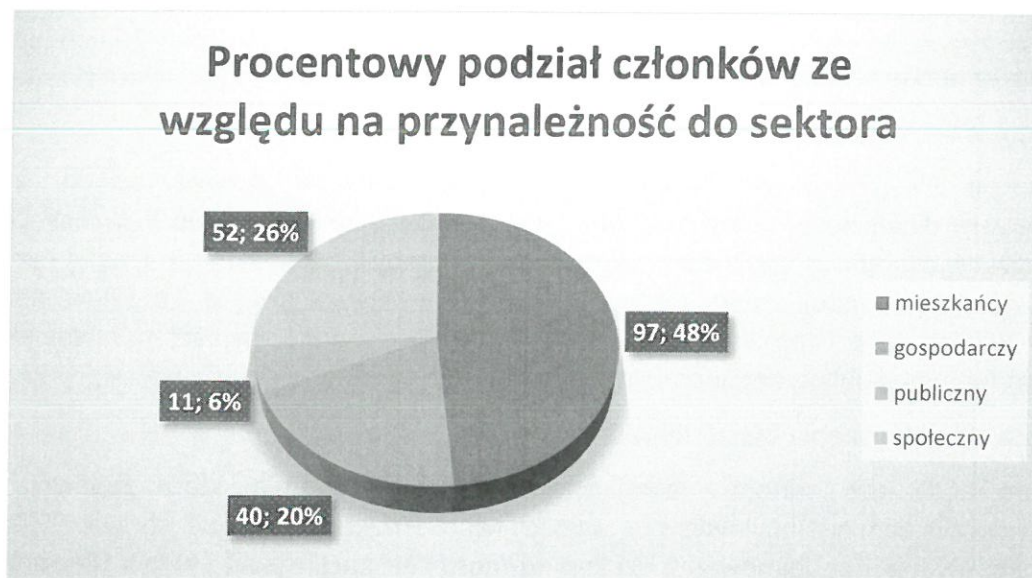
Strukturę Stowarzyszenia LGD Kraina Trzech Rzek tworzą: Walne Zebranie Członków, Zarząd, Rada, Komisja Rewizyjna oraz Biuro Stowarzyszenia.

Walne Zebranie Członków (WZC)

Walne Zebranie Członków Stanowi najwyższą władzę Stowarzyszenia. Odpowiedzialne jest przede wszystkim za uchwalanie Regulaminów: Rady LGD, Zarządu oraz Walnego Zebrania Członków i Statutu stowarzyszenia. Kompetencje Walnego Zebrania Członków to także wybór i odwołanie członków Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Rady, a także rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań finansowych i merytorycznych tych organów oraz uchwalanie budżetu rocznego LGD. **Walne Zebrania Członków uchwała również lokalne kryteria wyboru operacji do finansowania.** Na wniosek komisji rewizyjnej WZC udziela absolutorium zarządowi. Walne Zebranie Członków zwołuje zarząd co najmniej raz w roku. **Co ważne - Walne Zebranie Członków jest może być zwołane na wniosek 10 członków LGD,** a także na wniosek Rady i Komisji Rewizyjnej, co zapewnia dużą inkluzywność w procesie podejmowania decyzji na poziomie WZC.

Według stanu na dzień 30.05.2023 r., Walne Zebranie Członków składa się z 200 członków, w tym 11 reprezentantów sektora publicznego, 40 osób reprezentujących sektor gospodarczy, 52 osób reprezentujących sektor społeczny oraz mieszkańcy.

Procentowy podział członków ze względu na przynależność do sektora

Skład WZC jest więc reprezentatywny dla specyfiki obszaru objętego LSR oraz przyjętych kierunków działania:

- sektor publiczny: reprezentują przedstawiciele gmin wchodzących w skład Stowarzyszenia, bibliotek publicznych, gminnych ośrodków kultury
- sektor gospodarczy: reprezentują przedsiębiorcy i rolnicy oraz Cechy Rzemiosł Różnych
- sektor społeczny: reprezentują przedstawiciele organizacji pozarządowych, Kół Gospodyń Wiejskich, OSP, parafii oraz innych dobrowolnych zrzeszeń i ruchów obywatelskich.
- mieszkańcy obszaru

Zarząd Stowarzyszenia LGD Kraina Trzech Rzek

Zarząd składa się z 4 członków, wybieranych i odwoływanych spośród członków WZC. Zarząd uchwała i aktualizuje Lokalną Strategię Rozwoju oraz procedury i regulaminy związane z naborami wniosków. Ma również prawo aktualizowania dokumentów, których uchwalanie jest kompetencją WZC, jeżeli konieczność aktualizacji wynika z wezwania Samorządu Województwa i jest dokonywana wyłącznie w tym zakresie. Zarząd działa w imieniu Stowarzyszenia realizując cele statutowe, kieruje całokształtem działalności Stowarzyszenia, organizuje i zwołuje posiedzenia Rady w porozumieniu z przewodniczącym Rady. Członkowie Zarządu to osoby mające doświadczenie w działalności społecznej i nie są powiązane z sektorem publicznym. Zarząd równomiernie rozporządza dostępnymi zasobami umożliwiając do nich dostęp wszystkim członkom. Na co dzień nasi członkowie mają możliwość skorzystania z wiedzy, doświadczeń i zasobów instytucjonalnych naszej LGD.

Rada Lokalnej Grupy Działania Kraina Trzech Rzek

Rada to organ, do którego kompetencji należy przede wszystkim dokonywanie oceny i wyboru operacji, które mają być realizowane w ramach LSR oraz ustalanie kwoty i intensywności wsparcia dla tych operacji. Funkcjonowanie Rady reguluje Regulamin oraz Procedury oceny i wyboru. Skład rady jest zróżnicowany i zakłada równomierne reprezentowanie każdej z Gmin Członkowskich oraz reprezentację każdego z sektorów.

Ogólna informacja o składzie organu decyzyjnego

Rada składająca się z 15 członków wybieranych i odwoływanych przez Walne Zebranie spośród członków Stowarzyszenia, zgłaszanych przez pięciu członków Walnego Zebrania Członków. Członkowie Rady wybierają spośród siebie Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego i Sekretarza, tworzących wspólnie Prezydium Rady. Rada może też występować z inicjatywą zmiany lokalnych kryteriów wyboru operacji do finansowania.

Skład Rady jest zaplanowany w taki sposób, że ani władze publiczne, ani żadna pojedyncza grupa interesu, nie kontroluje procesu podejmowania decyzji.

Komisja Rewizyjna

Komisja Rewizyjna jest organem kontroli wewnętrznej stowarzyszenia, ze szczególnym uwzględnieniem działalności finansowej (w tym występowanie do Zarządu z wnioskami pokontrolnymi oraz żądanie wyjaśnień), a także dokonywanie oceny pracy Zarządu. Przynajmniej raz w roku Komisja Rewizyjna dokonuje kontroli całokształtu działalności i po szczegółowej analizie dokumentów przedkłada zarządowi wnioski z przeprowadzonej oceny, ma prawo żądać wyjaśnień i wnioskować do WZC o udzielenie lub nieudzielenie absolutorium zarządowi.

Biuro stowarzyszenia LGD Kraina Trzech Rzek

Biuro LGD jest jednostką administracyjną Stowarzyszenia, która zapewnia pełną obsługę w zakresie spraw administracyjnych i organizacyjnych. Prowadzi bieżące sprawy LGD, między innymi poprzez inspirowanie i podejmowanie działań na rzecz realizacji zadań i celów Stowarzyszenia. Biurem kieruje kierownik Biura zatrudniony przez Zarząd Stowarzyszenia. Biuro Stowarzyszenia działa w oparciu o Regulamin biura uchwalany przez Zarząd LGD.

Zwięzła charakterystyka rozwiązań stosowanych w procesie decyzyjnym

Rozwiązania stosowane w procesie decyzyjnym

Decyzje Rady, w szczególności decyzje w sprawach związanych z oceną i wyborem operacji, podejmowane są w formie uchwał, zwykłą większością głosów (każdy członek Rady dysponuje jednym głosem). Tryb głosowania określają procedury oraz Regulamin Rady LGD.

Warunkiem koniecznym dla prawidłowości przeprowadzenia procesu decyzyjnego jest zagwarantowanie przedstawicielstwa każdego z sektorów (społecznego, gospodarczego i publicznego). Członkowie Rady w terminie trzech miesięcy od dnia wyboru na członka Rady są zobowiązani przedłożyć oświadczenie o poufności, stanowiące załącznik do Regulaminu Rady LGD. Członkowie Rady są zobowiązani zachować bezstronność w wyborze operacji, co potwierdzają własnoręcznym podpisem na Oświadczeniu o bezstronności wobec operacji i wnioskodawcy, będącym załącznikiem do Regulaminu Rady. Zarząd stowarzyszenia LGD Kraina Trzech Rzek wraz z Przewodniczącym Rady LGD prowadzi **rejestr interesów**, bazujący na oświadczeniach przedstawicieli rady. Członek Rady lub jego reprezentant, który:

- jest wnioskodawcą wybieranej przez Radę operacji,
- reprezentuje wnioskodawcę,
- zachodzi pomiędzy nim a wnioskodawcą stosunek bezpośredniej podległości służbowej,
- jest z nim spokrewniony lub spowinacony w linii prostej
- lub zgłosi inne powiązanie z wnioskodawcą lub daną operacją lub co do których zachodzi podejrzenie stronniczości przy wyborze do finansowania,

zostaje wykluczony z tego wyboru. Regulamin Rady zakłada ponadto obowiązek wyłączenia członków Rady w przypadku stwierdzenia innych powiązań. Na podstawie deklaracji Przewodniczący Rady wraz z Sekretarzem Rady kontrolują, czy skład Rady obecny na posiedzeniu pozwala na zachowanie parytetów. **Zastosowanie takich procedur gwarantuje, iż na poziomie podejmowania decyzji w Radzie ani władze publiczne, ani żadna pojedyncza grupa interesu, nie kontrolują procesu podejmowania decyzji.**

Dla zapewnienia prawidłowości funkcjonowania Rady oraz decyzji dokonywanych przez członków Rady LGD Kraina Trzech Rzek, przewidziane są także działania dyscyplinujące w przypadku, gdy członek organu decyzyjnego opuścił posiedzenie Rady przed terminem oraz w przypadku nieusprawiedliwionych nieobecności (możliwa przyczyna odwołania członka Rady).

Mechanizmy w zakresie zarządzania

Zarządzanie Lokalną Grupą Działania jest powierzone Zarządowi LGD. Jest on tak skonstruowany, aby zapewniał reprezentację każdej z gmin członkowskich. Decyzje podejmowane są w formie podejmowania uchwał, podejmowanych zwykłą większością głosów. Nad bieżącą działalnością biura i podejmowaniem bieżących decyzji operacyjnych czuwa Kierownik Biura. Wyjątkowością struktury Zarządu jest jego całkowity brak powiązania z władzą publiczną. Dzięki temu nasza LGD zachowuje autonomię w stosunku do władz publicznych Gmin. Atutem LGD jest fakt, iż współpraca z samorządami odbywa się na zasadach partnerskich z poszanowaniem i dbaniem o równowagę realizacji potrzeb wszystkich stron partnerstwa. Zarząd dba o równomierne rozprowadzenie i dostępność wszystkich członków do zasobów instytucjonalnych. Wiedza i doświadczenie naszych pracowników stawi wsparcie dla osób działających społecznie także w zakresie bieżących spraw prawno – księgowych czy organizacyjnych. Jakość doradztwa świadczonego w Biurze LGD jest oceniana bardzo wysoko, a jego zakres tematyczny często wykracza poza tematy związane z wdrażaniem LSR i obejmuje szereg aspektów formalno-prawnych, budowania relacji, czy animowania społeczności.

Opisane powyżej rozwiązania stosowane w procesie decyzyjnym oraz mechanizmy w zakresie zarządzania pokazują jednoznacznie zdolność Lokalnej Grupy Działania Kraina Trzech Rzek do realizacji strategii. Nasza LGD posiada szerokie doświadczenie w realizacji Strategii i wytworzyła skuteczne i efektywne, ale równocześnie przejrzyste i dostępne procesy umożliwiające zarządzanie Strategią.

Wskazanie dokumentów regulujących funkcjonowanie LGD z podaniem sposobu ich uchwalania i aktualizacji oraz opisem głównych kwestii, które są w nich zawarte.

Głównymi dokumentami regulującymi funkcjonowanie LGD Kraina Trzech Rzek są: Statut, Regulamin Rady LGD Kraina Trzech Rzek, Regulamin Zarządu, Regulamin Walnego Zebrania Członków oraz Regulamin Biura LGD oraz Lokalna Strategia Rozwoju (LSR).

Statut Stowarzyszenia LGD Kraina Trzech Rzek

Reguluje najważniejsze kwestie przewidziane w Ustawie z dn. 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U. 2015 poz. 1393 z późn. zm.): nazwę stowarzyszenia, teren działania i siedzibę stowarzyszenia, cele i sposoby ich realizacji, sposób nabywania i utraty członkostwa, przyczyny utraty członkostwa oraz prawa i obowiązki członków, wskazuje władze stowarzyszenia, tryb dokonywania ich wyboru, uzupełniania składu oraz ich kompetencje, sposób reprezentowania stowarzyszenia oraz zaciągania zobowiązań majątkowych, a także warunki ważności jego uchwał, sposób uzyskiwania środków finansowych oraz ustanawiania składek członkowskich, zasady dokonywania zmian statutu oraz sposób rozwiązania się stowarzyszenia.

Wskazuje ponadto organ nadzoru nad stowarzyszeniem, jakim jest Marszałek Województwa Wielkopolskiego, a także określa organ kompetentny w zakresie uchwalenia LSR i jej aktualizacji, zatwierdzania procedur i kryteriów wyboru operacji oraz zawiera uregulowania dotyczące zachowania bezstronności członków organu decyzyjnego w wyborze operacji (w tym przesłanki wyłączenia z oceny operacji).

Regulamin Rady LGD Kraina Trzech Rzek

Dokument uchwalany przez Zarząd LGD określa szczegółowe kompetencje Rady, zasady zwoływania i organizacji posiedzeń, szczegółowe rozwiązania dotyczące wyłączenia z oceny operacji (sposób wyłączenia członka organu z oceny), szczegółowe zasady podejmowania decyzji w sprawie wyboru operacji. Ponadto regulamin określa zasady protokołowania posiedzeń oraz zasady wynagradzania członków Rady.

Regulamin Zarządu LGD Kraina Trzech Rzek

Dokument uchwalany przez Walne Zebranie Członków określa szczegółowe kompetencje Zarządu LGD, podział obowiązków między członkami Zarządu, zasady organizacji posiedzeń Zarządu oraz ich protokołowania.

Regulamin Walnego Zebrania Członków LGD Kraina Trzech Rzek

Dokument uchwalany przez Walne Zebranie Członków, szczegółowo opisuje zasady wyboru członków organów przez WZC, sposób podejmowania uchwał przez WZC, sposób zwoływania posiedzeń oraz ich protokołowanie.

Regulamin Biura LGD Kraina Trzech Rzek

Dokument uchwalany przez Zarząd LGD. Określa zasady funkcjonowania Biura, w tym: strukturę organizacyjną biura, podział zadań (oraz metody pomiaru jakości ich realizacji) w zakresie doradztwa, podział zadań w zakresie animacji lokalnej i współpracy.

Oprócz wymienionych powyżej dokumentów funkcjonowanie stowarzyszenia regulują także:

Procedura dokonywania ewaluacji i monitoringu w Lokalnej Grupie Działania Kraina Trzech Rzek zawierająca: elementy funkcjonowania LGD i wdrażania LSR, które będą podlegać ewaluacji; kryteria przeprowadzania ewaluacji LSR oraz działań LGD; elementy, które LGD zamierza monitorować; czas, sposób i okres objęty pomiarem; opis i metody oceny efektywności świadczonego przez pracowników LGD doradztwa oraz wykonywania zadań z zakresu animacji lokalnej i współpracy.

Procedura naboru pracowników do Lokalnej Grupy Działania Kraina Trzech Rzek (Załącznik do Regulaminu Biura), reguluje zasady zatrudniania pracowników na podstawie umowy o pracę (w tym zasady naboru i weryfikacji dokumentów, przeprowadzania procedury naboru oraz ogłaszania wyników), a także zasady zlecania zadań w formach innych niż stosunek pracy;

Polityka bezpieczeństwa danych osobowych stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania Kraina Trzech Rzek, regulująca zasady udostępniania informacji będących w dyspozycji LGD, a także zasady bezpieczeństwa informacji i przetwarzania danych osobowych,

Karty opisu stanowisk pracy, zawierające szczegółowe opisy zadań na poszczególnych stanowiskach pracy, kwalifikacje i wymagania niezbędne do wykonywania powierzonych czynności oraz zakres odpowiedzialności i uprawnień przypisanych dla danego pracownika.

Opisane dokumenty określają szczegółowo podział zadań pracowników biura, a także zapewniają adekwatność wymagań przypisanych poszczególnym stanowiskom do przewidzianych obowiązków. Wyznaczają także zadania w zakresie animacji lokalnej i współpracy. Na wszystkich stanowiskach w Biurze LGD (związanych ze świadczeniem doradztwa oraz animacji lokalnej i współpracy) określono metody pomiaru jakości świadczonych usług.

Efektywność doradztwa świadczonego w Biurze, podlega bieżącej ocenie poprzez ankiety, w których beneficjenci oceniają jego jakość po skorzystaniu ze świadczenia usługi. Jakość prowadzonych przez pracowników Biura LGD działań, oceniania jest raz na półrocze w procesie monitoringu oraz raz do roku w procesie ewaluacji – działania w tym zakresie zaprezentowano w rozdziale X Monitoring i ewaluacja. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, niewłaściwego świadczenia doradztwa lub braku zadowolenia ze strony beneficjentów, przewiduje się interwencję organów stowarzyszenia i wprowadzenie koniecznych zmian.

Ponad połowa pracowników planowanych do zatrudnienia w Biurze LGD posiada doświadczenie i niezbędną wiedzę do wdrażania i aktualizacji zarówno dokumentu LSR, jak i wszelkich dokumentów o charakterze regionalnym lub lokalnym. Na dzień 30.05.2023 r., LGD zatrudnia 3 pracowników w wymiarze pracy 3 etatów (wszystkie osoby posiadają odpowiednie doświadczenie i wiedzę).

Docelowo przewiduje się trzy lub cztery etaty, w zależności od potrzeb i wymogów – 2 osoby będą posiadały niezbędną wiedzę, doświadczenie i kwalifikacje (kierownik biura oraz specjalista ds. wdrażania

LSR). Dodatkowo, wspomniana wcześniej polityka szkoleniowa, przewiduje stały proces podnoszenia wiedzy i kwalifikacji zarówno pracowników Biura, jak i członków organów Stowarzyszenia. Szkolenia te mogą być organizowane i prowadzone we wszystkich pozaszkolnych formach dydaktycznych, m.in. jako zajęcia warsztatowe, seminaria, konferencje oraz kursy.

Podsumowanie

Zawarte w 2008 roku partnerstwo LGD to sprawnie funkcjonująca organizacja. Lata działań umożliwiły zgromadzenie kapitału społecznego, który stanowi solidne podwaliny efektywności realizowanych działań. Wiele lat pracy umożliwiło wypracowanie skutecznych metod działania, zarządzania i podejmowania decyzji. Idea programu LEADER jest podstawą działania naszej organizacji.

1. Podejście oddolne – LGD promuje inicjatywy oddolne poprzez realizację i zaplanowanie grantów w strategiach i słucha głosu lokalnych działaczy poprzez bieżący i bezpośredni kontakt z nimi.
2. Podejście oparte na obszarze – obszar naszej LGD jest spójny geograficznie i kulturowo. Dbamy także o to, żeby w każdym z naszych organów obecni byli przedstawiciele wszystkich naszych gmin członkowskich.
3. Lokalne partnerstwo – trójsektorowość i współpraca lokalnych partnerów stanowią podstawę naszej działalności. Partycypacyjny charakter przygotowania i wdrażania strategii realizujemy między innymi poprzez różnorodne spotkania, komunikowanie społeczności planowanych i realizowanych działań, co świadczy o otwartości na **inicjatywy zgłaszane przez członków LGD** i mieszkańców. Służyć temu również ma formularz kontaktowy na stronie internetowej www.kraina3rzek.pl, prowadzenie profilu w mediach społecznościowych wraz z możliwością przesłania zapytania i uwag. Uwagi zgłaszane przez członków LGD i mieszkańców są w pierwszej kolejności weryfikowane przez Zarząd, następnie jeśli ich przyjęcie jest możliwe z przesłanek formalnych, poddane zostaną konsultacjom społecznym. **Wyniki weryfikacji uwag każdorazowo zostaną przedłożone zgłaszającemu propozycję a w przypadku ich przyjęcia - upublicznione.**
4. Zintegrowana strategia wielosektorowa – planowana przez nas strategia jest z jednej strony kompleksowa, a z drugiej celowana w trafnie rozpoznane potrzeby rozwojowe i punkty interwencji, których spełnienie zapewni największą zmianę i wsparcie rozwoju obszaru.
5. Budowanie sieci – wielu naszych działań nie udałooby się zrealizować bez współpracy. Czy to na poziomie władzy publicznej, organizacji pozarządowych czy przedsiębiorców, tworzenie powiązań, relacji i przepływów informacji i zasobów umożliwia osiągnięcie wysoce efektywnych i trafnych rezultatów.
6. Innowacyjność – otwartość na nowe i nietypowe inicjatywy, gotowość do włączania ich do standardowych i dobrze znanych to cechy działania naszej LGD. Mieszkańcy obszaru to osoby często pełne pomysłów na nowe i nietypowe rozwiązywanie lokalnych problemów.
7. Współpraca – wiemy czym jest kapitał społeczny. To dzięki współpracy naszych liderów udało się nam zaangażować do mieszkańców do prac na rzecz społeczności. Wiele projektów nie powstało by bez aktywnej sieci wsparcia i motywacji do działań. Premiowana w ramach lokalnych kryteriów współpraca partnerów działających na jednym terenie wyprzedziła obecną w aktualnej nowej perspektywie ideę realizacji projektów partnerskich.

Nasi członkowie to osoby aktywnie zaangażowane w rozwój społeczności wiejskich, którzy chętnie współpracują w na rzecz poprawy jakości życia na wsi. Liczne, a zarazem reprezentatywne względem zdiagnozowanych grup interesariuszy, uczestnictwo członków społeczności jest priorytetem i celem, który przyświeca nam od początku rozpoczęcia działalności. Wiemy, że dzięki temu możliwa jest trafność, adekwatność, odpowiedzialność, odpowiedniość i efektywność wdrażania LSR i oczekiwanych wyników. Bez ciągłego, zróżnicowanego angażowania lokalnej społeczności i aktywnie działającego partnerstwa, Lokalna Grupa Działania to jedynie kolejna komórka organizacyjna, której działalność pozbawiona jest wartości dodanej charakterystycznej dla podejścia LEADER. Władze i członkowie LGD Kraina Trzech

Rzek podejmują świadome decyzje, które mają na celu zachowanie charakterystyki siedmiu cech podejścia LEADER, ponieważ stanowią one wartości, którymi się kierują. To właśnie te wartości napędzają społeczność LGD do działania i tworzą potencjał lokalnego partnerstwa.

Bazujemy na własnych doświadczeniach ale przede wszystkim wsluchujemy się w głos lokalnej społeczności.

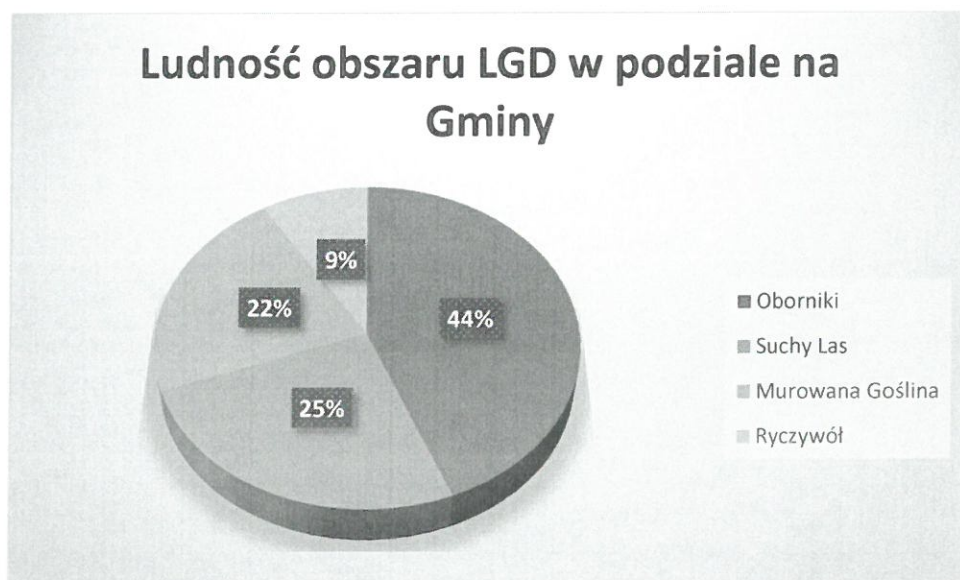
Przez dwie gminy obszaru LGD przechodzi ważny szlak komunikacyjny (droga krajowa nr 11 i szlak kolejowy) prowadzący z Poznania w kierunku północnym do Piły i dalej przez Pomorze Środkowe do Koszalina i Kołobrzegu.

Obszar LGD leży w dorzeczu rzeki Warty i jej dopływów Wełny i Samicy, a także mniejszych cieków: Flinty, Kanału Kończaka i Trojanki. Rzeki są jednymi z głównych atrakcji obszaru oraz elementem spajającym obszar. Elementem dominującym w krajobrazie obszaru są lasy. Wysoka lesistość obszaru stanowi o jego atrakcyjności. Od zachodu sięga tu Puszcza Notecka – największy na Nizinie Wielkopolskiej kompleks leśny, zaczynający się ponad 100 kilometrów dalej pod Gorzowem i kończący na obszarze LGD, mniej więcej na linii rzeki Wełny. Z kolei wschodnią część obszaru pokrywa Puszcza Zielonka – jeden z najciekawszych przyrodniczo kompleksów leśnych Wielkopolski, charakterem zbliżony do naturalnego.

Spuścizną wielowiekowej historii obszaru jest bogate dziedzictwo kulturowe. Jego najbardziej widocznym elementem są liczne zabytki. Niematerialne dziedzictwo kulturowe w dużym stopniu zostało zatraczone w wyniku przemian cywilizacyjno-kulturowych, jednak działania LGD w znacznym stopniu spowodowały powrót do zainteresowania dziedzictwem kulturowym. Na obszarze licznie i aktywnie działają zespoły folklorystyczne oraz stowarzyszenia pielęgnujące naszą spuściznę kulturową.

Ludność

Liczba ludności w podziale na Gminy członkowskie przedstawia się następująco:

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS na dzień 31.12.2020.

Całkowita liczba mieszkańców obszaru to 77 866 osób.

Gmina	Liczba mieszkańców na dzień 31.12.2020
Oborniki	34163
Ryczywół	6967
Murowana Goślina	16895
Suchy Las	19841
RAZEM	77 866

Opracowanie własne na podstawie GUS – Bank Danych Lokalnych

Cechy charakterystyczne ludności obszaru LGD to:

- Wysoki poziom aktywności gospodarczej (przedsiębiorczość)
- Aktywne stowarzyszenia i inne podmioty pożytku publicznego
- Dodatnie saldo migracyjne gmin sąsiadujących z Poznaniem przy ujemnym saldzie w Gminie Ryczywół najdalej oddalonej od Poznania
- Struktura demograficzna – suburbanizacja przeciwdziała starzeniu się społeczeństwa.

Bliskość stolicy regionu to jeden z najsilniejszych czynników oddziałujących na stan i strukturę ludności naszego obszaru. Centrum gospodarcze amplifikuje rozwój w wielu obszarach. Cecha ta sprzyja między innymi przedsiębiorczości, infrastrukturze, edukacji – mieszkańcy naszych gmin to osoby aktywne zawodowo i przedsiębiorczo, uczące się lub pracujące w Poznaniu. Osoby te charakteryzuje wysoki poziom inicjatywy i gotowości do podejmowania wyzwań nie tylko w obszarze gospodarczym ale i społecznym. Współpraca z przedsiębiorstwami działającymi w obszarze aglomeracji to szansa na rozwój niewielkich firm. Tereny suburbanistyczne charakteryzuje także niski odsetek ziemi rolnej. Sprzyja to rozwojowi mieszkalnictwa, a także sektora produkcji i usług pozarolniczych. Dzięki temu aż trzy z naszych gmin notują przyrost liczebności swoich mieszkańców. Są to głównie ludzie młodzi, którzy swoje życie zawodowe wiążą z firmami działającymi w Poznaniu lub okolicy. Dlatego też charakterystyczną cechą struktury demograficznej naszego obszaru jest stosunkowo wysoki procent osób w wieku produkcyjnym, choć problem starzejącego się społeczeństwa jest jednym z najczęściej pojawiających się podczas spotkań z mieszkańcami.

Nasi mieszkańcy to osoby o wyższym niż średni krajowy poziomie wykształcenia, świadome i gotowe do wdrażania w życie zasady subsydiarności. Chętnie podejmują się inicjatyw mających na celu poprawę jakości życia nie czekając pasywnie na rozwiązanie trudności przez władze. O aktywności społecznej świadczą funkcjonujące na obszarze stowarzyszenia, liczne koła gospodyń, OSP oraz grupy nieformalne działające na rzecz swoich społeczności. Kapitał społeczny tworzą mieszkańcy działający aktywnie na rzecz rozwoju wsi, wzmocnienie tego kapitału stanowić będzie ważny aspekt działalności LGD.

Obszarem dużej aktywności społecznej na całym obszarze jest sport i rekreacja. Działają tu liczne kluby sportowe, organizowane są różnego rodzaju przedsięwzięcia o charakterze sportowo – rekreacyjnym.

Podsumowanie

Obszar LGD Kraina Trzech Rzek jest geograficznie i przestrzennie spójny. Gminy tworzące LGD tworzą zwarty geograficznie obszar. Gminy łączy usytuowanie geograficzne – na północy Poznania, w dolinie Warty i jej dopływów, lokalizacja pomiędzy dwoma obszernymi kompleksami leśnymi. Bliska odległość miasta Wojewódzkiego tworzy swoisty konglomerat cech i potrzeb mieszkańców.

Obejmuje jednorodne, spójne społecznie i funkcjonalnie terytorium. Społeczność funkcjonująca w ramach partnerstwa już od 15 lat buduje swoją tożsamość na kanwie przynależności do Krainy Trzech Rzek. Łączne oddziaływanie trzech funduszy, zaplanowanych do finansowania wdrażania przyczyni się do kompleksowego rozwoju obszaru.

Zaangażowanie w opracowywanie strategii.

Niniejsza Strategia została przygotowana we współpracy z mieszkańcami obszaru. Jej partycypacyjny charakter stanowił punkt odniesienia dla planowania działań przygotowawczych. Dzięki temu możliwe było przygotowanie dokumentu najwierniej odzwierciedlającego potrzeby lokalnej społeczności. Strategia „szyta na miarę” potrzeb wyróżnionych grup interesariuszy to gwarant jej skutecznego wdrażania a efektywność działań LGD możliwa jest tylko wtedy, kiedy istnieje dobrze i trafnie rozpoznane pole potrzeb mieszkańców., do którego planowane działania są adresowane.

Przystępując do prac nad Strategią uwzględniono zasady horyzontalne określone w art. 9 rozporządzenia 2021/1060, w tym:

- poszanowania praw podstawowych oraz przestrzeganie Karty praw podstawowych Unii Europejskiej;
- zasady równości kobiet i mężczyzn;
- zasady równości szans i niedyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, w tym zasadę dostępności dla osób z niepełnosprawnościami;
- zgodności działań z celem wspierania zrównoważonego rozwoju określonego w art. 11 TFUE oraz z uwzględnieniem celów ONZ dotyczących zrównoważonego rozwoju, a także porozumienia paryskiego i zasady „nie czynić poważnych szkód”.

Planując działania mające doprowadzić do stworzenia niniejszego dokumentu, dbano o to, aby na bieżąco możliwe było uczestnictwo interesariuszy w procesie. W toku ewaluacji poprzedniej strategii zdiagnozowano główne grupy interesariuszy. Wyróżniono w zależności od przynależności do sektora:

- Przedstawiciele sektora społecznego
 - Koła Gospodyń Wiejskich,
 - Ochotnicze Straże Pożarne,
 - Stowarzyszenia
 - Nieformalne Liderki i Liderzy społeczności lokalnych
- Przedstawiciele sektora gospodarczego
 - Jednoosobowe działalności gospodarcze oraz mikro przedsiębiorcy
 - przedstawiciele Cechów Rzemiosł
 - Rolnicy
 - Spółki Gminne
- Przedstawiciele sektora publicznego
 - Gminy
 - Radni
 - Sołtysi
 - Gminne Ośrodki Kultury, Biblioteki
 - Ośrodki Pomocy Społecznej

Wszystkie te grupy są reprezentatywne dla lokalnej społeczności. Są to osoby i organizacje, które nadają rytm lokalnemu życiu oraz tempo i kierunek rozwoju obszaru.

Poniżej opisano, w jaki sposób wszystkie te grupy zostały włączone w przygotowanie Strategii zarówno na etapie diagnozy, formułowania celów i działań.

Przed przystąpieniem do prac nad niniejszą strategią określono kluczowe etapy jej tworzenia:

I Etap: Definiowanie potrzeb i problemów oraz wyzwań

II ETAP: Określenie celów i wskaźników

III ETAP: Opracowanie zasad wyboru operacji i ustalania kryteriów wyboru

IV ETAP: Opracowanie zasad monitorowania i ewaluacji

Na każdym kluczowym etapie tworzenia LSR wykorzystano kilka metod partycypacyjnych, by niniejsza strategia jak najlepiej odpowiadała potrzebom społeczności lokalnej, specyfice obszaru a zaplanowane przedsięwzięcia skutecznie rozwiązywały zdefiniowane problemy.

Spotkania konsultacyjne – na każdym etapie prac nad strategią kluczowe były bezpośrednie spotkania z interesariuszami oraz szerokie konsultacje. Spotkania z mieszkańcami w gminach członkowskich pozwoliły na wypracowanie wachlarza słabych i mocnych stron obszaru, a następnie na wskazanie celów LSR i odpowiadających im wskaźników. Spotkania z istotnymi grupami mieszkańców, z punktu widzenia wdrażania LSR pozwoliły na doprecyzowanie przedsięwzięć i wskazanie ich bezpośrednich adresatów. Prowadzenie konsultacji z użyciem różnych narzędzi partycypacyjnych pozwoliło na opracowanie niniejszej strategii w sposób najbardziej adekwatny z punktu widzenia potrzeb obszaru i jego mieszkańców. Uzupełnieniem konsultacji z mieszkańcami w gminach, były spotkania bezpośrednie z młodymi (Kongres Samorządów Uczniowskich, udział w sesjach Młodzieżowych Rad Miejskich), z przedsiębiorcami, kobietami i seniorami a także pracownikami gminnych ośrodków opieki społecznej, instytucji kultury oraz samorządowcami. Przyczyniło się to do powstania strategii odpowiadającej na potrzeby mieszkańców obszaru.

Ankieta online – na potrzeby dokonania diagnozy obszaru, do opracowania potrzeb mieszkańców, celów oraz wskaźników, monitoringu i ewaluacji jak i wskazania grupy w niekorzystnej sytuacji oraz grup wymagających wsparcia w ramach LSR wykorzystano również wyniki ankiety on-line. Do udziału w badaniu ankietowym zaproszono mieszkańców obszaru poprzez strony internetowe gmin członkowskich oraz stronę LGD Karina Trzech Rzek.

Grupa Messengerowa Liderzy z Krainy Trzech Rzek – konsultacje z liderami obszaru LGD-grupa składa się kilkudziesięciu liderów lokalnych społeczności z obszaru LGD Kraina Trzech Rzek. Wywiady i wnioski wyciągane z konsultacji prowadzonych za pośrednictwem narzędzia jakim jest Messenger, również posłużyły do konstruowania poszczególnych elementów strategii. Lokalni liderzy stosują w swojej pracy oddolne podejście do swoich społeczności w skali mikro. Doskonale znają ich potrzeby a jednocześnie są siłą i kręgosłupem społeczności LGD. Ich zdanie i opinia to głos mieszkańców, wyrażony przez ich reprezentację w KGW, OSP, Stowarzyszeniu, czy sołectwie.

Zespół roboczy – w skład zespołu wchodził członkowie zarządu LGD oraz w miarę potrzeby zapraszani przedstawiciele samorządów, gminnych instytucji kultury oraz gminnych ośrodków opieki społecznej. Zespół był odpowiedzialny za opracowanie LSR, opracowanie wniosków z konsultacji, ankiet, spotkań z interesariuszami, analizy wywiadów z poszczególnymi grupami wspieranymi w LSR.

Punkt konsultacyjny w biurze LGD – od początku przebiegu procesu tworzenia LSR, w biurze LGD działał punkt konsultacyjny dla mieszkańców, którzy w ten sposób mogli uczestniczyć w sposób bezpośredni w bieżącym konsultowaniu treści LSR.

Arkusz pomysłu – narzędzie badające potrzeby społeczności lokalnej. Arkusz został zamieszczony na stronie internetowej LGD oraz był przekazywany podczas spotkań z młodzieżą, przedsiębiorcami, seniorami, stowarzyszeniami i KGW oraz sołtysami.

Wykorzystane metody partycypacyjne:

I Etap: Definiowanie potrzeb i problemów oraz wyzwań

1. Spotkania konsultacyjne
2. Ankieta on-line
3. Spotkania warsztatowe zespołu roboczego
4. Konsultacje z liderami za pośrednictwem grupy messengerowej Liderzy z Krainy Trzech rzek
5. Punkt konsultacyjny w biurze LGD
6. Arkusze pomysłu

II ETAP: Określenie celów i wskaźników

1. Spotkania konsultacyjne
2. Ankieta on-line
3. Spotkania warsztatowe zespołu roboczego
4. Konsultacje z liderami za pośrednictwem grupy messengerowej Liderzy z Krainy Trzech rzek
5. Punkt konsultacyjny w biurze LGD

III ETAP: Opracowanie zasad wyboru operacji i ustalania kryteriów wyboru

1. Spotkania konsultacyjne
2. Ankieta on-line
3. Spotkania warsztatowe zespołu roboczego
4. Konsultacje z liderami za pośrednictwem grupy messengerowej Liderzy z Krainy Trzech rzek
5. Punkt konsultacyjny w biurze LGD

IV ETAP: Opracowanie zasad monitorowania i ewaluacji

1. Spotkania konsultacyjne
2. Ankieta on-line
3. Spotkania warsztatowe zespołu roboczego
4. Konsultacje z liderami za pośrednictwem grupy messengerowej Liderzy z Krainy Trzech rzek
5. Punkt konsultacyjny w biurze LGD

Na każdym kluczowym etapie prac nad opracowaniem LSR wykorzystano adekwatne do potrzeb partycypacyjne metody konsultacji. Szerokie konsultacje oraz ankiety na początkowym etapie prac, następnie spotkania z poszczególnymi grupami interesariuszy z uwzględnieniem przedsiębiorców, kobiet, seniorów i młodzieży oraz spotkania w małych, roboczych zespołach dotyczące określania budżetu czy monitorowania realizacji LSR. Wykorzystano różnorodne metody angażowania zainteresowanych stron – od bezpośrednich spotkań w dużych grupach, po mniejsze specjalistyczne grupy i indywidualne rozmowy. Mieszkańcy byli również ankietowani, przeprowadzono z nimi wywiady oraz korzystano z narzędzi internetowych.

Korzystano z szeregu narzędzi zapewniających partycypację, kluczowe z nich obejmowały: badanie ankietowe wśród mieszkańców – wersja elektroniczna oraz wersja papierowa, badanie ankietowe wśród lokalnych liderów (grupa messengerowa Liderzy z Krainy Trzech Rzek), konsultacje społeczne w

poszczególnych gminach, cykl spotkań z interesariuszami, arkusz pomysłu, konsultacje poszczególnych etapów prac nad LSR oraz konsultacje całej LSR w punkcie konsultacyjnym.

W szerokim zakresie korzystano z **nieformalnych kanałów komunikacyjnych** (formuła wywiadów w indywidualnych i konsultacji indywidualnych) pozyskując opinie mieszkańców, które były podstawą do pracy w trakcie warsztatów operacyjnych.

Dane z konsultacji wykorzystane do opracowania LSR i wyniki analizy wniosków z konsultacji

Do opracowania LSR wykorzystano następujące dane pochodzące zarówno z ewaluacji wdrażania poprzedniej strategii jak i opisanych powyżej metod partycypacyjnych:

- Dane pochodzące z desk resarch – statystyczne dane zastane
- Dane ilościowe pochodzące z ankiet dla mieszkańców
- Dane jakościowe pochodzące z wywiadów
- Dane jakościowe pochodzące ze spotkań z mieszkańcami
- Dane jakościowe pochodzące ze spotkań grup roboczych

Wyniki tych badań zostały opisane w kolejnym rozdziale.

Analiza wniosków odbywała się wieloetapowo i miała charakter stopniowy.

W pierwszym dokonano analizy wniosków ewaluacji poprzedniej strategii i przeprowadzono spotkania konsultacyjne z mieszkańcami. Etap ten był najszerszy i najbardziej otwarty. Skierowany do wszystkich mieszkańców. Chcieliśmy uzyskać jak najwięcej danych poprzez rozszerzenie perspektywy analizy. Na tym etapie możliwe było przyjęcie wszelkich założeń i danych. W ten sposób przygotowano ramy Strategii, które dalej były dookreślane i doprecyzowane z udziałem interesariuszy.

W kolejnym etapie postanowiono o pracy bardziej celowanej i sprecyzowanej. Kolejne spotkania i wywiady odbywały się z potencjalnymi beneficjentami i przedstawicielami grup odbiorców. Dzięki temu możliwe było zwiększanie specjalizacji strategii poprzez dopasowywanie jej do wyszczególnionych potrzeb.

Wypracowanie matrycy logicznej potrzeb i celów odbywało się w czasie spotkań grup roboczych w toku pracy warsztatowej.

Ostatnim etapem wykorzystania danych z konsultacji było przedstawienie założeń Strategii w czasie Walnego Zebrania Członków.

Dzięki takiej strukturze przygotowania procesu partycypacyjnego możliwe było stopniowe zwiększanie specjalizacji strategii przy jednoczesnym początkowym maksymalnym poszerzeniu pola analizy. Dzięki temu ustalone cele i przedsięwzięcia są trafne, a ich realizacja w najbardziej efektywny sposób przyczyni się do rozwiązania zdiagnozowanych problemów.

Przyjęcie wniosków z konsultacji było możliwe w takim zakresie, w jakim wpisywały się z założenia programów finansujących wdrażanie Strategii. Wszystkie wnioski z konsultacji, które mieściły się w ramach przepisów unijnych i krajowych dotyczących wdrażania Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność zostały uwzględnione w czasie tworzenia Strategii. Analiza ta była dokonywana w głównej mierze przez Zarząd i Biuro LGD oraz konsultowana z zespołem roboczym. Osoby te były w najwyższym stopniu zaznajomione z zasadami i przepisami warunkującymi planowane przedsięwzięcia. Specjalistyczna wiedza dotycząca funduszy unijnych była niedostępna dla osób, które na co dzień nie są zaangażowane w realizację projektów. Dlatego też nieocenionym okazała się wiedza i doświadczenie zdobywane w czasie lat pracy w LGD oraz szkoleń organizowanych między innymi przez Urząd Marszałkowski. Bez tego ograniczenia, zaplanowana strategia może i byłaby trafna, ale nie byłaby adekwatna i nie mogłaby zostać zrealizowana w ramach funduszy UE.

Informowanie społeczności o strategii i animacja interesariuszy

Komunikacja nie będzie polegać jedynie na informowaniu czy przekazywaniu informacji.

Zaprojektowany przez LGD Kraina Trzech Rzek plan komunikacji opracowany został na podstawie uwag i propozycji zgłaszanych podczas konsultacji społecznych, a także wyników ewaluacji dokonanej po okresie realizacji poprzedniej LSR. Celem planu komunikacji jest nie tylko bieżące informowanie mieszkańców o stanie realizacji LSR (w tym o stopniu osiągania celów i wskaźników), i bieżące informowanie potencjalnych wnioskodawców o zasadach i kryteriach udzielania wsparcia z budżetu LSR. W ramach realizowanych działań zaplanowano także aktywizowanie, motywowanie i udział społeczności w całym procesie wdrażania LSR.

Planowane działania mają między innymi wzbudzić zainteresowanie oraz zachęcić potencjalnych beneficjentów do aplikowania o środki, zwiększając liczbę zrealizowanych inwestycji, a przez to wzmocnić konkurencyjność i atrakcyjność Lokalnej Grupy Działania. Zaproponowany plan komunikacji ma za zadanie zlikwidować dotychczasowe niedostatki komunikacyjne, a także zagwarantować dwustronność przekazu oraz umożliwić pozyskiwanie informacji zwrotnej od mieszkańców. To właśnie otwarcie kanału zwrotnego ma przyczynić się do zaangażowania mieszkańców w działania LGD.

Grupy docelowe, do których skierowany jest plan komunikacji to przede wszystkim interesariusze z punktu widzenia realizacji LSR, czyli: przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, liderzy lokalnej społeczności, samorządy gminne, kobiety, młodzież, seniorzy a także lokalne podmioty gospodarcze i lokalni wytwórcy. Działania skierowane są także do wszystkich mieszkańców – ukierunkowane zostały bowiem tak, aby zapewniały podnoszenie poziomu wiedzy na temat możliwości realizacji operacji w ramach LSR na lata 2023-2027.

Zaplanowane działania są tak otwarte jak to możliwe – obejmują zarówno działania skierowane do wszystkich mieszkańców LGD, członków LGD jak i reprezentantów grup interesariuszy. Dla różnorodnych grup przewidziano działania alternatywne, które mają przeciwdziałać wykluczeniu informacyjnemu tych grup. Dla seniorów przewidzieliśmy publikowanie informacji o naszej działalności w biuletynach gminnych i bezpośrednią formę korespondencji i kontaktu w biurze LGD. Z kolei młodzież będzie objęta działaniami opartymi dużej mierze na portalach społecznościowych. **Nagrywanie krótkich filmów z informacjami o naszej działalności to najskuteczniejsza forma komunikacji z pokoleniem Z. Dla tych grup mamy także przewidziane spotkania bezpośrednie – uczestniczenie w posiedzeniach Młodzieżowych Rad. Kolejną alternatywną formą komunikacji będzie możliwość wyrażania opinii i konsultowanie działań LGD poprzez narzędzia komunikacji internetowej – m. in. ankiety online oraz rejestrowanie wydarzeń i umieszczanie filmów w ogólnodostępnych programach. Dzięki temu osoby, które są ograniczone czasowo lub mobilnie, będą mogły skorzystać w udziale w spotkaniach.**

W ramach Strategii chcemy także wspierać nadal funkcjonowanie grupy messengerowej Liderzy z Krainy Trzech Rzek. Jest to **innowacyjne narzędzie**, którego powstanie było całkowicie oddolną inicjatywą uczestników projektu współpracy. Dzięki temu medium, sołtysi i sołtyski, członkowie organizacji i nieformalni Liderzy i Liderki mogą dzielić się informacjami, wiedzą, doświadczeniem, celami, zadaniami i zasobami.

W ramach Strategii zaplanowano także takie działania, które mają animować społeczność zarówno do **innowacji jak i współpracy**. Są to w głównej mierze projekty własne, adresowane do zdiagnozowanych grup w niekorzystnej sytuacji – młodzieży, seniorów i kobiet. Projekty, w ramach których będziemy budować sieci wymiany informacji i wsparcia, inspirować, pokazywać dobre przykłady z innych rejonów, będą skutkować rozwijaniem innowacji społecznych i gospodarczych. Tego typu działania zrealizowaliśmy już sukcesem w poprzedniej perspektywie – projekt Liderzy z Krainy Trzech Rzek zaowocował grupą messengerowa wymiany zasobów wśród społeczników naszego obszaru, a projekt Smart Village wyłonił społeczności zainteresowane tworzeniem koncepcji Inteligentnych Wsi. Z kolei projekty nacelowane na budowanie sieci takie jak projekty współpracy SMAK lub SPA skutkują nawiązaniem relacji i indukcją nowych inicjatyw. Współpraca z Młodzieżowymi Radami Miejskim już

zaowocowała zawiązaniem partnerstwa i LGD patronuje Radzie Młodzieżowej w realizacji projektu finansowanego w ramach Wielkopolskiej Wiary.

W toku procesu konsultacji wypracowano **definicję innowacyjności**, jako wdrożenie nowego lub istotnie ulepszanego produktu (wyrobu lub usługi), nowego lub istotnie ulepszanego procesu, nowej metody marketingowej lub nowej metody organizacyjnej w praktyce gospodarczej, organizacji miejsca pracy lub stosunkach z otoczeniem.

Analiza stopnia innowacyjności dokonywana na etapie oceny operacji w ramach kryteriów wyboru:

- innowacyjność na poziomie wnioskodawcy/projektu
- innowacyjność na poziomie LGD

Zaplanowano również **animowanie do innowacji** - zarówno w zakresie przygotowania i realizacji projektów, jak również w procesie zarządzania LSR. Działania animujące w tym zakresie obejmują:

- opracowanie, stosowanie i doskonalenie kryteriów premiujących innowacyjność,
- spotkania informacyjno-konsultacyjne, kampanie informacyjne w mediach społecznościowych,
- upowszechnianie dobrych praktyk poprzez prezentacje projektów innowacyjnych,
- promowanie innowacyjności wśród liderów lokalnych

Zastosowanie takich działań skutkować będzie kreatywnymi, ciekawymi inicjatywami oraz nowymi inicjatywami realizowanymi w ramach LSR.

Zastosowane w planie komunikacji działania oraz wykorzystane środki przekazu podlegać będą cyklicznym badaniom przynoszonych efektów (Zgodnie z planem monitoringu i ewaluacji) oraz – związanej z nimi – racjonalności budżetowej. Dodatkowo większość zaplanowanych narzędzi komunikacji przewiduje otrzymanie informacji zwrotnej lub aktywny udział mieszkańców.

W przypadku stwierdzenia, że któreś z działań komunikacyjnych nie przynosi pożądaných efektów, przewiduje się zastosowanie planu naprawczego. Polegać on będzie na modyfikacji dotychczasowych praktyk komunikacyjnych lub zastąpieniu ich nowymi, które w ocenie LGD będą bardziej odpowiednie dla osiągnięcia wyznaczonych celów. Przed wprowadzeniem każdej modyfikacji w ramach planu naprawczego przewiduje się zarówno poinformowanie odbiorców planu komunikacyjnego (za pomocą newslettera, stron internetowych oraz portali społecznościowych), jak i konsultowanie propozycji z mieszkańcami, beneficjentami oraz grupami docelowymi – za pomocą ankiet oraz podczas otwartych spotkań konsultacyjnych.

Działania mające na celu wzmocnienie partnerskiej współpracy we wdrażaniu LSR

Niniejsza strategia to dokument żywy, mogący ulegać zmianom w wyniku prowadzonych regularnie działań monitorujących wdrażanie LSR, a także w wyniku zmian z inicjatywy społeczności lokalnej, która będzie zaangażowana we wdrażanie strategii. Wdrażanie i konsultowanie LSR to proces otwarty, zwłaszcza na **nowe niekonwencjonalne kanały komunikacji** w przypadku dokumentów strategicznych (jak. np. grupa na Messengerze czy bezpośrednio, kameralne spotkania w grupie interesariuszy).

Przez cały poprzedni okres programowania prowadziliśmy aktywne działania mające na celu wzmocnienie partnerskiej współpracy. Realizowane przez nas **Projekty Grantowe oraz forma realizacji operacji własnych wspiera rzeczywiste, pogłębione partnerstwo**. W przeprowadzeniu praktycznie każdego zadania mieszkańcy współpracowali ze sobą. Przy ubieganiu się o dofinansowanie lokalna organizacja przedkładała porozumienie o współpracy z kilkoma organizacjami z wsi i wspólnie budowali infrastrukturę lub przeprowadzali wydarzenie dla mieszkańców. **Kryteria, które opracuje LGD dla operacji grantowych oraz operacji własnej i konkursu w ramach przedsięwzięcia P.1.3 oraz P3.1 będą premiowały współpracę i udział podmiotów z obszaru przy realizacji zadań i operacji.**

Rozdział IV. Analiza potrzeb i potencjału LSR

Analiza potrzeb i potencjału obszaru Lokalnej Grupy Działania została opracowana na podstawie diagnozy partycypacyjnej prowadzonej w latach 2021 – 2023, ewaluacji wdrażania Strategii Rozwoju Lokalnego na lata 2014 – 2020 oraz informacji pochodzących z analizy danych zastanych jak i doświadczeń LGD.

Analiza potrzeb rozwojowych i potencjałów obszaru wdrażania LSR wraz z ich uzasadnieniem.

Potrzeby rozwojowe rozumiane są tu jako te zakresy, które przy odpowiednim wsparciu będą w największym stopniu wpływać na rozwój obszaru. Ich nieuwzględnienie przy projektowaniu strategii rozwoju, może skutkować zahamowaniem procesu zrównoważonego rozwoju obszaru.

Struktura demograficzna

Gęstość zaludnienia na obszarze objętym strategią wynosi 100,6 osoby na km². Jest to znacznie mniej niż wynosi średnia gęstość zaludnienia w Polsce (122 osoby/km²) i w Wielkopolsce (117 osób/km²). Zdecydowanie najwyższą gęstość zaludnienia występuje w gminie Suchy Las (159,8 os./km²), natomiast najniższa w gminie Ryczywół (47 osób/ km²).

Na obszarze objętym LSR znajdują się dwa miasta: Murowana Goślina i Oborniki o liczbie ludności nie przekraczającej 20 000 mieszkańców.

Liczba ludności na obszarze LSR w ostatnich kilkunastu latach stale się zwiększa. Dane za okres 2019 - 2021 zamieszczone w poniższej tabeli wskazują na niewielki, ale systematyczny przyrost liczby mieszkańców, wynoszący średniorocznie nieco ponad 1 %.

Liczba ludności w podziale na gminy należące do LGD Kraina Trzech Rzek

Gmina (cały obszar)	2019	2020	2021
Oborniki	34 179	34 163	34 181
Ryczywół	7 293	6 967	6 929
Murowana Goślina	16 901	16 895	16 873
Suchy Las	18 104	19 841	20 108
Razem obszar LGD	76 477	77 866	78 091

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gwałtowne (skokowe) zwiększanie się liczby mieszkańców często związane jest z powstawaniem nowych osiedli mieszkaniowych w poszczególnych gminach. Nowe osiedla powstają wokół Obornik, Murowanej Gośliny i Suchego Lasu, skąd dojazd do Poznania, będącego niejednokrotnie miejscem pracy mieszkańców jest bardzo dogodny. Podpoznańskie gminy przyciągają także przybyszów z zewnątrz, głównie z Poznania. Preferują oni zamieszkanie na terenach mniej zurbanizowanych, jednak dających możliwość dogodnego dojazdu do stolicy regionu. Stara rosnąca liczba ludności powoduje zwiększanie zapotrzebowania na różnego typu infrastrukturę służącą zaspokajaniu potrzeb społeczności, wzbogacanie oferty spędzania wolnego czasu. Sprzyja także rozwojowi kapitału społecznego, który staje się coraz bogatszy i bardziej zróżnicowany. Problemem staje się również niski poziom integracji społecznej i mała tożsamość lokalna, która stanowi wyzwanie dla nieniejszej strategii.

Struktura wiekowa ludności obszaru objętego strategią w podziale na grupę przedprodukcyjną (0-17 lat), produkcyjną (mężczyźni 18-64 lata, kobiety 18-59 lat) i poprodukcyjną (mężczyźni 65 lat i powyżej, kobiety 60 lat i powyżej) jest przedstawiona poniżej w tabeli (dane z grudnia 2013 r.). Ostatnia kolumna w tabeli zawiera dane o tzw. obciążeniu demograficznym, liczonym jako liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym (przed- i poprodukcyjnym) przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym.

W porównaniu z danymi z ostatniej analizy w ramach poprzedniej LSR można zauważyć wzrost udziału procentowego ludności w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym, co skutkuje wzrostem wskaźnika obciążenia demograficznego.

	Ludność w wieku przedprodukcyjnym w %	Ludność w wieku produkcyjnym w %	Ludność w wieku poprodukcyjnym w %	Wskaźnik obciążenia demograficznego
Oborniki	21%	59%	20%	68,4
Ryczywół	21%	60%	19%	63,8
Murowana Goślina	20%	62%	18%	61,0
Suchy Las	24%	59%	17%	58,7
Obszar LSR	22%	60%	19%	62,97
Wielkopolska	16%	61%	18%	67,5
Polska	15%	61%	17 %	68

Źródło: Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – 31.12.2020 r.

Struktura demograficzna ludności obszaru LSR jest nieco bardziej korzystna niż w Wielkopolsce i Polsce. Proporcjonalnie więcej jest dzieci i młodzieży, a mniej ludzi w starszych wieku. To właśnie dzieci i młodzież są dużym potencjałem obszaru, ale też, co często podkreślali mieszkańcy w czasie konsultacji, brakuje dla nich oferty edukacji okazjonalnej, rozwijającej talenty, ale również wspierającej w kierunkach rozwojowych na rynku pracy oraz możliwości spędzania czasu. Atrakcyjna oferta kulturalna i rekreacyjna pobliskiego Poznania sprawia, że młodzież trwale opuszcza obszar LGD, co stanowi zagrożenie dla zachowania równowagi w strukturze demograficznej. Aby przeciwdziałać tej tendencji, zaplanowaliśmy szereg działań skierowanych do młodych osób, a także taki rozwój obszaru, aby stanowił atrakcyjne miejsce powrotu dla młodych, którzy po okresie edukacji pragną osiedzić na stałe wraz z rodziną i dziećmi. Obserwujemy również coraz większą aktywność osób powyżej 65 roku życia. Na obszarze LGD podobnie jak w całej Europie długość życia wydłużą się, przy jednoczesnym zachowaniu dobrego zdrowia. Seniorzy coraz chętniej angażują się w życie społeczne i nie rezygnują przy tym z aktywności zawodowej, choć na rynku pracy stanowią coraz liczniejszą grupę bezrobotnych.

Gospodarka

Obszar Lokalnej Grupy Działania ma charakter w dużej mierze rolniczy (Gminy Oborniki i Ryczywół), jednak w gospodarce obszaru duże znaczenie ma dobrze rozwinięty sektor produkcyjno-usługowy.

Na terenie LGD większość podmiotów gospodarczych to mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające do 10 osób. Warto zauważyć, z najbardziej przedsiębiorczej gminie - Suchy Las na 10 tys. ludności przypada aż 2256 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Podobnie sytuacja wygląda w gminie Murowana Goślina. Zdecydowanie gorzej przedstawia się sytuacja gmin nie będących w obrębie powiatu poznańskiego, w Gminie Ryczywół tylko 871 osób fizycznych na 10 tys. mieszkańców prowadzi działalność gospodarczą.

Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców

Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców	
Gmina Oborniki	1340
Gmina Ryczywół	871
Gmina Murowana Goślina	1472
Gmina Suchy Las	2256

Źródło: dane GUS na koniec 2020 r.

Z wyników konsultacji możemy wywnioskować, że choć społeczność jest bardzo przedsiębiorcza i nie brak jej pomysłów na prowadzenie własnej działalności, to jednak kondycja lokalnych firm zwłaszcza, tych działających w sektorze mikroprzedsiębiorstw jest trudna. Im mniejsza firma tym mniejszy jej potencjał do rozwoju. **Branże dające szanse na tworzenie nowych miejsc pracy i rozwój obszaru to: usługi noclegowe, turystyczne, rekreacyjne, gastronomiczne, zdrowotne i prozdrowotne, edukacyjne skierowane do seniorów (srebrna gospodarka) oraz przetwarzanie produktów rolnych, usługi mobilne i rzemieślnicze.** To właśnie wymienione branże jako najbardziej istotne z punktu widzenia rozwoju obszaru oraz zaspakajania potrzeb mieszkańców powinny być premiiowane w LSR. W ramach diagnozy okazało się także, że wsparcia potrzebują działalności gospodarcze o charakterze rzemieślniczym. To te małe, często jednoosobowe działalności borykają się z największą liczbą trudności, spośród których rosnące koszty prowadzenia firmy są najdotkliwsze.

W ramach diagnozy obszaru stwierdzono także konieczność wsparcia firm prowadzących działalność mobilnie i online. Doświadczenia pandemii covid jasno pokazały, że tego typu działalności mogą rozwijać się z dużą dynamiką. Mobilność to szansa na rozwój obszaru. „Objazdowe” miejsca usług publicznych i działalności gospodarcze, lub HUBy usługowe, które w zależności od potrzeby pełnią różnorodne funkcje (np. edukacyjne, zdrowotne, rekreacyjne, gospodarcze). To właśnie odległość od centrów zaspokajania potrzeb często stanowi o występowaniu procesu depopulacji. Mieszkańcy wyprowadzają się do miejsc, w których łatwiej iść do lekarza, skorzystać z usług fryzjera lub kupić potrzebne artykuły.

Istotne z punktu rozwoju obszaru w jest wsparcie młodzieży w zdobywaniu umiejętności i kompetencji, przydatnych na rynku pracy jak i rozwijających ich uzdolnienia, co może zaowocować ciekawymi, przedsiębiorczymi ideami na obszarze.

Zatrudnienie i bezrobocie

Na obszarze objętym strategią zjawisko bezrobocia utrzymuje się na niskim poziomie, co potwierdzają przedstawione niżej dane. Sprzyja temu niewątpliwie bliska odległość do Poznania –stolicy regionu. Z drugiej strony to usytuowanie rodzi zagrożenie, że osoby młode, wykształcone, opuszczą obszar LGD, co przyczyni się do obniżenia potencjału obszaru. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy w dniu 31.12.2020 r. wynosiła 981 osób, co stanowi tylko niecały 1 % ludności w wieku produkcyjnym. Warto jednak podkreślić, że w grupie tej przeważają kobiety, które wciąż borykają się z problemem powrotu do pracy po urodzeniu dzieci, oraz dostosowaniem się do zmiennej sytuacji na rynku pracy.

Bezrobotni w gminach należących do LGD Kraina Trzech Rzek

	Osoby bezrobotne	W tym kobiety		W tym mężczyźni		W tym osoby poniżej 25 roku życia		W tym osoby powyżej 50 roku życia		Stopa bezrobocia %
		osoby	%	osoby	%	osoby	%	osoby	%	
Oborniki	533	317	59,47	216	40,53	73	13,70	120	22,51	4,0
Ryczywół		70	67,31	34	32,69	19	18,27	27	25,96	3,6
Murowana Goślina	172	111	64,53	61	35,47	16	9,3	38	22,09	2,0
Suchy Las	172	99	57,56	73	42,44	22	12,73	45	26,16	1,9
Razem obszar LGD	981	597	60,86	390	39,76	130	13,25	230	23,45	2,87

Wśród osób bezrobotnych przeważają kobiety oraz starsze, które kończą swoje życie zawodowe. Dwie wymienione grupy wskazywane są przez mieszkańców jako najbardziej zagrożone, jeżeli chodzi o dostęp do rynku pracy. Młodzi ludzie nie posiadają doświadczenia, niejednokrotnie głównego warunku ubiegania się o atrakcyjne stanowisko pracy. Kobiety z kolei często obciążone są obowiązkami związanymi z pełnieniem ról społecznych, co utrudnia im zaangażowanie się w rozwój kariery.

Mimo niskiego bezrobocia to właśnie kobiety stanowią większość osób zarejestrowanych w urzędach pracy jako osoby bezrobotne. W gminie Ryczywół niemal 70% osób bezrobotnych stanowią kobiety, najkorzystniej ta proporcja przedstawia się w gminie Suchy Las, gdzie choć kobiety stanowią większość bezrobotnych to jest to 57,56% ogółu bezrobotnych. Trudna sytuacja kobiet jest spowodowana głównie z ich zaangażowaniem w wychowanie dzieci.

Rolnictwo

Obszar naszej LGD może poszczycić się dobrze rozwiniętym rolnictwem. Problemem jest duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych, a co za tym idzie niska dochodowość. Zaobserwować można, że im dalej od Poznania tym gospodarstwa są większe. Mieszkańcy podczas konsultacji społecznych często wskazywali na ubóstwo większości gospodarstw rolnych oraz coraz większe rozwarstwienie społeczne na wsi. Obok gospodarstw wielkotowarowych, o dużej powierzchni i produkcji sporo jest takich, których przychody uzyskiwane z produkcji pozwalają jedynie zabezpieczyć bieżące potrzeby i nie dają szans na rozwój. Szansą dla ubożających gospodarstw może być również wzbogacenie oferty rekreacyjnej – np. poprzez tworzenie zagród edukacyjnych oraz gospodarstw agroturystycznych.

LGD Kraina Trzech Rzek już w poprzednich perspektywach finansowych kierowała swoje działania na pobudzenie aktywności kobiet wiejskich, również tych pracujących w gospodarstwach rolnych. Regularne Spotkania Liderki z Krainy Trzech Rzek mają inicjować aktywność społeczną oraz gospodarczą w tej grupie. Z przeprowadzonych konsultacji wynika, że kobiety będące rolnikami lub domownikami rolników (KRUS) są w wyjątkowo trudnej sytuacji. Mierzą się ze stereotypami, przypisującymi kobietom role gospodyń domowych w dużej mierze zależnych finansowo od mężów. Często trudno im przełamać bariery, tworzone przez stereotypy i założyć własną działalność czy realizować się zawodowo poza rolnictwem.

Turystyka

Perspektywicznie ważnym kierunkiem rozwoju obszaru jest turystyka i rekreacja. Położenie w bliskiej odległości od Poznania, w połączeniu z walorami przyrodniczo-geograficznymi i kulturowymi tworzą korzystne warunki dla rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnej. Szacuje się, że rocznie teren odwiedza co najmniej 120 000 turystów i wycieczkowiczów. Niewątpliwie największą ilość turystów przyciąga turystyka rowerowa i wodna, promowane również w działaniach LGD Kraina Trzech Rzek. Do promocji turystyki na naszym terenie przyczyniły się również działania na poziomie regionalnym. Obszar jest bogaty, jeżeli chodzi o walory turystyczne, które jednak nie są wystarczająco wykorzystane, jako słabe strony obszaru, mieszkańcy wskazują jako niewystarczającą ilość obiektów małej infrastruktury turystycznej, zbyt małą ilość miejsc noclegowych na terenie oraz brak podmiotów świadczących usługi turystyczne oraz rekreacyjne, związane z ofertą spędzania wolnego czasu na obszarze LGD.

Śnieżycowy Jar, Bagna w Chlebowie czy Rezerwat Meteorytowy Morasko to tylko kilka flagowych z wielu atrakcji turystycznych obszaru. Obszar odwiedzają głównie turyści z pobliskiego Poznania. Dla mieszkańców obszaru ważne jest tworzenia infrastruktury oraz oferty spędzania czasu wolnego. Istniejąca infrastruktura rekreacyjna wymaga uzupełnienia o ścieżki rowerowe, miejsca wypoczynkowe, wiaty rekreacyjne oraz wydarzenia o charakterze promującym rekreację z uwzględnieniem walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego miejscowości obszaru LGD.

Obszar LGD stwarza warunki do organizacji imprez rekreacyjno-sportowych. Ofertę mogą stanowić: sporty wodne, rejsy i spływy kajakowe, wędkarstwo, rajdy rowerowe, jeździectwo, czemu

towarzyszyć mogą wypożyczanie rowerów, łódek i sprzętu wędkarskiego, kluby jeździeckie. Publiczni i społeczni partnerzy LGD są organizatorami wielu atrakcyjnych wydarzeń sportowych, w których z roku na rok uczestniczy coraz większa ilość uczestników, z których sporą część stanowią osoby spoza obszaru LGD. Wzrastająca liczba uczestników wydarzeń sportowych (o charakterze biegowym, rowerowym, kajakowym, nordic-walking) spowodowana jest promowaniem zdrowego trybu życia w środkach masowego przekazu i modą na aktywność fizyczną. Duża ilość uczestników wymaga jednak zapewnienia im usług towarzyszących – m.in. gastronomicznych oraz odpowiedniej infrastruktury, której na obszarze wciąż brakuje. Duża ilość osób odwiedzających nasz obszar przy okazji wydarzeń sportowych daje szansę na rozwój branż związanych z obsługą ruchu turystycznego.

Choć teren posiada liczne atrakcje turystyczne wciąż brak wspólnej, kompleksowej promocji obszaru. Mankamentem jest również mała ilość szlaków, stanowiących łączniki między atrakcjami.

Mieszkańcy widzą potrzebę promocji walorów turystycznych, głównie pod kątem odbiorcy z Poznania oraz mieszkańca obszaru a ponadto zintegrowania podmiotów działających w branży okołoturystycznej.

Liczne zabytki obszaru stanowią o jego atrakcyjności turystycznej. Cześć z nich została odrestaurowana, jednak wiele obiektów wymaga jeszcze sporych nakładów finansowych, aby poprawić ich stan i bezpieczeństwo użytkowania.

Większość obiektów zabytkowych tworzą budynki sakralne, ale warto wspomnieć również wieś Gołęczewo (gm. Suchy Las), która została założona przez Niemców jako wieś wzorcowa, zgodna z założeniami Hakaty. Do dziś zachowały się w niej liczne zagrody z początków XX w. służące wykonywaniu konkretnej profesji. Wieś modelowa miała być w założeniu jej twórców wsią samowystarczalną, z własnym wodociągiem i kanalizacją. Cenne dziedzictwo kulturowe Krainy Trzech Rzek stanowią również kapliczki przydrożne, zabytkowe cmentarze w tym również ewangelickie oraz dawne budynki szkół czy pałaców. Obiekty te często wymagają odrestaurowania a także promocji i stworzenia w pobliżu szlaków turystycznych, wyposażonych w infrastrukturę służącą obsłudze ruchu turystycznego.

Atutem obszaru stosunkowo dobry stan środowiska, jednak niska świadomość ekologiczna mieszkańców (śmiecenie w lasach i na poboczach dróg) jest mankamentem.

Edukacja

Pomimo dobrze funkcjonującego systemu edukacji, łatwego dostępu do, mieszkańcy wskazują na niewystarczającą ofertę zajęć dla dzieci i młodzieży, zwłaszcza tych, rozwijających zainteresowania lub wiedzę zdobytą w szkołach lub innych placówkach oświatowych.

Gmina	Przedszkola	Szkoły podstawowe	Szkoły ponadpodstawowe
Oborniki	9	10	3
Ryczywół	2	2	0
Murowana Goślina	10	5	1
Suchy Las	7	4	0
Obszar LGD	29	21	4

Kultura

Działalność społeczno-kulturalna jest prowadzona przez 10 bibliotek i domów kultury. Zadaniem tych ostatnich jest między innymi integrowanie społeczności lokalnej, krzewienie kultury i sztuki, organizowanie kursów poszerzających zakres kompetencji i umiejętności mieszkańców, kultywowanie tradycji, udzielanie pomocy organizacyjnej społecznym ruchom kulturalno-oświatowym oraz wspomaganie organizacji upowszechniających kulturę i oświatę. W domach kultury osoby mające zainteresowania artystyczne mogą realizować i rozwijać swoje talenty w ramach działających tam grup i zespołów: tanecznych, wokalnych i chórów, teatralnych, instrumentalnych oraz orkiestr dętych. Instytucje te borykają się jednak z dużymi brakami w zakresie **infrastruktury i wyposażenia obiektów** a także wystarczających środków na **wzbogacenie oferty** dla mieszkańców.

Upowszechnianie kultury wśród mieszkańców odbywa się w formie organizowania imprez. Ich lista jest długa i obejmuje między innymi: dożynki gminne, Wianki, jarmarki. **Mieszkańcy wskazują jednak niedobór wydarzeń o mniejszym zasięgu i skali.** Brak wydarzeń wzmacniających więzi międzysąsiedzkie, o wąskim zakresie tematycznym. Problemem dzisiejszej wsi jest nieznamość sąsiadów; praca do późnych godzin i szukanie możliwości spędzania czasu wolnego poza obszarem, powoduje zanikanie więzi środowiskowych i międzysąsiedzkich.

Zdecydowanie grupą pomijaną w kwestii organizacji ciekawych zajęć są ludzie młodzi. Brakuje zajęć odpowiadających ich potrzebom, przede wszystkim organizowanych przy ich współudziale. ścisła współpraca z Młodzieżowymi Radami Gmin i samorządami szkolnymi zaowocowała wnioskami do diagnozy. Młodzi ludzie uważają za niewystarczającą ofertę zajęć, animacji i aktywności im dedykowanych. Zdolna młodzież nie ma możliwości rozwoju swoich uzdolnień, konieczne jest korzystanie z oferty Poznania. Również brak jakiegokolwiek oferty w zakresie nabywania różnego rodzaju praktycznych umiejętności, niezbędnych ludziom wkraczającym na rynek pracy. LGD powinna zaplanować wdrażanie tego typu działań i objąć ludzi młodych szczególnym wsparciem.

W sporej części miejscowości działają świetlice, których na omawianym obszarze jest 59. Obiekty te są swoistymi centrami życia społeczno-kulturalnego wsi. Tylko część z nich jest w dobrym stanie technicznym, inne wymagają remontu, natomiast prawie wszędzie odczuwa się braki wyposażenia, niezbędnego do realizowania różnorodnych form budowania kapitału społecznego – działalności kół zainteresowań, kół gospodyń, czy wspieranie aktywności młodzieży.

Sport i rekreacja

Ważną rolę w życiu społeczności wiejskich pełnią również obiekty rekreacyjno-sportowe. Są one potrzebne dla wszystkich grup wiekowych. Dzieciom i młodzieży umożliwiają aktywność fizyczną niezbędną do prawidłowego rozwoju, dorosłym – możliwość uprawiania sportu i aktywnego wypoczynku, a osobom w starszym wieku uczestnictwo w zajęciach ruchowych o charakterze rehabilitacyjno-korekcyjnym.

Na obszarze LGD większość obiektów tego typu to boiska sportowe hale i stadiony, których na obszarze LGD jest 42, w tym część to obiekty szkolne. Są one wykorzystywane w czasie pozalekcyjnym przez kluby i inne organizacje sportowe. Listę obiektów sportowych dopełniają: 2 pływalnie, 2 kąpieliska, 3 strzelnice, 6 kortów tenisowych i 14 siłowni. Małe dzieci mają bezpieczne warunki do zabawy na 93 placach zabaw.

Liczba istniejących obiektów infrastruktury sportowo - rekreacyjnej jest wciąż niewystarczająca w stosunku do potrzeb lokalnej społeczności. Zdecydowanie nadal brakuje boisk sportowych, atrakcyjnych nowoczesnych i bezpiecznych placów zabaw dla dzieci a także infrastruktury oferującej możliwość aktywnej rekreacji dla osób dorosłych w tym dla seniorów. Pomimo powstania w wyniku realizacji LSR na kilkunastu obiektów tego typu, potrzeby społeczne w zakresie infrastruktury sportowo – rekreacyjnej są nadal niezaspokojone. Na obszarze LGD znajduje się łącznie 98 sołectw i osiedli samorządowych. Ilość obiektów infrastruktury społecznej zdecydowanie nie wystarcza potrzebom lokalnych społeczności. Zbyt niska ilość świetlic oraz ich zły stan wymagają interwencji, brakuje również wiat, mogących służyć

pielęgnowaniu więzi środowiskowych i organizacji wydarzeń integrujących mieszkańców. Zdecydowany niedobór wszelkiej infrastruktury – kulturalnej i rekreacyjnej służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców występuje w małych miejscowościach – do 1000 mieszkańców, ale również te większe wymagają wsparcia. Ważną rolę w życiu społeczności wiejskich pełnią również obiekty rekreacyjno-sportowe. Są one potrzebne dla wszystkich grup wiekowych. Dzieciom i młodzieży umożliwiają aktywność fizyczną niezbędną do prawidłowego rozwoju, dorosłym – możliwość uprawiania sportu i aktywnego wypoczynku, a osobom w starszym wieku uczestnictwo w zajęciach ruchowych o charakterze rehabilitacyjno-korekcyjnym.

Na obszarze LGD większość obiektów tego typu to boiska sportowe hale i stadiony, których na obszarze LGD jest 42, w tym część to obiekty szkolne. Są one wykorzystywane w czasie pozalekcyjnym przez kluby i inne organizacje sportowe. Listę obiektów sportowych dopełniają: 2 pływalnie, 2 kąpieliska, 3 strzelnice, 4 korty tenisowe i 10 siłowni. Małe dzieci mają bezpieczne warunki do zabawy na 82 placach zabaw.

Liczba istniejących obiektów infrastruktury sportowo - rekreacyjnej jest niewystarczająca w stosunku do potrzeb lokalnej społeczności. Zdecydowanie nadal brakuje boisk sportowych, atrakcyjnych nowoczesnych i bezpiecznych placów zabaw dla dzieci a także infrastruktury oferującej możliwość aktywnej rekreacji dla osób dorosłych w tym dla seniorów. Pomimo powstania w wyniku realizacji LSR na lata 2009 -2015 kilkunastu obiektów tego typu, potrzeby społeczne w zakresie infrastruktury sportowo – rekreacyjnej są nadal niezaspokojone. Na obszarze LGD znajduje się łącznie 97 sołectw i osiedli samorządowych. Ilość obiektów infrastruktury społecznej zdecydowanie nie wystarcza potrzebom lokalnych społeczności. Zbyt niska ilość świetlic oraz ich zły stan wymagają interwencji, brakuje również wiat, mogących służyć pielęgnowaniu więzi środowiskowych i organizacji wydarzeń integrujących mieszkańców. Zdecydowany niedobór wszelkiej infrastruktury – kulturalnej i rekreacyjnej służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców występuje w małych miejscowościach – do 1000 mieszkańców, ale również te większe wymagają wsparcia.

Aktywność społeczna mieszkańców

Stosunkowo duża część mieszkańców obszaru wykazuje bierność i brak zaangażowania w sprawy publiczne, dotyczące ogółu mieszkańców. Poprawa sytuacji tym zakresie będzie stanowić jeden z ważnych celów działania LGD Kraina Trzech Rzek, realizowany wspólnie z najbardziej aktywną grupą mieszkańców, reprezentantów wszystkich sektorów, gotowych do współpracy na rzecz rozwiązywania istniejących problemów i rozwoju obszaru.

Na obszarze objętym strategią istnieje 179 zarejestrowanych organizacji pozarządowych oraz liczne grupy nieformalne takie jak rady sołectkie i rady parafialne. Ważną społecznie funkcję spełniają ochotnicze straże pożarne, których łącznie na terenie LGD jest 33. Głównym problemem, z którym borykają się stowarzyszenia jest brak środków na realizację różnego rodzaju przedsięwzięć zgodnych z celami organizacji. Zdecydowanie jako problem często wskazywana jest zbyt mała chęć mieszkańców do aktywnego włączania się w działalność organizacji, oraz zbyt małe wsparcie zewnętrzne dla organizacji ze strony samorządów. Słabą stroną naszych organizacji jest wąskie, stałe grono osób zaangażowanych w pracę stowarzyszeń. Brak wsparcia merytorycznego dla organizacji powoduje obawy przed aplikowaniem o środki zewnętrzne. Ważną rolę w rozwoju społecznym obszaru zajmują Koła Gospodyń Wiejskich. Większość z nich aktywnie włącza się w działania LGD, odgrywając ważną rolę w procesie włączania społeczności lokalnych.

Cechą charakterystyczną lokalnych organizacji jest ponadto niski poziom profesjonalizacji prowadzonej działalności, jak również **niskie kompetencje organizacyjno-prawne, zarządcze i komunikacyjne wśród członków organizacji**. Problemem wielu organizacji są także niewystarczające zasoby (w tym przede wszystkim zasoby lokalowe).

Opieka społeczna

Choć liczba osób objętych pomocą społeczną maleje, jednak mieszkańcy wskazują na potrzebę prowadzenia zajęć w klubach seniora, które choć liczne, ze względów finansowych nie są w stanie zapewnić ciekawej oferty zajęć i wydarzeń integracyjnych dla swoich podopiecznych. **Grupa najbardziej zagrożoną ubóstwem to seniorzy.** Mieszkańcy podczas konsultacji społecznych wskazywali również młodzież i dzieci z małych miejscowości, kobiety, jako osoby najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym, ze względu na utrudniony dostęp do atrakcyjnych zajęć, prowadzonych głównie w miastach i większych miejscowościach. W toku konsultacji społecznych, to właśnie tę grupę wskazywano jako potrzebującą interwencji i wsparcia i to oni są najliczniejszą grupą korzystającą ze środowiskowej opieki społecznej. Na obszarze LGD prężnie działają 5 klubów seniora, jednak ich oferta jest raczej uboga ze względu na brak wystarczających środków na atrakcyjne zajęcia dla seniorów. W gminie Oborniki działa Uniwersytet III Wieku, jednakże bardziej atrakcyjne oferty kulturalne, rekreacyjne czy aktywizujące są związane z odpłatnością, co jest barierą dla wielu seniorów. LGD w ramach planowanych celów i przedsięwzięć zaplanowała interwencję w tym zakresie.

Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej na dzień
31.12.2020 (liczba osób)

Gmina Oborniki	1303
Gmina Ryczywół	300
Gmina Murowana Goślina	355
Gmina Suchy Las	332
	Udział % w liczbie ludności
Oborniki	3,640
Ryczywół	3,910
Murowana Goślina	1,717
Suchy Las	0,621

Wyzwaniem dla LGD będzie dotarcie do grup niezaangażowanych mieszkańców. Zaplanowano niekonwencjonalne metody informowania o działaniach LGD – jak krótkie filmiki i animacje, które mają szansę znaleźć szerokie grono odbiorców, do tej pory nieaktywnych.

Prezentowana poniżej analiza SWOT przedstawia wyniki konsultacji oraz szczegółowo wskazuje na obszary i zakresy stanowiące mocne i słabe strony wraz z szansami i zagrożeniami dla obszaru:

MOCNE STRONY	Odniesienie do diagnozy/ procesu partycypacyjnego	SŁABE STRONY	Odniesienie do diagnozy/ procesu partycypacyjnego
<p>Położenie, ludność i dostępność komunikacyjna</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lokalizacja obszaru w regionie (bliskość aglomeracji poznańskiej) - Położenie przy ważnych szlakach drogowych i kolejowych (udogodnienia dla rozwoju gospodarczego obszaru) - Dostępność do rynku pracy - mieszkańcy metropolii i obszaru jako odbiorcy oferty turystycznej i rekreacyjnej obszaru - zwiększająca się liczba mieszkańców na przeważającej części obszaru 	<p>Odniesienie do diagnozy/ procesu partycypacyjnego</p> <p>Diagnoza obszaru: Gospodarka, Zatrudnienie i niskie bezrobocie, mocna strona, z którą chętnie identyfikują się mieszkańcy</p>	<p>Położenie, ludność i dostępność komunikacyjna</p> <ul style="list-style-type: none"> - nierównomierny dostęp do komunikacji zbiorowej dla poszczególnych miejscowości i gmin obszaru LGD - duże natężenie ruchu lokalnego i tranzytowego - niekorzystne trendy demograficzne (starzejące się społeczeństwo) - słaby stan niektórych dróg lokalnych - wsie stające się „sypialniami” Poznania - brak wdrażania zintegrowanych, kompleksowych rozwiązań – chaotyczność działań 	<p>Odniesienie do diagnozy/ procesu partycypacyjnego</p> <p>Zgłoszono podczas spotkań konsultacyjnych Wyniki ankiet</p>
<p>Zasoby przyrodniczo-środowiskowe</p> <ul style="list-style-type: none"> - walory przyrodniczo-krajobrazowe (wysoka lesistość, różnorodność) - walory hydrograficzne (rzeki) - stan środowiska naturalnego (brak przemysłu ciężkiego, rozległe tereny leśne i chronione) - wysoka lesistość 	<p>Odniesienie do diagnozy/ procesu partycypacyjnego</p> <p>Diagnoza obszaru: Turystyka – mocna strona zgłaszana podczas spotkań konsultacyjnych</p>	<p>Zasoby przyrodniczo-środowiskowe</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak połączenia lokalnych atrakcji przyrodniczych ze szlakami turystycznymi - niska świadomość ekologiczna mieszkańców (śmiecenie w lasach i na poboczach, pogarszający się stan środowiska naturalnego), - zła jakość powietrza - brak kompleksowej oferty promującej cały obszar 	<p>Odniesienie do diagnozy/ procesu partycypacyjnego</p> <p>Diagnoza Obszaru: Turystyka, słabe strony zgłaszane podczas spotkań konsultacyjnych oraz wynikające z analizy ankiet</p>
<p>Potencjał turystyczny</p>		<p>Potencjał turystyczny</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - ilość i jakość organizowanych imprez kulturalnych, rozrywkowych i sportowych (często związanych z lokalną tradycją, produktem) - rozwój turystyki rowerowej (nowe ścieżki, wytyczone szlaki, wiaty) i wzrost jej popularności wśród mieszkańców -rozwój turystyki kajakowej (nowe szlaki, przystanie) i jej popularności wśród mieszkańców obszaru - obiekty agroturystyczne i zabytkowe 	<p>Diagnoza obszaru – Turystyka – Mocne strony zgłaszane podczas konsultacji społecznych oraz na w badaniach ankietowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczające pokonikowanie lokalnych atrakcji turystycznych ze szlakami turystycznymi - Niewystarczająca ilość infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej - Słaby dostęp do obiektów turystyczno-wypoczynkowych - nierozwinięta baza usług noclegowa i gastronomiczna i rekreacyjna - Zły stan obiektów zabytkowych oraz ich słaba dostępność, brak promocji i informacji - Brak współpracy między podmiotami świadczącymi usługi turystyczne 	<p>Diagnoza obszaru: Turystyka, słabe strony zgłaszane podczas spotkań konsultacyjnych oraz w badaniach ankietowych</p>
Kapitał ludzki i kapitał społeczny			
<ul style="list-style-type: none"> - rosnąca liczba organizacji pozarządowych (w tym KGW) - prężnie działające OSP - wzrost popularności przedsięwzięć opartych na samoorganizowaniu się lokalnych społeczności - współdziałanie różnych sektorów i podmiotów (publicznych z gospodarczym i społecznym) - współpraca NGO z gminami i powiatem 	<p>Diagnoza obszaru: Społeczna aktywność mieszkańców, mocne strony zgłaszane podczas spotkań konsultacyjnych oraz w badaniach ankietowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wąskie, stałe grono osób angażujących się w działalność na rzecz lokalnej społeczności - brak spójnych, zintegrowanych koncepcji działania w miejscowościach - słabość sektora pozarządowego (nieznajomość przepisów prawa, malejące zaangażowanie członków, brak silnych struktur organizacyjnych) - niewystarczająca ilość infrastruktury służącej wzmocnieniu więzi międzysąsiedzkich (świetlice i wiaty rekreacyjne) - niewystarczająca ilość infrastruktury przyjaznej młodzieży 	<p>Diagnoza obszaru: Społeczna aktywność mieszkańców, słabe strony zgłaszane podczas spotkań konsultacyjnych oraz w badaniach ankietowych</p>

<p>- wzrost i chęć wzmocnienia integracji społecznej</p>		<p>- zły stan techniczny niektórych świetlic wiejskich i ich niewystarczające wyposażenie</p> <p>- niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego (wydarzenia skierowane do konkretnego odbiorcy – mieszkańca miejscowości, konkretnej grupy wiekowej, tematycznej w tym związanej z cennym dziedzictwem kulturowym obszaru)</p> <p>- brak wspólnej informacji dot. wydarzeń na całym obszarze (rola dla LGD lub innej NGO), brak portalu inicjatyw, opartego na silnych powiązaniach i stałej współpracy, a także bieżącej działalności informacyjnej</p> <p>- niski poziom integracji społecznej oraz międzypokoleniowej (niewystarczająca ilość działań sprzyjających integracji)</p> <p>- możliwość pozyskania wykwalifikowanych pracowników z rynku lokalnego</p> <p>- migracja młodych, wykształconych osób do miasta (Poznań)</p>
<p>Rolnictwo</p> <p>- stosunkowo dobra struktura obszarowa gospodarstw</p> <p>- dobre warunki do prowadzenia działalności rolniczej</p> <p>- wysoki poziom produkcji rolnej</p>	<p>Rolnictwo</p> <p>Diagnoza: Rolnictwo, mocne strony zgłaszane podczas spotkań konsultacyjnych oraz w badaniach ankietowych</p>	<p>Rolnictwo</p> <p>- wzrost ubóstwa w gospodarstwach rolnych</p> <p>- trudność w osiągnięciu dochodów pozwalających utrzymać się wyłącznie z produkcji rolniczej</p> <p>- społecznie trudna rola kobiety w gospodarstwie rolnym</p>
<p>Gospodarka</p>	<p>Gospodarka</p>	<p>Gospodarka</p> <p>Diagnoza: rolnictwo: słabe strony zgłaszane podczas spotkań konsultacyjnych oraz w badaniach ankietowych</p>

<p>- wysoka aktywność gospodarza mieszkańców</p> <p>- dobre warunki do prowadzenia działalności gospodarczej</p> <p>- tereny dla prowadzenia działalności gospodarczej (korzystna lokalizacja terenów inwestycyjnych)</p> <p>- zainteresowanie inwestorów z zewnątrz (tereny inwestycyjne)</p>	<p>Diagnoza: Gospodarka, Rynek pracy i bezrobocie: mocne strony zgłaszane podczas spotkań konsultacyjnych oraz w badaniach ankietowych</p>	<p>- trudna sytuacja lokalnych przedsiębiorstw, zwłaszcza mikroprzedsiębiorstw</p> <p>- brak atrakcyjnych miejsc pracy dla młodych (konkurencyjnych wobec poznańskiej oferty rynku pracy)</p> <p>- słaba dostępność miejsc pracy na rynku lokalnym</p> <p>- niewystarczająca oferta usług dla mieszkańców</p> <p>- mało ofert pracy dla seniorów</p>	<p>Diagnoza: Gospodarka Rynek pracy i bezrobocie: słabe strony zgłaszane podczas spotkań konsultacyjnych oraz w badaniach ankietowych</p>
<p>Infrastruktura publiczna i administracyjna</p> <p>- edukacja przedszkolna, podstawowa, ponadpodstawa</p>	<p>Diagnoza: infrastruktura społeczna: mocne strony zgłaszane podczas spotkań konsultacyjnych oraz w badaniach ankietowych</p>	<p>Infrastruktura publiczna i administracyjna</p> <p>- dostępność szkół ponadpodstawowych</p> <p>- dostępność edukacji okazjonalnej</p> <p>- niewystarczająca oferta dla dzieci chcących rozwijać uzdolnienia i poszerzać wiedzę</p> <p>- zdecydowanie niewystarczająca oferta zajęć dla młodzieży</p> <p>- brak oferty zajęć dla dzieci i młodzieży dobranych pod kątem potrzeb rynku pracy</p>	<p>Diagnoza: infrastruktura społeczna: słabe strony zgłaszane podczas spotkań konsultacyjnych oraz w badaniach ankietowych</p>
<p>Działalność klubów seniora</p>		<p>Zdrowie i opieka społeczna</p> <p>- dostępność opieki psychologiczno-pedagogicznej</p> <p>- dostępność usług ochrony zdrowia (prozdrowotnych, rehabilitacyjnych)</p> <p>- całkowity brak oferty zajęć dla kobiet, młodzieży i dzieci zagrożonych wyłączeniem społecznym z małych miejscowości</p> <p>- zdecydowanie niewystarczająca oferta atrakcyjnych zajęć dla seniorów</p>	<p>Diagnoza: Pomoc społeczna i opieka zdrowotna: słabe strony zgłaszane podczas spotkań konsultacyjnych oraz w badaniach ankietowych</p>
<p>SZANSE</p> <p>- wzrost gospodarczy w skali kraju</p>	<p>Przedstawione szanse</p>	<p>ZAGROŻENIA</p> <p>- niekorzystne zmiany klimatyczne</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - potrzeba powrotu do aktywności społecznej po pandemii - wzrost zamożności społeczeństwa - atrakcyjność regionu dla inwestorów z innych części kraju i podmiotów zagranicznych - środki publiczne (w tym unijne) przeznaczone na rozwój obszarów wiejskich - środki publiczne nakierowane na poprawę jakości życia, aktywizację i integrację społeczną - zmiana postaw na proekologiczne - likwidacja przepisów krępujących rozwój przedsiębiorczości - trend powrotu do tradycji i kultury wiejskiej, do życia i wypoczynku na wsi - wzrost zapotrzebowania na żywność wysokiej jakości (<i>zdrową, ekologiczną, tradycyjną</i>) - moda na zdrowy, aktywny tryb życia - rosnący popyt na usługi turystyczne i rekreacyjne - rozwój szerokopasmowego Internetu 	<p>wynikają z analizy trendów przedstawionych w diagnozie społeczno-gospodarczej obszaru LGD oraz ewaluacji Lokalnej Strategii Rozwoju, przeprowadzonej w 2022 r oraz zostały zgłoszone podczas warsztatów i spotkań, jak i w wywiadach partycypacyjnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - trend migrowania młodych, wykształconych osób do dużych miast - postpandemiczna izolacja społeczna - wysoka inflacja / niskie emerytury/ zubożenie społeczne - zagrożenie związane z kryzysami międzynarodowymi i migracyjnymi - starzenie się polskiego społeczeństwa - niedostosowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy - nasilenie podziałów i konfliktów społecznych - kryzys gospodarczy - wzrost zanieczyszczania środowiska - wzrost patologii społecznych i dziedzicznego bezrobocia - zmiana polityki rolnej UE ograniczająca pomoc dla rolnictwa 	<p>Przedstawione zagrożenia wynikają z analizy trendów przedstawionych w diagnozie społeczno-gospodarczej obszaru LGD oraz ewaluacji Lokalnej Strategii Rozwoju, przeprowadzonej w 2022 r oraz zostały zgłoszone podczas warsztatów i spotkań, jak i w wywiadach partycypacyjnych.</p>
--	---	---	--

Określenie grup docelowych szczególnie istotnych z punktu widzenia realizacji LSR

Grupy osób w niekorzystnej sytuacji

W horyzontalny sposób traktowane są w LSR - Kobiety – jako grupa w niekorzystnej sytuacji – grupę zdefiniowano w oparciu o wyniki diagnozy oraz ewaluację LSR i dane statystyczne specyficzne dla terenów wiejskich.

Kobiety

Większość osób bezrobotnych zarejestrowanych na naszym obszarze to kobiety. Taka sytuacja spowodowana jest mniejszą ilością miejsc pracy skierowanych do kobiet, trudnościami z powrotem na rynek pracy po urlopie macierzyńskim i wychowawczym. Poza barierami związanymi ze specyfiką rynku pracy, kobiety muszą również pokonać barierę mentalną, która im utrudnia zdobywanie niezależności. Z przeprowadzonej diagnozy obszaru wynika, że kobiety to grupa wskazywana przez mieszkańców, jako ta w mniej korzystnej sytuacji.

Dedykowane przedsięwzięcie w LSR: P.1.4 SPA - solidarne, przedsiębiorcze i aktywne – w ramach operacji własnej zostanie zorganizowanych szereg działań na rzecz walki z wyłączeniem społecznym kobiet, w zakresie wzmacniania ich samooceny, **animowania** do udziału w życiu społecznym, zachęcania do inicjatyw w zakresie przedsiębiorczości. Zaplanowano wachlarz różnorodnych działań, wzajemnie uzupełniających się.

Osoby młode - poniżej 25 roku życia

Przeciwdziałanie depopulacji obszaru LGD wymaga tworzenia i rozwijania korzystnych warunków rozwojowych dla dzieci i młodzieży. Oferta edukacyjna obszaru wymaga uzupełnienia o ofertę zajęć dodatkowych rozwijających potencjał dzieci i młodzieży. Wsparcie budowy infrastruktury rekreacyjnej, społecznej, oferty spędzania wolnego czasu w świetlicach wiejskich i ośrodkach kultury, a przede wszystkim wsparcie inicjatyw przedsiębiorczych młodych ludzi, przekłada się na decyzje o pozostaniu w rodzinnych miejscowościach.

Dedykowane przedsięwzięcie:

P.1.1 Otwarta dla Młodych, tętniąca życiem świetlica wiejska – w ramach operacji własnej zostanie zorganizowanych szereg działań na rzecz walki z wyłączeniem społecznym młodzieży, w zakresie wzmacniania zachęcania do wspólnego, aktywnego i kreatywnego spędzania czasu, **animowania do udziału w życiu społecznym, zachęcania do inicjatyw** w zakresie rozwoju lokalnego, kształtowania świadomości ekologicznej. Zaplanowano wachlarz różnorodnych działań, wzajemnie uzupełniających się.

P.2.4 Edukacja poza formalna Młodych – w ramach konkursu zostaną wyłonione podmioty, które przeprowadzą operacje polegające na zaoferowaniu ciekawych zajęć z zakresu edukacji poza formalnej, w tym w zakresie atrakcyjnych z punktu widzenia rynku pracy umiejętności i kompetencji.

Seniorzy powyżej 65 roku życia

Seniorzy są grupą najbardziej zagrożoną ubóstwem. Szybko postępujące starzenie się społeczeństwa sprawia, że liczba seniorów wciąż rośnie. Na terenach wiejskich problem jest spotęgowany mniejszą dostępnością do usług społecznych. Brak aktywności społecznej i osamotnienie negatywnie wpływają na kondycję psychiczną. Zapewnienie zajęć dla seniorów, a tym samym kontaktów społecznych przyczynia się do ich lepszej kondycji, a także stanowi odciążenie dla opiekunów.

Dedykowane przedsięwzięcie:

P.1.6 ATUT - Aktywny, Towarzyski, Utalentowany, Twórczy Senior w Krainie Trzech Rzek - – w ramach konkursu zostaną wyłonione podmioty, które przeprowadzą operacje polegające na zaoferowaniu ciekawych zajęć działań na rzecz walki z wyłączeniem społecznym seniorów, w zakresie wzmocnienia ich samooceny, animowania do udziału w życiu społecznym, zachęcania do inicjatyw integracyjnych jak i kulturalnych i rekreacyjnych.

Zdiagnozowane grupy interesu:

Na terenie LGD nie zdiagnozowano tylko jedną **grupę interesu – sektora publicznego**, do której należą Gminy i inne podmioty publiczne oraz osoby je reprezentujące. Zapisy LSR jak i dokumentów regulujących funkcjonowanie LGD i wdrażanie LSR uniemożliwią grupie interesu sektora publicznego kontrolowanie procesu podejmowania decyzji zarówno w Radzie LGD jak i innych organach stowarzyszenia.

Analiza, w jaki sposób LGD może wesprzeć zarówno lokalne, jak i -ponadlokalne inicjatywy

LGD będzie wspierać lokalne jak i ponad lokalne inicjatywy w następujący sposób:

- poprzez animowanie do zgłaszania inicjatyw w ramach planowanych operacji własnych oraz przez inne dostępne kanały komunikacji
- poprzez kryteria premiujące innowacyjność oraz realizacje operacji w partnerstwie
- poprzez udzielanie wsparcia dla tych inicjatyw

Rozdział V. Spójność, komplementarność i synergia

W celu osiągnięcia wysokiej skuteczności Zaplanowane w niniejszej LSR przedsięwzięcia wykazują synergię na **wysokim poziomie**. Przedsięwzięcia są komplementarne tj. wzajemnie się uzupełniają, dopełniają w osiąganiu wyznaczonego celu, w ramach którego są realizowane. Wszystkie przedsięwzięcia wykazują synergię lub komplementarność w osiąganiu celów LSR, zgodnie z opisem w niniejszym rozdziale, ponadto są uzasadnione zakresem oraz celami LSR. Dzięki takiemu sformułowaniu celów i przedsięwzięć w realizację strategii włączają się zarówno partnerzy, reprezentujący równe sektory, wykorzystując lokalne zasoby. Cele sformułowane w LSR wykazują zgodność i komplementarność z celami programów oraz dokumentów planistycznych województwa i gmin obszaru objętego LSR, wzajemnie się uzupełniają i dopełniają dla jeszcze lepszych efektów ich realizacji (matryca spójności)

Opis zgodności i komplementarności LSR z innymi dokumentami planistycznymi/ strategiami.

Dla zobrazowania zależności pomiędzy Lokalną Strategią Rozwoju LGD Kraina Trzech Rzek na lata 2023-2027 a dokumentami strategicznymi szczebla regionalnego, ponadlokalnego oraz lokalnego opracowano matryce spójności celów strategicznych i operacyjnych LSR z priorytetami, celami i kierunkami interwencji zawartymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych. Tym samym, poniżej wykazano zgodność z kluczowymi dokumentami planistycznymi definiującymi priorytety rozwojowe w obszarach tematycznie powiązanych z niniejszym dokumentem:

ZGODNOŚĆ CELÓW LSR Z PLANEM STRATEGICZNYM dla WPÓLNEJ POLITYKI ROLNEJ 2023-2027		
Cel 1 LSR Kapitał społeczny siłą obszaru LGD Kraina Trzech Rzek	Cel 2 LSR Zrównoważony rozwój usług i kompetentni mieszkańcy	Cel 3 LSR Poprawa dostępu do kultury i rekreacji oraz zachowanie cennego dziedzictwa obszaru dla mieszkańców i turystów
<p>Cel strategiczny 8. Promowanie zatrudnienia, wzrostu, równości płci, w tym udziału kobiet w rolnictwie, włączenia społecznego i rozwoju lokalnego na obszarach wiejskich, w tym biogospodarki o obiegu zamkniętym i zrównoważonego leśnictwa, w tym w szczególności: CS.8.P.11. Zaangażowanie młodych w życie lokalne, w tym w podejmowaniu decyzji, tworzenie sieci społeczności</p>	<p>Cel strategiczny 8. Promowanie zatrudnienia, wzrostu, równości płci, w tym udziału kobiet w rolnictwie, włączenia społecznego i rozwoju lokalnego na obszarach wiejskich, w tym biogospodarki o obiegu zamkniętym i zrównoważonego leśnictwa, w tym w szczególności: CS.8.P.6. Poprawa dostępu do usług publicznych w zakresie opieki, zdrowia, kultury i dziedzictwa kulturowego; CS.8.P.7. Poprawa dostępu do usług komercyjnych;</p>	<p>Cel strategiczny 8. Promowanie zatrudnienia, wzrostu, równości płci, w tym udziału kobiet w rolnictwie, włączenia społecznego i rozwoju lokalnego na obszarach wiejskich, w tym biogospodarki o obiegu zamkniętym i zrównoważonego leśnictwa, w tym w szczególności: CS.8.P.4. - Poprawa dostępu do infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej; CS.8.P.6. Poprawa dostępu do usług publicznych w zakresie opieki, zdrowia, kultury i</p>

	CS.8.P.10.Włączenie osób z grup defaworyzowanych lub	dziedzictwa kulturowego
	wykluczonych na obszarach wiejskich;	

ZGODNOŚĆ CELÓW LSR Z PROGRAMEM „FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA WIELKOPOLSKI 2021-2027”

Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027

Cel 1 LSR	Cel 2 LSR	Cel 3 LSR
Kapitał społeczny siłą obszaru LGD Kraina Trzech Rzek	Zrównoważony rozwój usług i kompetentni mieszkańcy	Poprawa dostępu do kultury i rekreacji oraz zachowanie cennego dziedzictwa obszaru dla mieszkańców i turystów
<p>Działanie: FEWP.09.06 Aktywizacja społeczna osób najbardziej zagrożonych wykluczeniem społecznym, budowanie lokalnego potencjału społeczeństwa obywatelskiego i zarządzanie strategią LSR</p> <p>Cel szczegółowy:</p> <p>EFS+.CP4.L - Wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci Zakres interwencji: 152 - Działania na rzecz promowania równości szans i aktywnego udziału w życiu społecznym, 163 - Promowanie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci</p>	<p>Cel szczegółowy</p> <p>EFS+.CP4.F - Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami</p> <p>Zakres interwencji</p> <p>148 - Wsparcie na rzecz wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem (z wyłączeniem infrastruktury), 149 - Wsparcie na rzecz szkolnictwa podstawowego i średniego (z wyłączeniem infrastruktury)</p>	<p>Cel szczegółowy</p> <p>EFRR.CP5.II - Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie</p> <p>Zakres interwencji</p> <p>060 - Działania w zakresie przystosowania się do zmian klimatu oraz zapobieganie ryzykom związanym z klimatem i zarządzanie nimi: inne ryzyka, np. burze i susze (w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi i katastrofami, infrastruktura i podejście ekosystemowe), 127 - Pozostała infrastruktura społeczna przyczyniająca się do włączenia społecznego, 165 - Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych, 166 - Ochrona,</p>

		rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury, 170 -
		Zwiększenie zdolności instytucji programu oraz podmiotów związanych z wdrażaniem Funduszy

**Cele szczegółowe Lokalnej Strategii Rozwoju
LGD Kraina Trzech Rzek na lata 2023-2027**

	Kapitał społeczny siłą obszaru LGD Kraina Trzech Rzek	Zrównoważony rozwój usług i kompetentni mieszkańcy	Poprawa dostępu do kultury i rekreacji oraz zachowanie cennego dziedzictwa obszaru dla mieszkańców i turystów
Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030	Zgodność z celami: 2. Rozwój społeczny wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wkluczeniom 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu	Zgodność z celami: 1. Wzrost gospodarczy wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców 1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy	Zgodność z celami: 3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego wielkopolski 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski
Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski 2030		Zgodność z celami: 4. Kadry nowoczesnej Gospodarki 4.1. Wysokiej jakości oferta edukacyjna dostosowana do potrzeb branż przyszłości	

		4.2. Poprawa kompetencji innowacyjnych w cyklu kształcenia i uczeniu się przez całe życie	
Strategia Rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r.	Zgodność z celami: Cel strategiczny 2. Poprawa zdrowia i zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu oraz wzrost integracji społecznej mieszkańców powiatu poznańskiego. Porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli	Zgodność z celami: Cel strategiczny 3. Rozwój edukacji, rynku pracy i wspieranie rozwoju gospodarczego powiatu poznańskiego	Zgodność z celami: Cel strategiczny 1. Ochrona i kształtowanie walorów środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego powiatu poznańskiego
Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego	Zgodność z celami: 1. Podjąć działania w zakresie pełnej i skoordynowanej promocji powiatu.	Zgodność z celami: 1. Wykorzystać bliskość aglomeracji poznańskiej dla rozwoju małych o średnich przedsiębiorstw oraz specjalistycznych usług. 2. Podjąć działania w kierunku racjonalnego wykorzystania bazy edukacyjnej oraz kształcenia zgodnie z wymogami i zapotrzebowaniem nowoczesnej gospodarki	
Lokalne dokumenty strategiczne			
Strategia Rozwoju Gminy Murowana Goślina na lata 2013 -2020	Zgodność z celami: <u>CEL OPERACYJNY I.</u> Rozbudowa infrastruktury – warunek rozwoju gminy	Zgodność z celami: <u>CEL OPERACYJNY II.</u> Zrównoważony rozwój gminy – warunek wysokiej jakości życia <u>CEL OPERACYJNY III.</u> Rozwój rynku usług – jako warunek konkurencyjności gminy	Zgodność z celami: <u>CEL OPERACYJNY IV.</u> Murowana Goślina aktywna w Metropolii Poznań

Strategia Rozwoju Gminy Oborniki na lata 2023-2030	Zgodność z celami: III. Gmina Oborniki wspierająca mieszkańców	Zgodność z celami: II. Przedsiębiorcza Gmina Oborniki z bogatą ofertą turystyczno-rekreacyjną	Zgodność z celami: I. Gmina Oborniki – zielona, bezpieczna, dobrze skomunikowana i rozwinięta infrastrukturalnie
Strategia Rozwoju Gminy Ryczywół na lata 2021-2028	Zgodność z celami: <u>Cel strategiczny I</u> Odnowa wsi i zachowanie tradycji lokalnych	Zgodność z celami: <u>Cel strategiczny</u> Zachowanie lokalnych tradycji rolniczych i włączenie ich w obieg gospodarczy	Zgodność z celami: <u>Cel strategiczny</u> Kształtowanie atrakcyjnej przestrzeni dla spędzania czasu wolnego na obszarach wiejskich
Strategia Rozwoju Gminy Suchy Las na lata 2022 - 2030	Zgodność z celami:	Zgodność z celami: <u>Cel strategiczny 2.</u> Rozwój przedsiębiorczości i poprawa jakości życia	Zgodność z celami: <u>Cel strategiczny 3</u> Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu

Niniejsza LSR jest zgodna z celami określonymi w Programach, z których finansowana będzie LSR (fundusze EFSI stanowiące bezpośrednie źródło finansowania LSR) oraz strategiami opracowanymi dla regionu jak i gmin członkowskich.

Zintegrowany charakter LSR przejawia się także w spójności i kompleksowości przedsięwzięć zaplanowanych w ramach poszczególnych celów szczegółowych dokumentu:

W LSR przewidziano realizację **trzech konkretnych celów: Cel 1** - Kapitał społeczny siłą obszaru LGD Kraina Trzech Rzek, **Cel.2.** Zrównoważony rozwój usług i kompetentni mieszkańcy oraz **Cel.3.** Poprawa dostępu do kultury i rekreacji oraz zachowanie cennego dziedzictwa obszaru dla mieszkańców i turystów

Wskazanie synergii przedsięwzięć

W ramach Celu 1 - Kapitał społeczny siłą obszaru LGD Kraina Trzech Rzek

- **Zintegrowanie metod stosowanych przy realizacji przedsięwzięć:** rozwój infrastruktury publicznej powiązany będzie bezpośrednio z przedsięwzięciami dotyczącymi budowania zintegrowanej oferty dla wszystkich gmin obszaru LGD oraz wprowadzaniem jednolitego systemu promocji infrastruktury. Tym samym zagwarantowane zostanie przemyślane lokowanie obiektów i kształtowanie przestrzeni, nie polegające na powielaniu tego samego typu obiektów w obrębie jednej gminy, ale raczej budowanie oraz modernizowanie zasobów w taki sposób, by wszystkie gminy obszaru LGD posiadały uzupełniającą się ofertę. W połączeniu ze spójnym systemem identyfikacji wizualnej oraz wykorzystywaniem infrastruktury dla promocji i rozwoju wydarzeń rekreacyjnych i sportowych przyczyni się to do zbudowania zintegrowanej oferty czasu wolnego i podniesie tym samym jakość życia na obszarze LGD. Odbiorcami nowych przestrzeni i wydarzeń będą wszyscy mieszkańcy, w tym także przedstawiciele grup w niekorzystnej sytuacji – kobiety, a także ludzie młodzi oraz osoby starsze. Zaplanowano przedsięwzięcia obejmujące wsparcie i rozwój kapitału społecznego na obszarze LGD, przede wszystkim poprzez rozwijanie współpracy oraz budowanie tożsamości, a także wzmacnianie potencjału trzeciego sektora. kapitał społeczny naszego obszaru tworzą również **Kobiety, osoby młode i seniorzy**, którym dedykowane są przedsięwzięcia w ramach tego celu, by wzmacniać osoby z grup o niekorzystnej sytuacji, przeciwdziałać wyludnieniu i włączać do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym seniorów. Zaplanowane metody

przewidują zarówno działania „miękkie” (w tym również działania związane z pielęgnowaniem lokalnych tradycji i kultury, zachowaniem cennego dziedzictwa obszaru, rozwijaniem więzi międzysąsiedzkich), jak i inwestycje w zakresie infrastruktury publicznej, czy to służącej budowaniu i wspieraniu kapitału społecznego i świadomych obywateli obszaru, czy służące po prostu integracji i zacieśnianiu relacji międzysąsiedzkich, które pop pandemią COVID zostały mocno osłabione. Zaplanowano realizację zintegrowanych działań dla rozwoju trzeciego sektora: w ramach planowanej operacji własnej LGD planuje kompleksowe przeszkolenie na wielu płaszczyznach liderów lokalnych społeczności poprzez, podniesienie ich wiedzy, kompetencji i kwalifikacji a także zmotywowanie do działania poprzez nawiązanie ścisłej współpracy między liderami z wszystkich czterech gmin. Liderzy objęci operacją to „serca” kapitału społecznego obszaru, których dobra kondycja ma niepodważalny wpływ na funkcjonowanie całego organizmu jakim jest społeczność obszaru LGD. Jednoczenie, kompleksowe budowanie kapitału społecznego, czyli synergia różnych przedsięwzięć, polegających na rozwoju infrastruktury, wspieraniu liderów i ngo, tworzeniu innowacyjnych koncepcji smart village oraz włączaniu osób zagrożonych wyłączeniem społecznym i ubóstwem gwarantuje sukces w dążeniu do osiągnięcia celu.

- **Zaangażowanie różnych sektorów i partnerów:** realizacja przedsięwzięć w ramach celu szczegółowego 1 zakłada współdziałanie sektorów publicznego, społecznego oraz gospodarczego osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym a także młodych ludzi. Realizatorami działań będą zarówno samorządy gmin, jak i organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, czy stowarzyszenie LGD Kraina Trzech Rzek.

W ramach Celu 2. Zrównoważony rozwój usług i kompetentni mieszkańcy

przewiduje się:

- Zintegrowanie metod stosowanych przy realizacji przedsięwzięć: proponowane w LSR przedsięwzięcia obejmują zarówno zakładanie działalności gospodarczej, jak i rozwijanie istniejących podmiotów gospodarczych oraz działania szkoleniowe mające wpływ na rozwój gospodarczy obszaru.

- Zaangażowanie różnych sektorów i partnerów: w działania zaangażowani będą przede wszystkim przedstawiciele grup w niekorzystnej sytuacji, do których skierowane będą inicjatywy związane z zakładaniem działalności gospodarczej, a tym samym promowanie samozatrudnienia i tworzenia miejsc pracy – dotyczy to przede wszystkim osób bezrobotnych z obszaru LGD. Ponadto, przewiduje się premiowanie projektów, które zakładają rozwijanie działalności gospodarczej połączone z zatrudnianiem przedstawicieli grup w niekorzystnej sytuacji). Przewiduje się ponadto powiązanie rozwoju przedsiębiorczości z potencjałami i problemami obszaru LGD, w tym przede wszystkim z rozwojem oferty usług dla mieszkańców - usługi noclegowe, turystyczne, rekreacyjne, gastronomiczne, zdrowotne i prozdrowotne, edukacyjne skierowane do seniorów (srebrna gospodarka) oraz przetwarzanie produktów rolnych, usługi mobilne i rzemieślnicze będą premiowane w ramach kryteriów wyboru operacji. zaplanowano również wsparcie pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych, jak i rozwijanie zainteresowań i wspieranie uzdolnionej młodzieży oraz dzieci. To oni w przyszłości będą zakładać podmioty gospodarcze na obszarze LGD. Zajęcia zgodne z oczekiwaniami rynku pracy, praktyczna nauka zawodów, zagwarantują skuteczne osiągnięcie założonego celu. Działania związane ze wsparciem przedsiębiorczości z jednej strony budują ten sektor w branży usług a z drugiej strony, realizują cele o oddziaływaniu społecznym (poprawa dostępu do lokalnych usług) oraz środowiskowym (przyjazne środowisku rodzaje działalności).

- **Zaangażowane branże działalności gospodarczej:** podmioty świadczące usługi dla mieszkańców oraz zamierzające podjąć działalność w zakresie usług - usługi noclegowe, turystyczne, rekreacyjne, gastronomiczne, zdrowotne i prozdrowotne, edukacyjne skierowane do seniorów (srebrna gospodarka) oraz przetwarzanie produktów rolnych, usługi mobilne i rzemieślnicze jak i rolnicy oferujący rekreacyjne i edukacyjne formy spędzania wolnego czasu w gospodarstwach - ich współdziałanie, przy

edukacji **młodzieży** w pożądanym na rynku kierunkach oraz wąskich specjalizacjach, przy jednoczesnym wsparciu finansowym LGD.

W ramach **Celu 3**. Poprawa dostępu do kultury i rekreacji oraz zachowanie cennego dziedzictwa obszaru dla mieszkańców i turystów:

- **Zintegrowanie metod stosowanych przy realizacji przedsięwzięć:** zaplanowane przedsięwzięcia obejmują **wsparcie i rozwój infrastruktury kulturalnej turystycznej i rekreacyjnej i szeroką promocję obszaru** a także rozwijanie świadomości ekologicznej, społecznej w ramach operacji własnej. Zaplanowane metody przewidują zarówno działania „miękkie”, jak i inwestycje dotyczące rozwoju infrastruktury kulturalnej wraz z ofertą bibliotek i domów kultury jak i infrastruktury rekreacyjnej.
- **Zaangażowanie różnych sektorów i partnerów:** realizacja przedsięwzięć w ramach celu 3 przewiduje zaangażowanie zarówno samorządów gminnych, domów kultury, bibliotek oraz organizacji pozarządowych. Zaplanowano również zintegrowanie podmiotów gospodarczych oraz lokalnych liderów i organizacji pozarządowych, którzy zostaną włączeni do współpracy przy realizacji operacji własnej.

Różnorodność działań podejmowanych w ramach realizacji celów, obejmuje zarówno usługi rozwojowe (szkolenia i doradztwo dla interesariuszy Strategii), realizowane w partnerstwie, w tym z udziałem przedstawicieli reprezentantów 3 kluczowych sektorów (publicznego, społecznego i gospodarczego) jak i inwestycje w infrastrukturę oraz budowę silnego kapitału społecznego i edukacja mieszkańców przyczyni się do wzmocnienia oddziaływania każdego z przedsięwzięć. Zaplanowane działania, mając na celu zwiększenie włączenia mieszkańców i wzrost ich aktywności i odpowiedzialności, jako elementów zrównoważonego rozwoju, sprzyjają kompleksowemu rozwojowi z troską o zasoby endogeniczne LGD Kraina Trzech Rzek, w kontekście koniecznego dla dalszego wzrostu, rozwoju gospodarczego.

Zintegrowane cele i przedsięwzięcia LSR są gwarancją skutecznego rozwoju obszaru, w każdym aspekcie. **Wartość dodana podejścia LAEDER** wiąże się ze wzmocnieniem lokalnego zaangażowania poprzez rozwój lokalnej strategii i jej wdrażanie metodą oddolną. Takie podejście gwarantuje lepszą, to jest idealnie dopasowaną do potrzeb obszaru i mieszkańców, jakość realizowanych projektów. Zaplanowano inkluzywność LGD na każdym etapie wdrażania LSR. Wdrażanie LSR, zgodnie z podejściem LEADER to również lepsze określenie lokalnych potrzeb i rozwiązań, większe zaangażowanie lokalnych zainteresowanych stron oraz większe możliwości wprowadzenia innowacyjnych rozwiązań. W sposób szczególny dotyczy to grup w niekorzystnej sytuacji, których wsparcie zaplanowano w ramach niniejszej LSR, a jakiego wsparcia nie oferują jednostki administracyjne gmin członkowskich.

Wyjątkowość LSR to przede wszystkim integracja na poziomie lokalnym trzech źródeł finansowania w ramach RLKS o komplementarnym charakterze (EFROW, EFRR i EFS+). Pozwala to na kompleksową interwencję (szersza integracja tematyczna) obejmującą odpowiedź na zdiagnozowane potrzeby zarówno w obszarze wsparcia infrastrukturalnego jak i budowy kapitału społecznego przez aktywizację, inkluzję i rozwój przedsiębiorczości.

Niewątpliwą korzyścią jest budowanie potencjału instytucjonalnego LGD oraz zasobu kompetencji u interesariuszy LGD poprzez procesy aplikowania i realizacji projektów. Przyjęty sposób wdrażania LSR, koordynacja tematyczna i terminowa naborów, wykorzystywanie rezultatów wcześniejszych projektów, koordynacja działań różnych beneficjentów przyczynia się do integracji sektorów, partnerów i zasobów.

W ramach LSR zaplanowano również **harmonizację** następujących po sobie naborów, by jak najpełniej wpisać się w potrzeby obszaru i prowadzić nabory oraz wdrażać działania twarde i miękkie w kolejności gwarantującej najwyższą efektywność Wdrażania LSR.

Wartość dodana podejścia LEADER, to wiele aspektów, wzajemnie powiązanych i współdziałających. Każdy z nich jest równie ważny i przyczynia się do osiągnięcia założonych celów:

Oddolność – zakłada szeroki udział społeczności lokalnej w przygotowaniu oraz w realizacji LSR, dobór zakresów wsparcia, przedsięwzięć i konkretnych grup wynikający z dogłębnej diagnozy gwarantuje ich adekwatność.

Terytorialność – LSR obejmuje spójny obszar, którego spójność daje szanse na koncentrację wsparcia w kluczowych obszarach

Zintegrowanie - współpraca różnych grup, integracja komplementarnych zakresów wsparcia, zasobów, partnerów, obszaru oraz komplementarność, szczególne uwzględnienie zasad zrównoważonego rozwoju, zasady DNSH oraz zasad niedyskryminacji

Partnerstwo - LGD działa jako lokalne partnerstwo różnych podmiotów z sektora publicznego, społecznego i gospodarczego a gwarancja inkluzywnego podejścia do mieszkańców oraz ustalenie szerokiego kręgu potencjalnych beneficjentów budują silny i świadomy kapitał społeczny;

Innowacyjność – kluczowa na etapie powstawania LSR (wykorzystanie w procesach partycypacyjnych innowacyjnych dla LGD narzędzi) oraz na etapie wdrażania: zdefiniowanie innowacyjności, wspieranie i animowanie do innowacji poprzez jej premiowanie w kryteriach wyboru operacji, jak i innowacyjne podejście do wdrażania operacji własnych

Decentralizacja zarządzania i finansowania – partycypacyjne, przejrzyste zarządzanie i procesy decyzyjne w LGD, oraz transparentność i jawność procesów wdrażania LSR a przy tym finansowanie działań z trzech funduszy, umożliwi realizację szerokiego i komplementarnego względem innych działań zakresu wsparcia.

Sieciowanie i współpraca –współpraca reprezentantów wszystkich sektorów i interesariuszy przy zarządzaniu LSR oraz w zakresie projektów, w tym wymiana doświadczeń i rozpowszechnianie dobrych praktyk, wsparcie dedykowane lokalnym liderom, współpraca w ramach forów i stowarzyszeń, w tym, szczególna rola prowadzonej przez LGD grupy messengerowej.

Dla zintensyfikowania efektów LSR i promować podejścia LEADER, LGD będzie w ramach swoich działań animować rozwój lokalny współpracując przy tym z lokalnymi liderami oraz wzmacniać partnerstwo, tak aby LGD stało się motorem rozwoju obszaru Gmin członkowskich.

Zintegrowanie wewnątrz LSR

Przedsięwzięcie	Metoda wdrażania i uzasadnienie	Źródło finansowania
<p>P.1.1 Otwarta dla Młodych, tętniąca życiem świetlica wiejska</p>	<p>Operacja własna – metoda jest uzasadniona potencjałem ekonomicznym i instytucjonalnym, jakie posiada LGD, a jakiego nie posiadają inne stowarzyszenia z obszaru LGD. LGD planuje zastosowanie innowacyjnego sposobu realizacji operacji własnych – do ich przygotowania zostaną włączone wszystkie podmioty i grupy interesariuszy skupione wokół danego przedsięwzięcia. Wspólne wypracowanie zadań w ramach operacji własnej przyczyni się do jej idealnego dopasowania do potrzeb lokalnej społeczności, co spowoduje, że dane przedsięwzięcie będzie szeregiem działań „szytych na miarę” dla społeczności lokalnej.</p>	<p>Źródło finansowania: EFS+</p> <p>Uzasadnienie: Zakres adekwatny do działania FEWP.09.06 Aktywizacja społeczna osób najbardziej zagrożonych wykluczeniem społecznym, budowanie lokalnego potencjału społeczeństwa obywatelskiego i zarządzanie strategią</p> <p>Możliwe finansowanie z innych funduszy –</p> <p>FIO</p> <p>Działaj Lokalnie</p>
<p>P.1.2 Silne organizacje pozarządowe</p>		<p>Źródło finansowania: PS WPR</p> <p>Uzasadnienie: przedsięwzięcie adekwatne dla zakresu: Kształtowanie świadomości obywatelskiej o znaczeniu zrównoważonego rolnictwa, gospodarki rolno-spożywczej, zielonej gospodarki, biogospodarki oraz ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego polskiej wsi a także wzmacnianie programów edukacji liderów życia publicznego i społecznego</p> <p>Możliwe finansowanie z innych funduszy –</p> <p>FIO</p> <p>KSOW</p>
<p>P.1.3 Poprawa dostępu do infrastruktury publicznej</p>	<p>Konkurs – zaplanowano ogłoszenie konkursu w ramach tego przedsięwzięcia, by wyłonić najlepiej wpisujące się w kryteria wyboru operacji projekty. W ramach kryteriów wyboru</p>	<p>Źródło finansowania: PS WPR</p>

	<p>operacji zaplanowano przyznawanie punktów za konsultowanie projektów z lokalną społecznością, w tym z osobami w niekorzystnej sytuacji – kobietami, osobami młodymi i seniorami. Takie rozwiązanie jest możliwe wyłącznie w podejściu LEADER i wspierać partycypacyjne podejście do inwestycji.</p>	<p>Uzasadnienie: przedsięwzięcie adekwatne dla zakresu tematycznego: Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej.</p>
<p>P.1.4 SPA - solidarne, przedsiębiorcze i aktywne</p>	<p>Operacja własna – metoda jest uzasadniona potencjałem ekonomicznym i instytucjonalnym, jakie posiada LGD, a jakiego nie posiadają inne stowarzyszenia z obszaru LGD. LGD planuje zastosowanie innowacyjnego sposobu realizacji operacji własnych – do ich przygotowania zostaną włączone wszystkie podmioty i grupy interesariuszy skupione wokół danego przedsięwzięcia. Wspólne wypracowanie zadań w ramach operacji własnej przyczyni się do jej idealnego dopasowania do potrzeb lokalnej społeczności, co spowoduje, że dana przedsięwzięcie będzie szeregiem działań „szytych na miarę” dla społeczności lokalnej.</p>	<p>Źródło finansowania: PS WPR</p> <p>Uzasadnienie: przedsięwzięcie adekwatne dla zakresu: Włączenie społeczne osób w niekorzystnej sytuacji</p> <p>Możliwe finansowanie z innych funduszy –</p> <p>FIO</p> <p>KSOW</p> <p>Środki krajowe</p>
<p>P.1.5 Smart Village</p>	<p>Granty – metoda jest uzasadniona charakterem przedsięwzięcia – w konkursie grantowym wystartują lokalne organizacje, które stworzą koncepcje dla swoich miejscowości. Podmioty z danych miejscowości dysponują najwyższymi kompetencjami do utworzenia koncepcji inteligentnych wsi. Podejście LEADER gwarantuje oddolność stworzenia koncepcji inteligentnych wsi. Jest to niezbędne, by dana koncepcja była wypracowana w sposób partycypacyjny na obszarze dla którego zostanie opracowana. Wartością dodaną będzie identyfikacja mieszkańców z nowopowstałą koncepcją.</p>	<p>Źródło finansowania: PS WPR</p> <p>Uzasadnienie: przedsięwzięcie adekwatne dla zakresu: Przygotowanie koncepcji inteligentnej wsi</p> <p>Możliwe finansowanie z innych funduszy –</p> <p>Fundusz sołecki</p> <p>FIO</p>
<p>P.1.6 ATUT - Aktywny, Towarzystwo, Utalentowany,</p>	<p>Konkurs – zaplanowano ogłoszenie konkursu w ramach tego przedsięwzięcia, by wyłonić najlepiej wpisujące się w kryteria wyboru operacji projekty. W ramach kryteriów wyboru operacji zaplanowano przyznawanie punktów za</p>	<p>Źródło finansowania: EFS+</p> <p>Uzasadnienie: Zakres adekwatny do działania FEWP.09.06 Aktywizacja społeczna osób najbardziej zagrożonych</p>

<p>Twórczy Senior w Krainie Trzech Rzek</p>	<p>konsultowanie projektów z lokalną społecznością, w tym z osobami w seniorami. Takie rozwiązanie jest możliwe wyłącznie w podejściu LEADER i wspierać partycypacyjne podejście do dużych projektów.</p>	<p>wykluczeniem społecznym, budowanie lokalnego potencjału społeczeństwa obywatelskiego i zarządzanie strategią</p> <p>Możliwe finansowanie z innych funduszy –</p> <p>FIO</p> <p>KSOW</p>
<p>P.2.1 Rozwój przedsiębiorczości w zakresie usług dla mieszkańców</p>	<p>Konkurs – zaplanowano ogłoszenie konkursu w ramach tego przedsięwzięcia, by wyłonić najlepiej wpisujące się w kryteria wyboru operacji projekty, opracowane przez społeczność obszaru przy użyciu partycypacyjnych metod.</p>	<p>Źródło finansowania: PS WPR</p> <p>Zakres:</p> <p>Rozwój przedsiębiorczości, w tym rozwój biogospodarki lub zielonej gospodarki</p> <p>w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podejmowanie pozarolniczej działalności gospodarczej przez osoby fizyczne - rozwijanie pozarolniczej działalności gospodarczej - rozwijanie przedsiębiorstw społecznych
<p>P.2.2 Podejmowanie działalności gospodarczej w zakresie usług dla mieszkańców</p>	<p>Konkurs – zaplanowano ogłoszenie konkursu w ramach tego przedsięwzięcia, by wyłonić najlepiej wpisujące się w kryteria wyboru operacji projekty, opracowane przez społeczność obszaru przy użyciu partycypacyjnych metod.</p>	<p>Źródło finansowania: PS WPR</p> <p>Zakres:</p> <p>Rozwój przedsiębiorczości, w tym rozwój biogospodarki lub zielonej gospodarki</p> <p>w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podejmowanie pozarolniczej działalności gospodarczej przez osoby fizyczne - rozwijanie pozarolniczej działalności gospodarczej - rozwijanie przedsiębiorstw społecznych

<p>P.2.3 Rozwój pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych</p>	<p>Konkurs – zaplanowano ogłoszenie konkursu w ramach tego przedsięwzięcia, by wyłonić najlepiej wpisujące się w kryteria wyboru operacji projekty, opracowane przez społeczność obszaru przy użyciu partycypacyjnych metod.</p>	<p>Źródło finansowania: PS WPR</p> <p>Zakres: Rozwój pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych w szczególności w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gospodarstw agroturystycznych - zagród edukacyjnych - gospodarstw opiekuńczych
<p>P.2.4 Edukacja pozaformalna młodych</p>	<p>Konkurs – zaplanowano ogłoszenie konkursu w ramach tego przedsięwzięcia, by wyłonić najlepiej wpisujące się w kryteria wyboru operacji projekty, opracowane przez społeczność obszaru przy użyciu partycypacyjnych metod.</p>	<p>Źródło finansowania: EFS +</p>
<p>P.3.1 Rozwój infrastruktury kultury</p>	<p>Konkurs – zaplanowano ogłoszenie konkursu w ramach tego przedsięwzięcia, by wyłonić najlepiej wpisujące się w kryteria wyboru operacji projekty, opracowane przez społeczność obszaru przy użyciu partycypacyjnych metod.</p>	<p>Źródło finansowania: EFRR</p> <p>Zakres:</p> <p>Kultura - wspierane będą projekty dotyczące dziedzictwa kulturowego i infrastruktury kultury, w tym usług w dziedzinie kultury, np. organizacji wydarzeń kulturalnych dla mieszkańców obszaru LSR, promujących lokalną kreatywność, a także wspierających świadomość znaczenia dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego polskiej wsi</p>
<p>P.3.2 Dobre bo nasze</p>	<p>Operacja własna – metoda jest uzasadniona potencjałem ekonomicznym i instytucjonalnym, jakie posiada LGD, a jakiego nie posiadają inne stowarzyszenia z obszaru LGD. LGD planuje zastosowanie innowacyjnego sposobu realizacji operacji własnych – do ich przygotowania zostaną włączone wszystkie podmioty i grupy interesariuszy skupione wokół danego przedsięwzięcia. Wspólne wypracowanie zadań w ramach operacji własnej przyczyni się do jej idealnego dopasowania do potrzeb lokalnej społeczności, co</p>	<p>Źródło finansowania: PS WPR</p> <p>Kształtowanie świadomości obywatelskiej o znaczeniu zrównoważonego rolnictwa, gospodarki rolno-spożywczej, zielonej gospodarki, biogospodarki oraz ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego polskiej wsi a także wzmocnienie programów edukacji liderów życia publicznego i społecznego</p> <p>Możliwe finansowanie z innych funduszy</p>

	spowoduje, że dane przedsięwzięcie będzie szeregiem działań „szytych na miarę” dla społeczności lokalnej	FIO KSOW Środki krajowe
P.3.3 Poprawa dostępu do infrastruktury publicznej – turystycznej i rekreacyjnej	Granty – metoda jest uzasadniona charakterem przedsięwzięcia – w konkursie grantowym wystartują lokalne organizacje, które stworzą projekty wpisujące się w potrzeby lokalnej społeczności, jednocześnie wzmacniając organizacyjnie grantobiorców.	Źródło finansowania: PS WPR Zakres: Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej

W wyniku dokonanej głębokiej analizy potrzeb rozwojowych i potencjału obszaru, jego zasobów oraz po przeprowadzeniu szerokich konsultacji społecznych z wykorzystaniem partycypacyjnych metod (ankiety, spotkania konsultacyjne, spotkania fokusowe, warsztatowe grupy roboczej, liczne spotkania z interesariuszami, prowadzenie grupy messengerowej, punkt konsultacyjny), z wykorzystaniem danych pochodzących ze statystyki publicznej oraz wyników badań społecznych, sformułowano kluczowe obszary zainteresowań i potrzeb mieszkańców obszaru. Proces ten umożliwił określenie celów LSR oraz przedsięwzięć, które zostały następnie skonsultowane z mieszkańcami i grupą roboczą i uwzględnione w LSR. Zaplanowano realizację celów w oparciu o fundusze EFRROW, EFS oraz EFRR.

Przyjęte dla obszaru cele i przedsięwzięcia zostały przedstawione w sposób tabelaryczny w załącznikach do niniejszej Strategii. Sformułowano trzy konkretne cele oraz adekwatne zamierzenia składające się na przedsięwzięcia (zbiór konkretnych działań lub operacji) przyczyniające się do osiągnięcia odpowiednich celów, zgodnie z celami Programów, z w ramach których będą realizowane. Wskazano również wskaźniki rezultatu i produktu, zgodne z wskaźnikami dla Programów, w ramach których planowane jest finansowanie LSR.

Poniżej przedstawiono specyfikacje poszczególnych celów oraz przypisanych im przedsięwzięć ze wskazaniem źródła finansowania. Dla każdego z przedsięwzięć przedstawiono sposób jego realizacji wraz z uzasadnieniem oraz wskazano adekwatne wskaźniki i określono harmonogram ich osiągania. Opisano również przedsięwzięcia szczególnie nastawione na innowacyjność, powiązaną ze zdiagnozowanymi problemami. Zdefiniowano wskaźniki rezultatu i produktu jako miary sukcesu założonych celów, oraz określono dla nich jednostki miary. W wyniku szerokich konsultacji zdecydowano także o konieczności silnego powiązania innowacyjności z przedsięwzięciami dotyczącymi rozwoju infrastruktury publicznej oraz wdrażania operacji własnych.

Zaplanowano również przedsięwzięcia zaplanowane ludziom **młodym i seniorom oraz kobietom**, zdefiniowanym, jako grupa w niekorzystnej sytuacji, w odpowiedzi na wyniki diagnozy obszaru i zdefiniowane problemy.

Zaplanowano wsparcie dla konkretnych działalności - usług, które premiowane będzie kryteriami wyboru operacji w zakresach wskazanych jako najbardziej pożądane na terenie LGD Kraina Trzech Rzek.

Cel 1 - Kapitał społeczny siłą obszaru LGD Kraina Trzech Rzek

Zdefiniowanie celu pierwszego jest szczegółowo powiązane z diagnozą obszaru. Mieszkańcy wskazali silną potrzebę wsparcia infrastruktury, w której toczy się życie społeczne i publiczne lokalnych społeczności. Ponadto wskazano na ogromną potrzebę wsparcia organizacji pozarządowych, liderów rozwoju lokalnego oraz sołectw. Podkreślaną potrzebą jest ożywienie świetlic wiejskich. Grupy wspierane w ramach tego celu to **młodzi mieszkańcy obszaru, seniorzy oraz kobiety**, zdiagnozowane jako grupa w niekorzystnej sytuacji.

Realizację celu zaplanowano za pomocą następujących przedsięwzięć:

P.1.1 Otwarta dla Młodych, tętniąca życiem świetlica wiejska

Przedsięwzięcie realizowane w ramach programu EFS+, działania FEWP.09.06 Aktywizacja społeczna osób najbardziej zagrożonych wykluczeniem społecznym, budowanie lokalnego potencjału społeczeństwa obywatelskiego i zarządzanie strategią LSR, Cel szczegółowy EFS+.CP4.L - Wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci

Zaplanowano realizację tego przedsięwzięcia w ramach operacji własnej, która swoim zasięgiem obejmie cały obszar LGD (4 gminy). Zaplanowano zajęcia i spotkania w świetlicach wiejskich, które

wpisują się następujący typ projektów: Aktywizacja społeczności na rzecz rozwoju lokalnego m.in. poprzez: (...) odkrywanie i wyzwalanie lokalnego potencjału, (...) realizację projektów odpowiadających na bezpośrednie potrzeby mieszkańców. W ramach operacji zaplanowano różnorodne zajęcia dla mieszkańców obszaru, które odbędą się w świetlicach wiejskich. Na operację zostanie przeznaczona 100000,00 Euro. Szczególnie uwaga zostanie tu skupiona na potrzebach ludzi młodych, animując i integrując młodych mieszkańców miejscowości obszaru LGD. Zaplanowano zajęcia z różnorodnych dziedzin, biorąc pod uwagę wnioski z diagnozy, że w małych miejscowościach brak jest jakiegokolwiek oferty lub jest ona znacząco niewystarczająca dla młodych mieszkańców (w tym dzieci), seniorów i kobiet. Zaplanowano innowacyjny sposób realizacji operacji własnych polegający na ich opracowaniu z udziałem lokalnej społeczności i podmiotów z obszaru LGD. W szczególności przedsięwzięcie dedykowane jest **osobom młodym**. Zaplanowano osiągnięcie następujących wskaźników: Rezultatu:-PROG-FEW4I-R1 – Liczba gmin, które zostały objęte inicjatywą w zakresie aktywizacji społeczności na rzecz rozwoju lokalnego oraz produktu: FEW4I-P1 Liczba inicjatyw w zakresie aktywizacji społeczności na rzecz rozwoju lokalnego

P.1.2 Silne organizacje pozarządowe

przedsięwzięcie realizowane w ramach PS WPR, zakres tematyczny: Kształtowanie świadomości obywatelskiej o znaczeniu zrównoważonego rolnictwa, gospodarki rolno-spożywczej, zielonej gospodarki, biogospodarki oraz ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego polskiej wsi a także **wzmacnianie programów edukacji liderów życia publicznego i społecznego**.

Zaplanowano realizację tego przedsięwzięcia w ramach operacji własnej, która swoim zasięgiem obejmie cały obszar LGD (4 gminy). W ramach operacji zaplanowano szkolenia i warsztaty z kompetencji miękkich dla liderów rozwoju lokalnego – osób zarządzających w organizacjach pozarządowych, KGW i OSP, sołtysów, liderów grup nieformalnych. Z przeprowadzonej diagnozy i analizy potrzeb wynika, że potrzebują i oczekują oni wsparcia w ramach LSR. Jako najaktywniejsi mieszkańcy, są motorem rozwoju lokalnego, zatem kluczowe jest wsparcie tej grupy w zakresie przeciwdziałania wypaleniu, angażowaniu mieszkańców i członków do aktywności społecznej, a także przekazanie wiedzy na temat formalno-prawnych aspektów działalności i przekazywania własnych doświadczeń i poszukiwania inspiracji do kolejnych działań. Realizację operacji zaplanowano na lata 2025-2026. Zaplanowano osiągnięcie następujących wskaźników: Rezultatu: R.1PR Poprawa realizacji celów dzięki wiedzy i innowacjom: liczba osób korzystających z doradztwa, szkoleń, wymiany wiedzy lub biorących udział w grupach operacyjnych europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI) wspieranych w ramach WPR, by zwiększyć zrównoważoną efektywność gospodarczą, społeczną, środowiskową, klimatyczną i w zakresie gospodarowania zasobami [LICZBA OSÓB] (wartość – 100 osób), oraz produktu: Liczba operacji własnych (wartość - szt. - 1 zrealizowana operacja własna).

P.1.3 Poprawa dostępu do infrastruktury publicznej

przedsięwzięcie realizowane w ramach PS WPR, zakres tematyczny: Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej.

W ramach realizację tego przedsięwzięcia zaplanowano konkurs, w ramach którego zostaną wyłonione podmioty z obszaru LGD (JST, organizacje pozarządowe), które zaplanują budowę, przebudowę lub doposażenie infrastruktury publicznej. Z przeprowadzonej diagnozy i analizy potrzeb oraz potencjału obszaru, wynika, że wciąż należy poprawiać dostęp do ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury publicznej, czy to pełniącej funkcje społecznej, czy rekreacyjne, będącej miejscem spotkań mieszkańców. W szczególności premiiowane będą te projekty, które wpisują się w potrzeby ludzi młodych z obszaru i które były konsultowane z Młodzieżą.

Zaplanowano osiągnięcie następujących wskaźników: Rezultatu: R.41PR Łączenie obszarów wiejskich w Europie: odsetek ludności wiejskiej korzystającej z lepszego dostępu do usług i infrastruktury dzięki wsparciu z WPR, oraz produktu: Liczba zrealizowanych operacji .

P.1.4 SPA – solidarne - przedsiębiorcze i aktywne

przedsięwzięcie realizowane w ramach PS WPR, zakres tematyczny: Włączenie społeczne osób w niekorzystnej sytuacji

Zaplanowano realizację tego przedsięwzięcia w ramach operacji własnej, która swoim zasięgiem obejmie cały obszar LGD (4 gminy). **Kobiety zostały zdiagnozowane jako grupa w niekorzystnej sytuacji.** W ramach operacji zaplanowano szkolenia i warsztaty z kompetencji miękkich dla kobiet z obszaru LGD Kraina Trzech Rzek. Z przeprowadzonej diagnozy i analizy potrzeb wynika, że potrzebują i oczekują one wsparcia w ramach LSR. Kluczowe jest wsparcie tej grupy w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, integrowaniu oraz wspieraniu inicjatyw związanych z aktywnością społeczną, oraz na temat formalno-prawnych aspektów działalności gospodarczej, możliwości powrotu do aktywności zawodowej i przekazywania własnych doświadczeń i poszukiwania inspiracji do podejmowania różnorodnych działań na rzecz wzmocnienia grupy w niekorzystnej sytuacji. Zaplanowano osiągnięcie następujących wskaźników: Rezultatu: R.42 Promowanie włączenia społecznego: liczba osób objętych wspieranymi projektami włączenia społecznego oraz produktu: Liczba operacji własnych

P.1.5 Smart Village

przedsięwzięcie realizowane w ramach PS WPR, zakres tematyczny: Przygotowanie koncepcji inteligentnej wsi.

Zaplanowano realizację tego przedsięwzięcia w ramach projektu grantowego, w ramach którego zostaną dofinansowane granty, w wyniku realizacji których powstaną koncepcje inteligentnych wsi. Przyjęcie takiego przedsięwzięcia wynika z diagnozy obszaru oraz analizy potrzeb, a ponadto z dotychczasowych prac poczynionych przez LGD w tym kierunku. Zaplanowano osiągnięcie następujących wskaźników: Rezultatu: R.40 Inteligentna przemiana gospodarki wiejskiej: liczba wspieranych strategii inteligentnych wsi. [LICZBA STRATEGII] oraz produktu: Liczba zrealizowanych projektów grantowych

P.1.6 ATUT - Aktywny, Towarzyski, Utalentowany, Twórczy Senior w Krainie Trzech Rzek

Przedsięwzięcie realizowane w ramach programu EFS+, działania FEWP.09.06 Aktywizacja społeczna osób najbardziej zagrożonych wykluczeniem społecznym, budowanie lokalnego potencjału społeczeństwa obywatelskiego i zarządzanie strategią LSR, Cel szczegółowy EFS+.CP4.L - Wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci

Zaplanowano realizację tego przedsięwzięcia w ramach konkursu. Z diagnozy obszaru oraz analizy potrzeb wynika, że brak jest ciekawej oferty zajęć dla osób starszych, już nieaktywnych zawodowo, zagrożonych wykluczeniem społecznym. Dla osiągnięcia wskaźników zostanie ogłoszony konkurs, w ramach którego zostaną wyłonione podmioty (JSFP, organizacje pozarządowe, które w ramach swoich operacji zaplanuje organizację zajęć integrujących i aktywizujących seniorów w klubach seniora i świetlicach wiejskich lub działania wspierające miejsca integracji seniorów. **Przedsięwzięcie dedykowane jest seniorom.** Zaplanowano osiągnięcie następujących wskaźników: Rezultatu: FEW4I-R1 – Liczba gmin, które zostały objęte inicjatywą w zakresie aktywizacji społeczności na rzecz rozwoju lokalnego. oraz produktu: FEW4I-P1 Liczba inicjatyw w zakresie aktywizacji społeczności na rzecz rozwoju lokalnego

Cel.2. Zrównoważony rozwój usług i kompetentni mieszkańcy

Zdefiniowanie drugiego celu jest szczegółowo powiązane z diagnozą obszaru. Przedsiębiorczy mieszkańcy wskazują silną potrzebę wspierania działalności gospodarczej – zarówno podejmowania jak i rozwijania. Mieszkańcy wskazali również najbardziej pożądane rodzaje działalności gospodarczej, które będą preferowane w kryteriach wyboru operacji. Ważny jest również nacisk na edukację dzieci i młodzieży. Oferując ciekawe formy edukacyjne na naszym obszarze przeciwdziałamy „ucieczce” Młodych do pobliskiego Poznania. Ponadto wsparcie i rozwój działalności gospodarczej, ma wpływać na zwiększenie

liczby ciekawych miejsc pracy, dostępność usług dla mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości oraz poprawę oferty spędzania wolnego czasu na obszarze LGD, a nie poza nim.

P.2.1 Rozwój przedsiębiorczości w zakresie usług dla mieszkańców

Przedsięwzięcie realizowane w ramach PS WPR, zakres tematyczny: Rozwój przedsiębiorczości, w tym rozwój biogospodarki lub zielonej gospodarki, w szczególności:

- podejmowanie pozarolniczej działalności gospodarczej przez osoby fizyczne
- rozwijanie pozarolniczej działalności gospodarczej
- rozwijanie przedsiębiorstw społecznych

W ramach realizację tego przedsięwzięcia zaplanowano konkurs, w ramach którego zostaną wyłonione podmioty gospodarcze z obszaru LGD, które zaplanowały rozwój prowadzonych przedsiębiorstw w zakresie usług dla mieszkańców. Kryteria wyboru operacji dodatkowo będą premiowały zatrudnieni osób w niekorzystnej sytuacji, osób młodych lub seniorów. Zaplanowano ogłoszenie konkursu w 2024 roku. Zaplanowano osiągnięcie następujących wskaźników: Rezultatu: R.39 Rozwój gospodarki wiejskiej oraz produktu: R.41PR, Liczba zrealizowanych operacji polegających na rozwoju przedsiębiorstwa.

P.2.2 Podejmowanie działalności gospodarczej w zakresie usług dla mieszkańców

Przedsięwzięcie realizowane w ramach PS WPR, zakres tematyczny: Rozwój przedsiębiorczości, w tym rozwój biogospodarki lub zielonej gospodarki, w szczególności:

- podejmowanie pozarolniczej działalności gospodarczej przez osoby fizyczne
- rozwijanie pozarolniczej działalności gospodarczej
- rozwijanie przedsiębiorstw społecznych

W ramach realizację tego przedsięwzięcia zaplanowano konkurs, w ramach którego zostaną wyłonione podmioty osoby z obszaru LGD, które zaplanowały podjęcie działalności gospodarczej w zakresie usług dla mieszkańców. Kryteria wyboru operacji dodatkowo będą premiowały wnioskodawców z grupy w niekorzystnej sytuacji. Zaplanowano ogłoszenie konkursu w 2024 roku. Zaplanowano osiągnięcie następujących wskaźników: Rezultatu: R.39 Rozwój gospodarki wiejskiej, oraz produktu: Liczba zrealizowanych operacji polegających na podjęciu działalności gospodarczej.

P.2.3 Rozwój pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych

Przedsięwzięcie realizowane w ramach PS WPR, zakres tematyczny: Rozwój pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych w szczególności w zakresie:

- gospodarstw agroturystycznych
- zagród edukacyjnych
- gospodarstw opiekuńczych

W ramach realizację tego przedsięwzięcia zaplanowano konkurs, w ramach którego zostaną wyłonione podmioty osoby prowadzące działalność rolniczą z obszaru LGD, które zaplanowały w swoim gospodarstwie stworzenie oferty spędzania wolnego czasu (oferując nocleg lub ofertę edukacyjną lub rekreacyjną). Zaplanowano ogłoszenie konkursu w 2024 roku. Zaplanowano osiągnięcie następujących wskaźników: Rezultatu R.39 Rozwój gospodarki wiejskiej: liczba przedsiębiorstw rolnych, w tym przedsiębiorstw zajmujących się biogospodarką, rozwiniętych dzięki wsparciu w ramach WPR. [LICZBA PRZEDSIĘBIORSTW oraz produktu: Liczba zrealizowanych operacji – 3 szt.

P.2.4 Edukacja pozaformalna Młodych

Przedsięwzięcie realizowane w ramach programu EFS+, działania FEWP.09.02 Edukacja przedszkolna, podstawowa oraz kształcenie zawodowe w ramach rozwoju lokalnego. Zaplanowano realizację tego przedsięwzięcia w ramach konkursu. Z diagnozy obszaru oraz analizy potrzeb wynika, że niewystarczająca jest oferta ciekawych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży. Typ projektów będzie obejmować: Wsparcie zajęć pozalekcyjnych służących rozwojowi kompetencji, umiejętności, uzdolnień, zainteresowań uczniów w tym m.in.: zgodnych z potrzebami rynku pracy, proinnowacyjnych, cyfrowych, pobudzających kreatywność itp. Działania związane będą także z tworzeniem warunków do rozwijania zainteresowań i integracji uczniów oraz integrujących środowiska szkolne ze społecznością lokalną, aktywizujących uczniów i społeczności lokalne. **Przedsięwzięcie dedykowane jest ludziom młodym.** Dla przedsięwzięcia zaplanowano wskaźniki: Rezultatu: WLWK-PLFCR01 Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje lub umiejętności po opuszczeniu programu [osoby], oraz produktu: WLWK-PLFCO04 - Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem, WLWK-PLFCO03 - Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem.

Cel.3. Poprawa dostępu do kultury i rekreacji oraz zachowanie cennego dziedzictwa obszaru dla mieszkańców i turystów

Zdefiniowanie celu trzeciego jest ściśle powiązane z diagnozą obszaru. Walory turystyczne i duży potencjał rekreacyjny stanowi jedną z silnych stron naszego obszaru. Mieszkańcy wskazali silną potrzebę wsparcia infrastruktury kultury oraz turystycznej i promocji obszaru wśród jego mieszkańców. Istotne jest wsparcie infrastruktury kultury, bibliotek, ponieważ jak wskazywali mieszkańcy są one centrami życia kulturowego obszaru. Jednocześnie diagnoza wskazuje na ich niewystarczającą infrastrukturę, wyposażenie oraz ofertę dla mieszkańców. Wskazano również na brak infrastruktury rekreacyjnej w miejscowościach. W ramach tego celu zaplanowano również kompleksową promocję obszaru, jego dziedzictwa, mieszkańców oraz zrealizowanych projektów w ramach operacji własnej *Dobre, bo nasze!*

P.3.1 Rozwój infrastruktury kultury

Przedsięwzięcie realizowane w ramach EFRR, w ramach działania FEWP.08.01 Wspieranie rozwoju programowanego w Lokalnych Strategiach Rozwoju (RLKS). Wsparcie dla instrumentu rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (zgodnie z potrzebami zidentyfikowanymi na poziomie wybranych do realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność), m.in. poprzez działania w zakresie: Kultury: wspierane będą projekty dotyczące dziedzictwa kulturowego i infrastruktury kultury, w tym usług w dziedzinie kultury, np. organizacji wydarzeń kulturalnych dla mieszkańców obszaru LSR, promujących lokalną kreatywność, a także wspierających świadomość znaczenia dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego polskiej wsi; oraz działania o charakterze kulturowym, a także poprzez organizowanie społeczności lokalnej i animacje społeczną, promocja mikroregionów kulturowych w kraju i zagranicą; wsparcie kultury na wsi z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury; inwestycje w świetlice wiejskie. Zaplanowano osiągnięcie następujących wskaźników: rezultatu: WLWK-RCR077 - Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem, oraz produktu: WLWK-RCO077 - Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem [SZT.]

P.3.2 *Dobre, bo nasze!*

Przedsięwzięcie realizowane w ramach PS WPR, zakres tematyczny: Kształtowanie świadomości obywatelskiej o znaczeniu zrównoważonego rolnictwa, gospodarki rolno-spożywczej, zielonej gospodarki, biogospodarki oraz ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego polskiej wsi a także wzmacnianie programów edukacji liderów życia publicznego i społecznego.

W ramach przedsięwzięcia zostaną zrealizowane dwie operacje własne. W ramach operacji będą promowane miejscowości wraz z ich cennym dziedzictwem kulturowym, przyrodniczym, przedsiębiorczy mieszkańcy i organizacje społeczne. Cykliczne będą organizowane wyjazdy studyjne dla mieszkańców

obszaru do miejsc, które stanowią o sile obszaru LGD w myśl hasła „Cudze chwalicie -swego nie znacie”. Jednocześnie każda taka wizyta będzie jednocześnie atrakcją dla mieszkańców, poprzez zaoferowanie im ciekawych warsztatów czy wydarzeń i materiałów promujących ich miejscowość. Zaplanowano osiągnięcie następujących wskaźników: R.41PR Łączenie obszarów wiejskich w Europie: odsetek ludności wiejskiej korzystającej z lepszego dostępu do usług i infrastruktury dzięki wsparciu z WPR. [LICZBA OSÓB], oraz produktu – Liczba zrealizowanych operacji własnych.

P.3.3 Poprawa dostępu do infrastruktury publicznej - turystycznej i rekreacyjnej

Przedsięwzięcie realizowane w ramach PS WPR, zakres tematyczny: Poprawa dostępu do infrastruktury publicznej.

To przedsięwzięcie będzie realizowane w **formie grantów**. W wyniku konkursu zostaną wyłonione zadania grantowe zostaną wyłonione podmioty z obszaru LGD (organizacje pozarządowe), które zaplanują budowę, przebudowę lub doposażenie małej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej. Z przeprowadzonej diagnozy i analizy potrzeb oraz potencjału obszaru, wynika, że wciąż należy poprawiać dostęp do ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury publicznej, czy to pełniącej funkcje społecznej, czy rekreacyjne, będącej miejscem spotkań mieszkańców. Konkurs zostanie ogłoszony w 2024. Zaplanowano osiągnięcie następujących wskaźników: Rezultatu: R.41PR Łączenie obszarów wiejskich w Europie: odsetek ludności wiejskiej korzystającej z lepszego dostępu do usług i infrastruktury dzięki wsparciu z WPR. [LICZBA OSÓB], oraz produktu: Liczba zrealizowanych projektów grantowych

Zdefiniowane cele i przedsięwzięcia, podobnie jak cała Lokalna strategia Rozwoju będą poddawane **procesowi ewaluacji i monitoringu**, w zakresie adekwatności i skuteczności, po to by na bieżąco określać ich wpływ na rozwiązywanie zdefiniowanych problemów. Zaplanowano udział lokalnej społeczności poprzez zgłaszanie pomysłów, koncepcji poszerzania lub zawężania zakresów poszczególnych przedsięwzięć.

Dodatkowo zaplanowano szczególne, **innowacyjne podejście do realizacji operacji własnych** – ich przygotowanie odbędzie się w procesie partycypacyjnym, z uwzględnieniem pomysłów i potrzeb mieszkańców, liderów lokalnych społeczności, organizacji pozarządowych i innych grup zainteresowanych danym zakresem przedsięwzięcia a w realizację operacji będą bezpośrednio zaangażowane lokalne podmioty, jako wykonawcy zadań.

Zaplanowano przedsięwzięcia realizowane w **formie grantów** – prowadzone w oparciu o szerokie angażowanie różnych podmiotów do aplikowania i wdrażania projektów.

Zgłaszane pomysły i koncepcje będą każdorazowo analizowane przez zarząd pod kątem formalnych możliwości ich zamieszczenia w strategii, w tym zgodności z programami i celami LSR, i poddawane konsultacjom społecznym. Wyniki zostaną każdorazowo przedstawione do publicznej wiadomości za pośrednictwem strony internetowej. **Do zgłaszania nowych pomysłów do LSR będzie służył specjalny przycisk na stronie internetowej, oraz formularz zgłoszeniowy.** Dodatkowo mieszkańcy w biuletynie będą informowani o możliwościach i formie dokonywania zmian w LSR za pośrednictwem newslettera „Nowości z Krainy Trzech Rzek”, który drogą mailową dociera do wszystkich członków LGD.

Zaplanowano również **kojarzenie partnerów do realizacji wspólnych projektów partnerskich**, poprzez realizację spotkań dla przedstawicieli gminnych ośrodków kultury i bibliotek na rzecz złożenia wspólnego projektu partnerskiego w ramach Celu 3, przedsięwzięcia 3.1. Zachętą do poszukiwania partnerów będzie również kryterium premiujące projekty w tym zakresie.

Dodatkowo w ramach operacji operacja własnej zaplanowano zrealizowanie **operacji z partnerem z poza obszaru** przy realizacji operacji własnej w ramach Celu 1, P.1.4 SPA – solidarne - przedsiębiorcze i aktywne

Cele LSR Kraina Trzech Rzek

Cel 1 - Kapitał społeczny siłą obszaru LGD Kraina Trzech Rzek

Przedsięwzięcie	Wskaźnik rezultatu	Wskaźnik produktu	Powiązanie z diagnozą obszaru	Grupa docelowa	Budżet przedsięwzięcia	Forma realizacji i Program
P.1.1 Otwarta dla Młodych, tętniąca życiem świetlica wiejska	PROG-FEW4I-R1 – Liczba gmin, które zostały objęte inicjatywą w zakresie aktywizacji społecznej na rzecz rozwoju lokalnego – 4 gminy	FEW4I-P1 - Liczba inicjatyw w zakresie aktywizacji społecznej na rzecz rozwoju lokalnego -1 inicjatywa	Zdefiniowanie pierwszego celu jest szczegółowo powiązane z diagnozą obszaru. Mieszkańcy wskazali silną potrzebę wsparcia infrastruktury, w której toczy się życie społeczne i publiczne lokalnych społeczności. Ponadto	Mieszkańcy Organizacje pozarządowe Młodzi ludzie	98272,00 €	Operacja własna EFS+

<p>P.1.2 Silne organizacje pozarządowe</p>	<p>R.1PR Poprawa realizacji celów dzięki wiedzy i innowacjom: liczba osób korzystających z doradztwa, szkoleń, wymiany wiedzy lub biorących udział w grupach operacyjnych europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI) wspieranych w ramach WPR, by zwiększyć zrównoważoną efektywność gospodarczą, społeczną, środowiskową, klimatyczną i w zakresie gospodarowania zasobami [LICZBA OSÓB] - 100 osób</p>	<p>Liczba zrealizowanych operacji własnych – 1 operacja</p>	<p>wskazano na ogromną potrzebę wsparcia organizacji pozarządowych, liderów rozwoju lokalnego oraz sołectw. Podkreślana potrzeba jest ożywienie świetlic wiejskich. Grupy wspierane w ramach tego celu to przede wszystkim młodzi mieszkańcy obszaru, seniorzy oraz kobiety, zdiagnozowane jako grupa w niekorzystnej sytuacji. Lokalni liderzy wskazywali również na potrzebę wdrażania inteligentnych rozwiązań na obszarze – poprzez opracowanie koncepcji inteligentnych wsi.</p>	<p>Mieszkańcy Turyci Organizacje pozarządowe</p>	<p>50 000 €</p>	<p>Operacja własna PS WPR</p>
<p>P.1.3 Poprawa dostępu do infrastruktury publicznej</p>	<p>R.41PR Łączenie obszarów wiejskich w Europie: odsetek ludności wiejskiej korzystającej z</p>	<p>Liczba zrealizowanych operacji (wartość - szt. – 6 operacji</p>		<p>Mieszkańcy Turyci Organizacje pozarządowe</p>	<p>1 245 000,00 €</p>	<p>Konkurs PS WPR</p>

Twórczy Senior w Krainie Trzech Rzek	zakresie aktywizacji społeczności na rzecz rozwoju lokalnego – 4	społeczności na rzecz rozwoju lokalnego – 5 inicjatyw					
Cel.2. Zrównoważony rozwój usług i kompetentni mieszkańcy							
Przedsięwzięcie	Wskaźnik rezultatu	Wskaźnik produktu	Powiązanie z diagnozą obszaru	Grupa docelowa	Budżet przedsięwzięcia	Forma realizacji	
P.2.1 Rozwój przedsiębiorczości w zakresie usług dla mieszkańców	R.39 Rozwój gospodarki wiejskiej: liczba przedsiębiorstw rolnych, w tym przedsiębiorstw zajmujących się biogospodarką, rozwiniętych dzięki wsparciu w ramach WPR. – 6 przedsiębiorstw	Liczba zrealizowanych operacji polegających na rozwoju przedsiębiorstwa – 6 operacji	Zdefiniowanie drugiego celu jest szczegółowo powiązane z diagnozą obszaru. Przedsiębiorcy mieszkańcy wskazują silną potrzebę wspierania działalności gospodarczej – zarówno podejmowania jak i rozwijania. Mieszkańcy wskazali również najbardziej pożądane rodzaje działalności	Mieszkańcy Turyści Organizacje pozarządowe	350 000 €	Konkurs PS WPR	

<p>P.2.2 Podjęmowanie działalności gospodarczej w zakresie usług dla mieszkańców</p>	<p>R.37 Wzrost gospodarczy i zatrudnienie na obszarach wiejskich: nowe miejsca pracy objęte wsparciem w ramach projektów WPR. [LICZBA UTWORZONYCH MIEJSC PRACY] – 4 miejsca pracy</p>	<p>Liczba zrealizowanych operacji polegających na podjęciu działalności gospodarczej – 6 operacji</p>	<p>gospodarczej, które będą preferowane w kryteriach wyboru operacji. Ważny jest również nacisk na edukację dzieci i młodzieży. Oferując ciekawe formy edukacyjne na naszym obszarze przeciwdziałamy „ucieczce” Młodych do pobliskiego Poznania. Ponadto wsparcie i rozwój działalności gospodarczej, ma wpływa na zwiększenie liczby ciekawych miejsc pracy, dostępność usług dla mieszkańców nawet najmniejszych miejscowości oraz poprawę oferty spędzania wolnego czasu na obszarze LGD, a nie poza nim. W ramach celu wspierane będą również gospodarstwa rolne, wskazywane w diagnozie jako zagrożone ubożeniem.</p>	<p>Mieszkańcy Turyści Organizacje pozarządowe</p>	<p>200 000 €</p>	<p>Konkurs PS WPR</p>
<p>P.2.3 Rozwój pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych</p>	<p>R.39 Rozwój gospodarki wiejskiej: liczba przedsiębiorstw rolnych, w tym przedsiębiorstw zajmujących się biogospodarką, rozwiniętych dzięki wsparciu w ramach WPR – 3 szt.</p>	<p>Liczba zrealizowanych operacji – 3 operacje</p>		<p>Mieszkańcy Turyści Organizacje pozarządowe</p>	<p>100 000,00€</p>	<p>Konkurs PS WPR</p>
<p>P.2.4 Edukacja pozaformalna Młodych</p>	<p>PLFCR01 Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje lub umiejętności po opuszczeniu programu [osoby] - 120 osób</p>	<p>WLWK-PLFCO04 - Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych</p>		<p>Mieszkańcy Uczniowie Organizacje pozarządowe JST</p>	<p>366 728,00 €</p>	<p>Konkurs EFS+</p>

P.3.2 Dobre, bo nasze	R.41PR Łączenie obszarów wiejskich w Europie: odsetek ludności wiejskiej korzystającej z lepszego dostępu do usług i infrastruktury dzięki wsparciu z WPR. [LICZBA OSÓB] – 1000	Liczba zrealizowanych operacji własnych - 1 sztuka	infrastruktury turystycznej oraz promocji obszaru wśród jego mieszkańców. Istotne jest wsparcie infrastruktury kultury, bibliotek, ponieważ jak wskazywali mieszkańcy są one centrami życia kulturowego obszaru. Jednocześnie diagnoza wskazuje na ich niewystarczającą	Mieszkańcy Turyści Organizacje pozarządowe	80 000,00 €	Operacja własna PS WPR
P.3.3 Poprawa dostępu do infrastruktury publicznej - turystycznej i rekreacyjnej	R.41PR Łączenie obszarów wiejskich w Europie: odsetek ludności wiejskiej korzystającej z lepszego dostępu do usług i infrastruktury dzięki wsparciu z WPR. [LICZBA OSÓB] -2000	Liczba zrealizowanych projektów grantowych – 1 projekt	infrastrukturę, wyposażenie oraz ofertę dla mieszkańców. Wskazano również na brak infrastruktury rekreacyjnej w miejscowościach i kompleksowej promocji obszaru.	Mieszkańcy turyści	150 000,00 €	Granty PS WPR

Forma i poziom dofinansowania zostaną szczegółowo dookreślone na poziomie ogłoszenia o naborze, zgodnie z zasadami dla poszczególnych EFSI oraz na podstawie analizy dotyczącej poziomu osiągnięcia wskaźników i aktualnej sytuacji gospodarczej.

W ramach kryteriów oceny operacji innowacyjności będzie jednym z kryteriów premiujących w zakresie projektów realizowanych jako operacje własne, a także w przypadku części projektów, w których mogą pojawić się innowacje społeczne lub innowacyjne rozwiązania w zakresie infrastruktury społecznej i rekreacyjnej.

Zważywszy na lokalną skalę interwencji – innowacyjność jest definiowana szeroko:

Innowacja jest to wdrożenie nowego lub istotnie ulepszanego produktu (wyrobu lub usługi), nowego lub istotnie ulepszanego procesu, nowej metody marketingowej lub nowej metody organizacyjnej w praktyce gospodarczej, organizacji miejsca pracy lub stosunkach z otoczeniem.

W ocenie innowacyjności będzie brany pod uwagę jej poziom:

- **innowacyjność na poziomie wnioskodawcy/projektu** – pierwszy stopień punktowy, wymogiem zaistnienia innowacji jest, aby produkt, proces, metoda marketingowa lub metoda organizacyjna, sposób wykorzystania istniejących lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych, turystycznych czy społecznych były nowe (lub znacząco udoskonalone) dla wnioskodawcy.
- **innowacyjność na poziomie LGD** – drugi, wyższy stopień punktowy - warunkiem stwierdzenia innowacji jest, aby produkt, proces, metoda marketingowa lub metoda organizacyjna, sposób wykorzystania istniejących lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych, turystycznych czy społecznych były nowe (lub znacząco udoskonalone) w skali obszaru LGD.

LGD będzie starało się promować idee poprzez **animowanie do innowacji** - zarówno w zakresie przygotowania i realizacji projektów, jak również w procesie zarządzania LSR. Działania animujące w tym zakresie obejmują:

- opracowanie, stosowanie i doskonalenie kryteriów premiujących innowacyjność,
- spotkania informacyjno-konsultacyjne, kampanie informacyjne w mediach społecznościowych,
- upowszechnianie dobrych praktyk poprzez prezentację projektów innowacyjnych,
- promowanie innowacyjności wśród liderów lokalnych

Wdrożenie planowanych innowacji zwłaszcza w ramach przedsięwzięć realizowanych za pomocą operacji własnych znacząco wpłynie na rozwój obszaru – innowacyjne wdrażanie operacji własnych spowoduje do tej pory niespotykaną skalę współpracy między sektorami, podmiotami, która stanowi kwintesencję podejścia RLKS.

Rozdział VII. Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru

Realizacja celów zawartych w LSR przewiduje działania dotyczące następujących typów operacji:

1. Operacje realizowane indywidualnie w ramach wniosków składanych przez beneficjentów innych niż LGD i wybieranych przez organ decyzyjny, a następnie przedkładanych do weryfikacji do Zarządu Województwa,
2. Projekty grantowe,
3. Operacje własne LGD (realizowane w partnerstwie).

Uregulowania sposobu wyboru i oceny operacji, a także stosowanych podczas tego procesu kryteriów, zaprojektowane zostały odrębnie dla każdego typu operacji przewidzianych w dokumencie Strategii. W trakcie opracowywania rozwiązań formalnych zadbano przede wszystkim o zgodność zapisów z przepisami obowiązującymi dla RLKS, a także dopasowanie ich do specyfiki obszaru objętego LSR (co w szczególności zostanie ujęte zostało w sposobie sformułowania kryteriów). Przyjęte rozwiązania formalno-instytucjonalne winny być skonstruowane w taki sposób, aby umożliwiły sprawny i transparentny wybór operacji w oparciu o ustalenia poczynione podczas definiowania problemów, przedsięwzięć, celów i wskaźników.

Procedury oceny i wyboru operacji

Najważniejsze założenia poszczególnych rozwiązań przedstawione zostały z zachowaniem podziału na typ przewidzianej operacji, dlatego też Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Kraina Trzech Rzek opracowała przejrzyste i niedyskryminujące procedury ich realizacji, szczegółowo opisujące proces wyboru, sposób rozliczania, monitoring i kontrolę. Główne elementy procedur zestawione zostały poniżej:

Wszystkie przygotowane przez LGD Kraina Trzech Rzek i uchwalone przez zarząd procedury mają na celu zagwarantowanie jak największej poprawności oraz jawności stosowanych rozwiązań:

- zapewniają prawidłowy przebieg procesu oceny i wyboru operacji, poprawności dokumentacji oraz zgodności formalnej, a nad kwestiami tymi, zgodnie z Regulaminem Rady, czuwać będzie jej Sekretarz i Przewodniczący,
- przewidują zasady i tryb postępowania w przypadku zastosowania procedury odwoławczej (termin, warunki i sposób wniesienia protestu/ odwołania), podawanie do publicznej informacji protokołów z każdego etapu procesu wyboru operacji (zawierają tym samym także informacje o włączeniach członków organu decyzyjnego z procesu decyzyjnego, ze wskazaniem których wniosków wyłączenie dotyczy).
- przewidują przejrzysty sposób postępowania w sytuacji rozbieżnych ocen w ramach kryteriów,
- określają tryb wniesienia przez wnioskodawców protestu od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sposób zapewniający możliwość skutecznego wniesienia protestu,
- uregulowano kwestię prowadzenia rejestru interesów, w którym będą zawarte informacje na temat więzów wspólnych interesów lub korzyści, łączących członków Rady, które mogą mieć wpływ na podejmowanie decyzji przez Radę
- przewidują przejrzysty sposób postępowania w sytuacji rozbieżnych ocen w ramach kryteriów
- procedury zawierają także wzory wszystkich dokumentów, o których mowa w treści ich zapisów.

Opracowane przez LGD Kraina Trzech Rzek **procedury są przejrzyste, niedyskryminujące, a także pozwalają uniknąć ryzyka konfliktu interesów**. Ponadto przewidujące regulacje zapewniające zachowanie parytetu sektorowego, a także szczegółowo regulują sytuacje wyjątkowe – określono sposób

postępowania w przypadku takiej samej liczby punktów, a także zapewniają stosowanie tych samych kryteriów w całym procesie wyboru w ramach danego naboru.

Lokalne kryteria wyboru operacji wraz z procedurą ich ustalania oraz zmiany

Opracowane kryteria są mierzalne, mają charakter oceny punktowej, posiadają odpowiednią metodologię wyliczenia, a także zawierają szczegółowy opis wyjaśniający sposób oceny wskazujący wymagania konieczne do spełnienia danego kryterium. Proponowane rozwiązania są zgodne z wymogami określonymi w przepisach dla poszczególnych EFSI. Określone kryteria posiadają opisy (definicje/ wyjaśnienia) oraz przypisane wartości, aby zapewnić przejrzystość ich przyznawania.

Dla zapewnienia społecznej akceptacji kryteriów, zostaną one opracowane i zaakceptowane przy udziale społeczności lokalnej podczas otwartego spotkania informacyjno-konsultacyjnego oraz przewidziano w okresie wdrażania ich modyfikację, jako element partycypacyjnego zarządzania procesem wdrażania LSR poprzez organizację spotkań grupy fokusowej, analizę ankiet, konsultacje indywidualne i fora.

Ponadto zapisy LSR przewidują monitorowanie poziomu akceptacji kryteriów wyboru operacji, a także czynny udział społeczności lokalnej w aktualizacji i zmianie kryteriów.

Zadaniem kryteriów jest w pierwszej kolejności zweryfikowanie czy wniosek został ważnie złożony i czy zakres tematyczny operacji zgodny jest z **zakresem interwencji przewidzianych w LSR oraz przepisów obowiązujących dla EFSI**. Ta grupa kryteriów dotyczy poprawności formalnej wniosków i obejmuje zagadnienia związane z: terminowością, kompletnością i adekwatnością zgłaszanych operacji.

Wnioski, które przeszły ocenę formalną będą podlegały ocenie wg lokalnych kryteriów wyboru operacji przede wszystkim pod kątem spójności proponowanego projektu z zapisami zawartymi w Lokalnej Strategii Rozwoju, w tym przede wszystkim z diagnozą obszaru zawartą w Strategii, a także przewidzianymi w dokumencie wskaźnikami produktów i rezultatów. Zakłada się ponadto przyznawanie dodatkowych punktów projektom, które zaproponują innowacyjne podejście realizacji operacji, a także zastosowanie działań sprzyjających ochronie środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatu.

Przewidziano ponadto rozwiązania szczegółowe, dotyczące przedsięwzięć w ramach konkretnych celów szczegółowych LSR:

- **w przypadku operacji dotyczących podejmowania i rozwijania działalności gospodarczej**, kryteria premiąją operacje ukierunkowane na zaspokojenie potrzeb grup osób w niekorzystnej sytuacji (kobiety), osoba młoda lub senior oraz operacje, w których beneficjentem jest osoba z grupy w niekorzystnej sytuacji, osoba młoda lub senior. Dodatkowo premiovane będą usługi z katalogu wskazanego przez mieszkańców jako usługi najbardziej pożądane: usługi noclegowe, turystyczne, rekreacyjne, gastronomiczne, zdrowotne i prozdrowotne, edukacyjne skierowane do seniorów (srebrna gospodarka) oraz przetwarzanie produktów rolnych, usługi mobilne i rzemieślnicze.
- **w przypadku operacji dotyczących rozwoju infrastruktury i oferty czasu wolnego**, kryteria premiąją operacje realizowane mieszkańców oraz konsultowane z mieszkańcami (w tym z młodzieżą).
- **w przypadku zadań grantowych** premiovane będą zadania realizowane przez organizację pozarządową oraz projekty realizowane w partnerstwie

Innowacyjność oraz włączenie społeczne (inkluzywność) są kluczowymi założeniami horyzontalnymi.

W ramach kryteriów oceny operacji innowacyjność będzie jednym z kryteriów premiujących w zakresie projektów realizowanych jako operacje własne, a także w przypadku części projektów, w których mogą pojawić się innowacje społeczne lub innowacyjne rozwiązania w zakresie infrastruktury społecznej i rekreacyjnej.

Zważywszy na lokalną skalę interwencji – innowacyjność jest definiowana szeroko „innowacja jest to wdrożenie nowego lub istotnie ulepszanego produktu (wyrobu lub usługi), nowego lub istotnie ulepszanego procesu, nowej metody marketingowej lub nowej metody organizacyjnej w praktyce gospodarczej, organizacji miejsca pracy lub stosunkach z otoczeniem”.

W ocenie innowacyjności będzie brany pod uwagę jej poziom:

- **innowacyjność na poziomie wnioskodawcy/projektu** – pierwszy stopień punktowy, wymogiem zaistnienia innowacji jest, aby produkt, proces, metoda marketingowa lub metoda organizacyjna, sposób wykorzystania istniejących lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych, turystycznych czy społecznych były nowe (lub znacząco udoskonalone) dla wnioskodawcy.

- **innowacyjność na poziomie LGD** – drugi, wyższy stopień punktowy - warunkiem stwierdzenia innowacji jest, aby produkt, proces, metoda marketingowa lub metoda organizacyjna, sposób wykorzystania istniejących lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych, turystycznych czy społecznych były nowe (lub znacząco udoskonalone) w skali obszaru LGD.

LGD będzie starało się promować idee poprzez **animowanie do innowacji** - zarówno w zakresie przygotowania i realizacji projektów, jak również w procesie zarządzania LSR. Działania animujące w tym zakresie obejmują:

- opracowanie, stosowanie i doskonalenie kryteriów premiujących innowacyjność,
- spotkania informacyjno-konsultacyjne, kampanie informacyjne w mediach społecznościowych,
- upowszechnianie dobrych praktyk poprzez prezentacje projektów innowacyjnych,
- promowanie innowacyjności wśród liderów lokalnych

Plan działania powstał w wyniku konsultacji jego elementów ze społecznością lokalną przy użyciu różnych metod partycypacyjnych (spotkania konsultacyjne, wywiad oraz zespół roboczy).

W załączniku nr 2 do LSR wskazano harmonogram realizacji zakładanych wskaźników produktu dla poszczególnych przedsięwzięć, a także program, z którego finansowane są przedsięwzięcia. Dla Celów LSR określono wskaźniki rezultatu. Zaplanowane wskaźniki zaczerpnięte zostały z katalogów programowych dla PS WPR i dla FEW. Planując harmonogram działania uwzględniono kamienie milowe wskazane poniżej oraz zaplanowano wdrażanie LSR w sposób harmonijny, komplementarny (tak, by następujące po sobie nabory dopełniały się dla jak najlepszego osiągnięcia celów)

2. Kamienie milowe

W procesie wdrażania wyznaczono wskazano cztery kamienie milowe, dwa dla budżetu realizowanego ze środków PS WPR oraz dwa dla budżetu realizowanego w ramach FEW

- 30 czerwca 2026 PS WPR wsparcie na wdrażanie LSR w ramach PS WPR zostanie udzielone w wysokości odpowiadającej co najmniej 40% wartości alokacji wynikającej z umowy ramowej
- 31 grudnia 2026 FEW wsparcie na wdrażanie LSR w ramach FEW zostanie udzielone w wysokości odpowiadającej co najmniej 80% wartości alokacji wynikającej z umowy ramowej
- 31 grudnia 2027 PS WPR wsparcie na wdrażanie LSR w ramach PS WPR zostanie udzielone w wysokości odpowiadającej co najmniej 80% wartości alokacji wynikającej z umowy ramowej
- 31 grudnia 2028 FEW wsparcie na wsparcie na wdrażanie LSR w ramach FEW zostanie udzielone w wysokości 100% wartości alokacji wynikającej z umowy ramowej

Plan jest racjonalny i zakłada stopniowe osiągnięcie celów, dla pełnego sukcesu realizowanej strategii.

Większość operacji planowanych do realizacji, została zaplanowana możliwie najszybciej, etapie w sposób umożliwiający minimalizowanie ryzyka związanego z osiągnięciem wskaźników przyjętych jako miary sukcesu jej wdrażania.

Plan działania będzie ściśle korelował z polaniem komunikacji. Niniejsza strategia jest na każdym etapie - od początku jej tworzenia poprzez wdrażanie, aż do ewaluacji - inkluzywna. Na pierwszym miejscu stawiamy przekaz informacji jak i podejmowane działania były efektywne. Podjęte działania, metody zaplanowano w taki sposób, by relacja nakładów do korzyści była optymalna. Szczególne znaczenie ma kierowanie informacji do seniorów i osób młodych, gdzie istotną rolę odegrają Młodzieżowe Rady Gmin oraz Rady Seniorów i spotkania w klubach seniorów we wszystkich gminach członkowskich.

Rozdział IX. Plan finansowy LSR

Źródła finansowania i plan wykorzystania budżetu

Zaplanowano realizację LSR z następujących źródeł:

- 1) EFRROW
- 2) EFRR
- 3) EFS+

Źródła finansowania LSR wraz ze wskazaniem funduszy EFSI i kwot zostały przedstawione w załączniku nr 3 dla LSR.

Plan wykorzystania budżetu LSR – wykazujący wykorzystanie zakontraktowanych środków w podziale na poszczególne fundusze i lata został przedstawiony w załączniku nr 4 do niniejszej Strategii.

Powiązania źródeł finansowania z celami LSR

Cele LSR są finansowane z dwóch źródeł (trzech funduszy): Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej 2023-2027 (Europejski Fundusz Rozwoju Obszarów Wiejskich) oraz Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego oraz Europejski Fundusz Społeczny+). Sformułowane cele LSR zaplanowano w ten sposób, by poszczególne przedsięwzięcia służące osiągnięciu celów, finansowane były z adekwatnych dla nich funduszy (i programów).

Cel LSR	Planowany budżet (Euro)	Program
Kapitał społeczny siłą obszaru LGD Kraina Trzech Rzek	498 272,00	FEW (EFS+)
	1 370 000,00	PS WPR (EFRROW)
Zrównoważony rozwój usług i kompetentni mieszkańcy	366 728,00	FEW (EFS+)
	650 000,00	PS WPR (EFRROW)
Poprawa dostępu do kultury i rekreacji oraz zachowanie cennego dziedzictwa obszaru dla mieszkańców i turystów	577 000,00	FEW (EFRR)
	230 000,00	PS WPR (EFRROW)

W ramach realizacji poszczególnych celów zaplanowano przedsięwzięcia mające na celu aktywizację i animowanie seniorów, ludzi młodych oraz kobiet ponadto przewidują wsparcie dla rolników.

W rozdziale V wskazano możliwości finansowania przedsięwzięć również z innych niż wskazane wyżej źródeł (FIO, środki krajowe, Działaj lokalnie), co jest uzasadnione zakresem przedsięwzięć.

Podstawą skutecznego wdrażania działań służących osiągnięciu celów Lokalnej Strategii Rozwoju, jest dysponowanie wiedzą na temat postępów osiąganych w zakresie wdrażanych kierunków interwencji oraz zdolność do reagowania na pojawiające się różnice pomiędzy przyjętymi założeniami a uzyskiwanymi efektami realizacji kluczowych zadań. LSR opracowana została w sposób partycypacyjny, w związku z czym warunkiem niezbędnym dla prawidłowej realizacji dokumentu jest możliwie jak najbardziej aktywny udział mieszkańców w procesie oceny postępów z jej wdrażania, a także ocena sposobu funkcjonowania stowarzyszenia LGD Kraina Trzech Rzek.

Poziom organizacyjny:

Lokalna Strategia Rozwoju LGD Kraina Trzech Rzek proponuje cele i przedsięwzięcia, które stanowią wyzwania dla całej społeczności obszaru LGD – władz samorządowych, jednostek gminnych, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, mieszkańców, a także partnerów zewnętrznych. Wdrażanie LSR wymaga ścisłej koordynacji i współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji celów wyodrębnionych w dokumencie w dużej mierze będzie zależała od komórki odpowiedzialnej za nadzór nad monitoringiem i ewaluacją Strategii.

W przypadku stowarzyszenia LGD Kraina Trzech Rzek, komórką taką jest Zarząd, czyli organ odpowiadający za działalność Stowarzyszenia. Organem pomocniczym, wykonującym czynności techniczne związane z procesem monitoringu jest natomiast Biuro LGD. Do zadań Biura LGD należeć będzie w szczególności:

1. pomiar efektywności i zasięgu oddziaływania podejmowanych działań komunikacyjnych,
2. analiza stopnia realizacji celów, przedsięwzięć oraz wskaźników LSR,
3. badanie zgodności realizowanych projektów z harmonogramem określonym w LSR,
4. badanie zgodności i wysokości wydatkowania środków finansowych z przyznanego budżetu na poszczególne przedsięwzięcia,
5. zbieranie danych na temat jakości świadczonego doradztwa oraz organizowanych przedsięwzięć z zakresu animacji lokalnej,
6. zbieranie danych dotyczących działalności organów stowarzyszenia,
7. przygotowywanie sprawozdań z realizacji LSR.

Na podstawie powyższych działań prowadzone będzie badanie elementów podlegających ewaluacji, takich jak: skuteczność, efektywność, użyteczność, trwałość i trafność przyjętych procedur, sformułowanych celów i przedsięwzięć, wydatkowanie budżetu, oraz jakość świadczonego doradztwa i funkcjonowanie organów stowarzyszenia.

Poziom merytoryczny:

Na poziomie merytorycznym ważną rolę przypisuje się Zarządowi LGD, który będzie wsparciem merytorycznym dla Biura LGD. Jego zadaniem jest przede wszystkim nadzór nad zadaniami monitorującymi prowadzonymi przez Biuro, a także analiza i ocena zebranych przez Biuro danych.

Poziom społeczny:

Poziom społeczny dotyczy wzmocnienia spójności i integralności społecznej obszaru LGD, a także upowszechniania zapisów LSR wśród mieszkańców i pozyskiwania beneficjentów dla realizacji zdefiniowanych w niej kierunków interwencji.

Przynajmniej **raz w roku**, na podstawie analizy raportów i materiałów przedstawianych przez Biuro LGD, Zarząd sporządza **raport ewaluacyjny**, w oparciu o kryteria efektywności, trwałości, trafności oraz skuteczności analizowanych poziomów wdrażania LSR. Jeżeli wnioski i rekomendacje z ewaluacji tego wymagają, zarząd uruchamia procedurę aktualizacji LSR lub podjęcia innych niezbędnych kroków, w wymagającym tego zakresie.

Głównym adresatem zapisów dokumentu są mieszkańcy gmin obszaru LGD oraz potencjalni partnerzy oraz beneficjenci, a w szczególności:

1. Władze gminne, radni, pracownicy urzędów gmin z obszaru LGD i jednostek gminnych,
2. organizacje pozarządowe, grupy nieformalne,
3. przedsiębiorcy, przedstawiciele sektora gospodarczego, instytucje otoczenia biznesu, instytucje szkoleniowe z regionu,
4. mieszkańcy, w tym przedstawiciele grup. w niekorzystnej sytuacji oraz osób młodych i seniorów

Wykaz wykorzystanej literatury:

- 1) Program Rozwoju Gminy Ryczywół na lata 2021-2028
- 2) Strategia rozwoju gminy Murowana Goślina
- 3) Strategia Rozwoju Gminy Suchy Las na lata 2022-2030
- 4) Strategia Rozwoju Gminy Oborniki na lata 2023-2030
- 5) Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku
- 6) Bienias S. i in., Ewaluacja. Poradnik dla pracowników administracji publicznej,
- 7) Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2012
- 8) Bloch E., Kościelecki P., Śpiewak R., Zalewska K., Podręcznik tworzenia i ewaluacji wskaźników w lokalnych strategiach rozwoju, Warszawa 2010
- 9) Dziemianowicz W. i in., Planowanie strategiczne. Poradnik dla pracowników administracji publicznej, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2012
- 10) Kot T., Weremiuk A., Wskaźniki w zarządzaniu strategicznym. Poradnik dla pracowników administracji publicznej, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2012
- 11) Poradnik dla Lokalnych Grup Działania w zakresie opracowania Lokalnych Strategii Rozwoju na lata 2014-2020, Warszawa 2015

1. Cele i przedsięwzięcia.
2. Plan działania - wskazujący harmonogram osiągnięcia poszczególnych wskaźników produktu.
3. Budżet LSR - w podziale na poszczególne fundusze EFSI i zakresy wsparcia.
4. Plan wykorzystania budżetu LSR – wykazujący wykorzystanie zakontraktowanych środków w podziale na poszczególne fundusze i lata

Załącznik nr 1: Cele i przedsięwzięcia

Budżet (w EUR)	Przedsięwzięcia w ramach C.1. Kapitał społeczny siłą obszaru LGD Kraina Trzech Rzek	Grupy docelowe	Sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, animacja, itp.)
98 272,00	P.1.1 Otwarta dla Młodych, tętniąca życiem świetlica wiejska	Osoby młode , organizacje pozarządowe, mieszkańcy	operacja własna
50 000,00	1.2 Silne organizacje pozarządowe	Organizacje pozarządowe (w tym KGW, OSP) mieszkańcy	operacja własna
1 245 000,00	1.3 Poprawa dostępu do infrastruktury publicznej	Osoby młode , organizacje pozarządowe, mieszkańcy	konkurs
70 000,00	1.4 SPA – solidarne - przedsiębiorcze i aktywne	Kobiety , organizacje pozarządowe, mieszkańcy	operacja własna
5 000,00	1.5 Smart Village	organizacje pozarządowe, mieszkańcy	granty
400 000,00	1.6 ATUT - Aktywny, Towarzyski, utalentowany, Twórczy Senior w Krainie Trzech Rzek	Seniorzy , organizacje pozarządowe, gminy, jednostki	konkurs

		organizacyjne gmin	
--	--	--------------------	--

Budżet (w EUR)	Przedsięwzięcia w ramach C.2. Zrównoważony rozwój usług i kompetentni mieszkańcy	Grupy docelowe	Sposób realizacji (konkurs, projekt własna, animacja, itp.)
350 000,00	P.2.1 Rozwój przedsiębiorczości w zakresie usług dla mieszkańców	Przedsiębiorcy, mieszkańcy	konkurs
200 000,00	P.2.2 Podejmowanie działalności gospodarczej w zakresie usług dla mieszkańców	Przedsiębiorcy, mieszkańcy	konkurs
100 000,00	P.2.3 Rozwój pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych	Rolnicy, mieszkańcy, turyści	konkurs
366 728,00	P.2.4 Edukacja pozaformalna Młodych	Osoby młode , mieszkańcy, organizacje pozarządowe, gminy	konkurs

Budżet (w EUR)	Przedsięwzięcia w ramach C.3. . Poprawa dostępu do kultury i rekreacji oraz zachowanie cennego dziedzictwa obszaru dla mieszkańców i turystów	Grupy docelowe	Sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, animacja, itp.)
577 000,00	P.3.1 Rozwój infrastruktury kultury	Instytucje kultury, biblioteki, organizacje pozarządowe, gminy, mieszkańcy, turyści	konkurs
80 000,00	P.3.1 Dobre, bo nasze!	Organizacje pozarządowe, mieszkańcy	Operacja własna
150 000,00	Poprawa dostępu do infrastruktury publicznej - turystycznej i rekreacyjnej	Organizacje pozarządowe, mieszkańcy, gminy	granty

Wskaźnik rezultatu W.2.3 R.39 Rozwój gospodarki wiejskiej: liczba przedsiębiorstw rolnych, w tym przedsiębiorstw zajmujących się biogospodarką, rozwiniętych dzięki wsparciu w ramach WPR	0	X	0	X	3 sztuki	X	0	X	0	X	0	X	0	X	0	X	0	PS WPR
Wskaźnik rezultatu W.2.4 PLFCR01 Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje lub umiejętności po opuszczeniu programu (osoby)	0	X	0	X	120 osób	X	0	X	0	X	0	X	0	X	0	X	0	FEW

C.3. Poprawa dostępu do kultury i rekreacji oraz zachowanie cennego dziedzictwa obszaru dla mieszkańców i turystów

WLNK- RC0077 - Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objektów wspieraniem [SZT]	0	0	0	0	8 sztuk	100	0	100	0	100	0	100	0	100	0	100	0	FEW
Liczba zrealizowanych operacji własnych	0	0	0	0	1 sztuka	100	0	100	0	100	0	100	0	100	0	100	0	PS WPR
Przedsięwzięcie P.3.2 Dobre, bo P.3.3 Poprawa dostępu i rekreacyjnej - turystycznej	0	0	0	0	1 projekt	100	0	100	0	100	0	100	0	100	0	100	0	PS WPR
Wskaźnik rezultatu W.3.1 WLNK-RC0077 - Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem	0	X	0	X	4000 osób	X	0	X	0	X	0	X	0	X	0	X	0	FEW

<p>Wskaźnik rezultatu W.3.2 R.41PR Łączenie obszarów wiejskich w Europie: odsetek ludności wiejskiej korzystającej z lepszego dostępu do usług i infrastruktury dzięki wsparciu z WPR. [LICZBA OSÓB]</p>	0	X	0	X	1000 osób	X	0	X	0	X	0	-	X	PS WPR
<p>Wskaźnik rezultatu W.3.3 R.41PR Łączenie obszarów wiejskich w Europie: odsetek ludności wiejskiej korzystającej z lepszego dostępu do usług i infrastruktury dzięki wsparciu z WPR. [LICZBA OSÓB]</p>	0	X	0	X	2000 osób	X	0	X	0	X	0	-	X	PS WPR

Załącznik 3: Budżet LSR

PLANOWANA WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW NA WDRAŻANIE LSR I ZARZĄDZANIE LSR				
Zakres wsparcia	Program/Fundusz			Środki ogółem (EUR)
	PS WPR	EFRR*	EFS+*	
Wdrażanie LSR (art. 34 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 2021/1060)	2 250 000,00	577 000,00	865 000,00	3 692 000,00
Zarządzanie LSR (art. 34 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 2021/1060)	512 500,00	131 440,60	197 047,00	840 987,60
Razem	2 762 500,00	708 440,60	1 062 047,00	4 532 987,60

* Wysokość środków danego funduszu na RLKS dostępnych dla LGD w danym województwie będzie wyższa o wartość wkładu krajowego, którego procentowy udział w tej kwocie jest określony dla danego FEW.

** W wierszu odpowiadającemu danemu EFSI, z którego LSR nie będzie finansowana, należy wstawić wartość „0”.

Formularz 4: Plan wykorzystania budżetu LSR

fundusz	środki zakontraktowane (w Euro) do:													
	31.12.2024		31.12.2025		30.06.2026		31.12.2026		31.12.2027		31.12.2028		31.12.2029	
	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania budżetu LSR	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania budżetu LSR	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania budżetu LSR	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania budżetu LSR	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania budżetu LSR	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania budżetu LSR	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania budżetu LSR
EFROW	0	0	0	0	900000	40	450000	60	450000	80	450000	100	0	100
EFS+	0	0	0	0			692000	80	0	80	173000	100	0	100
EFRR	0	0	0	0			461600	80	0	80	115400	100	0	100
RAZEM	0	0	0	0			2503600	67,81	450000	80	738400	100	0	100

